

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

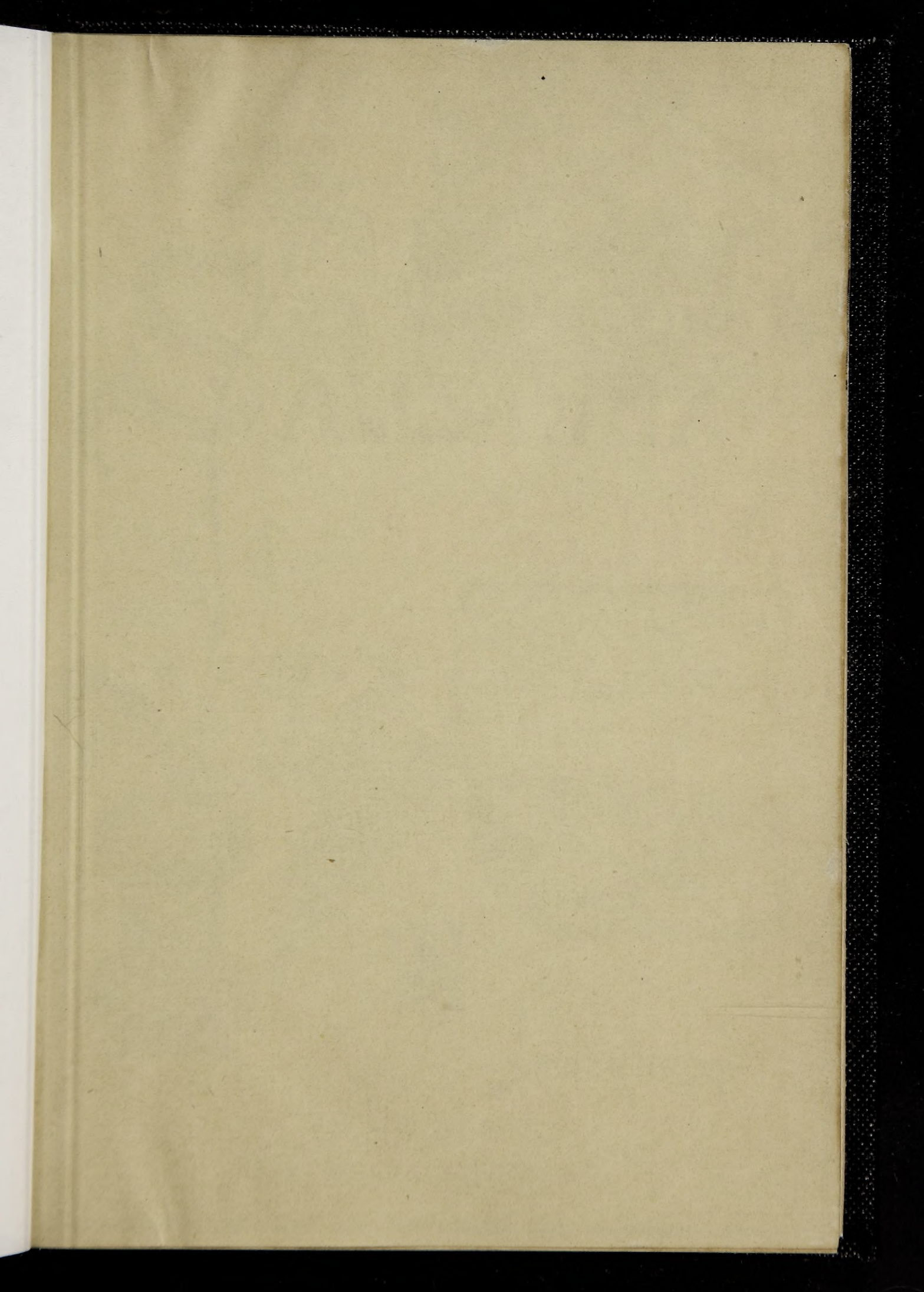
UNIVERSITETS-
BIBLIOTEKET
Lund

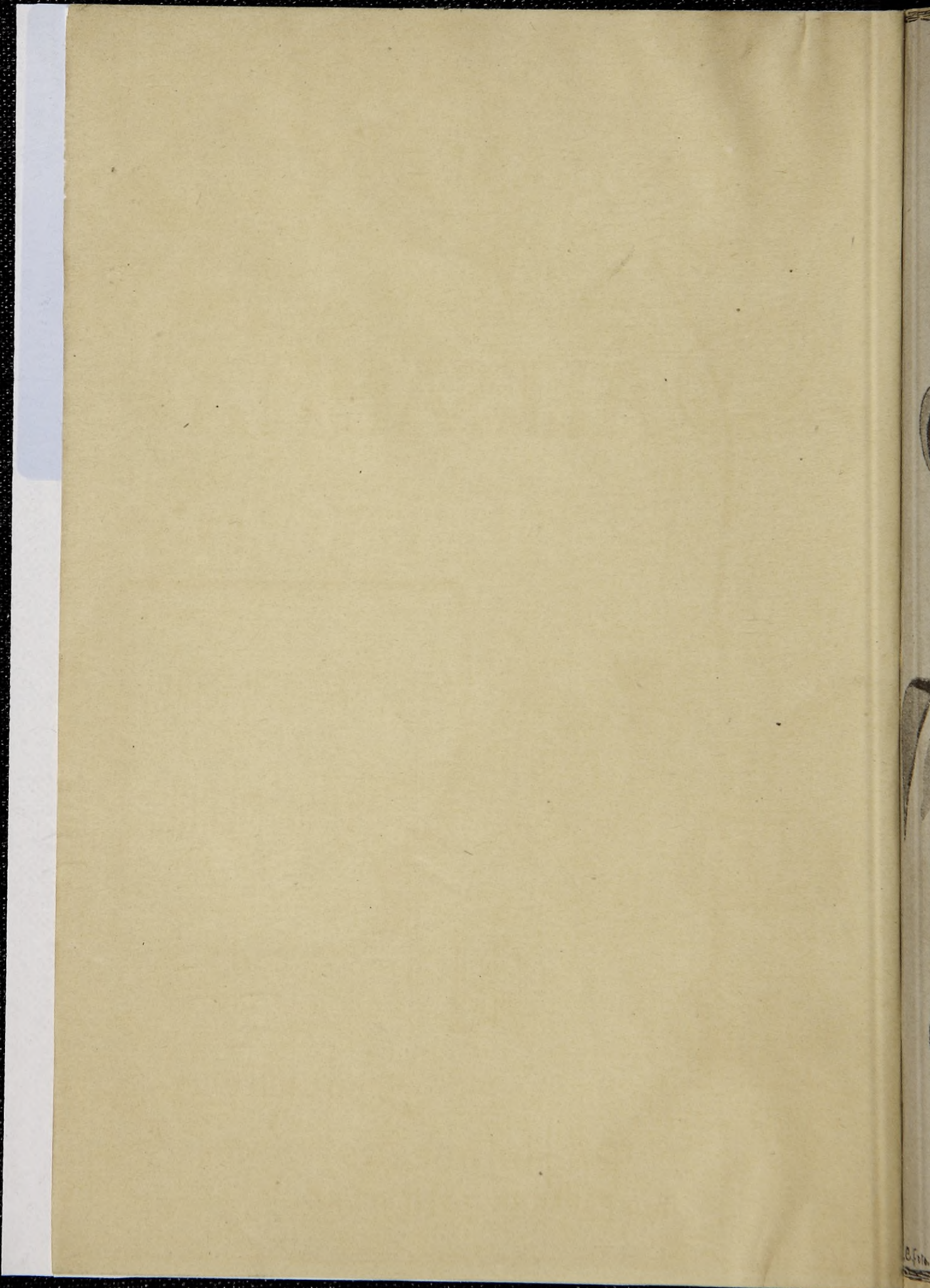
Vitt.

Sv.

J. U.

SÄLLSAMMA

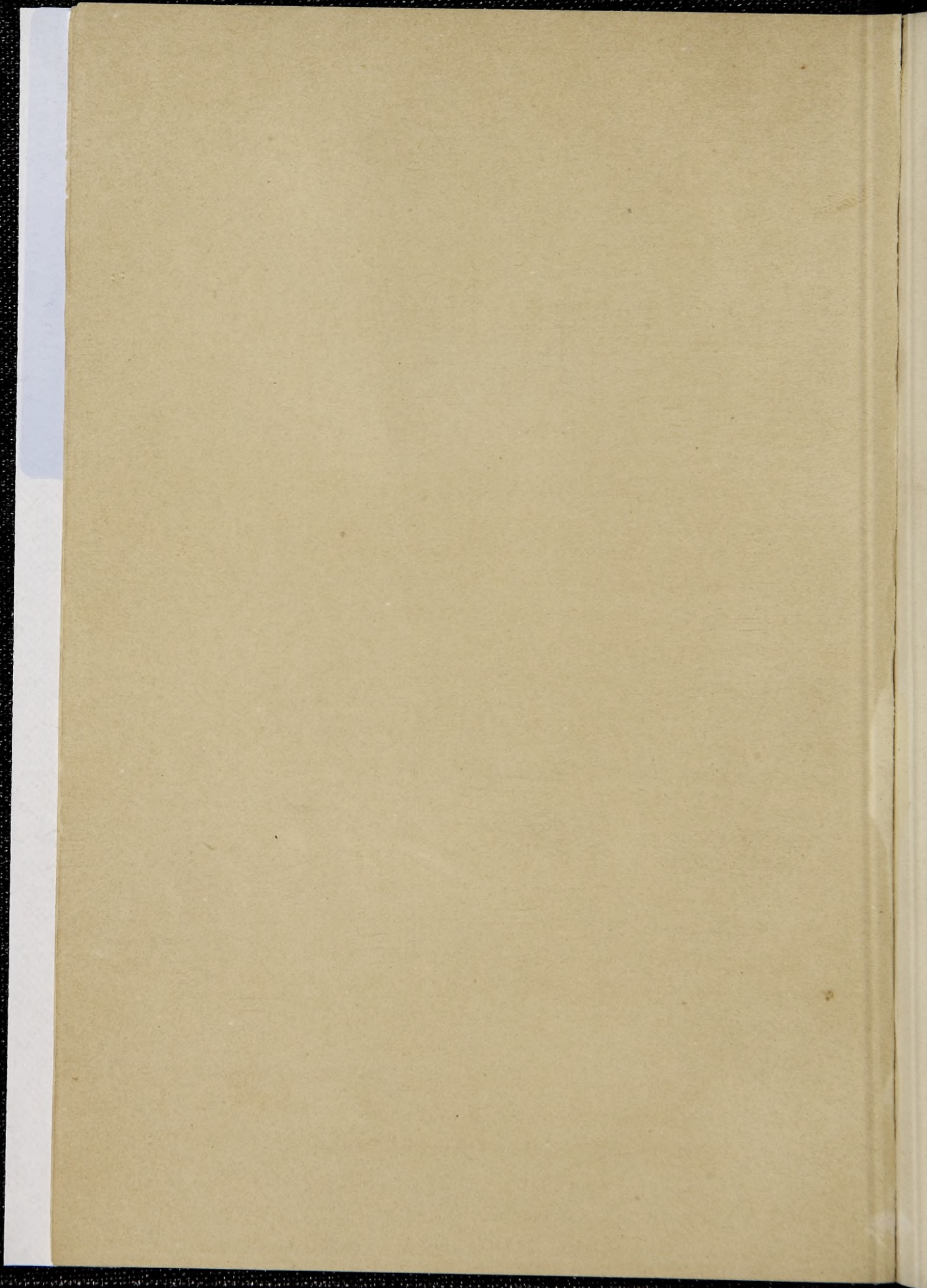
HISTORIER

SAMLADE och BERÄTTADE
af
TURDUS MERULA
Quarten

• STOCKHOLM •

P. A. HULDBERGS
BOKFÖRLAGS-AKTIEBOLAG.

SÄLLSAMMA HISTORIER

SAMLADE OCH BERÄTTADE

AF

TURDUS MERULA.

pseudon. f. A. M. v. Zvanten

STOCKHOLM

P. A. HULDBERGS BOKFÖRLAGS-AKTIEBOLAG.

Norrköping 1890, M. W. Wallberg & Comp. Boktryckeri.

Vålnaden på Velamsand.

Det var en härlig sommardag, i medlet af femtiotalet. Temligen vemodigt stämd vid tanken på att nödgas tillbringa min midsommar i staden, satte jag mig vid pianot och fantiserade, under det min kära tant halfsof vid en gammal roman.

Plötsligt ringer det på tamburklockan. Jag skyndar ut och helsas i tamburen af ett gladt:

— Skulle min nådiga ha lust att följa med mig och fira midsommar på Velamsand, blefve det en glad öfverraskning för Thilda. Droskan väntar här utanför.

Den talande var fabrikör Hallgren. Thilda, en af mina väninnor, hans fru.

Att jag, gladt jakande besvarade hans fråga och genast gjorde mig i ordning, säger sig själft.

Hallgren hade nyligen köpt egendomen Velamsand, en af de vackraste på det berömda, natursköna Vermdö i Stockholms skärgård.

Ah, hvad det kändes uppfriskande att komma bort utom stadens tullar! Landet stod i sin högtidsskrud. Blomsterdoft från ängarne, barrdoft och björklöfsdoften från skogarne, sände oss sin smekande ånga och fåglarna jublade vid sina bon.

Då vi stego af vid grinden helsade oss med ljudeliga rop från verandan Thilda och hennes båda svägerskor, fruarna Emma och Lina. Äfven barnskaran, som lekte "kasta

krans" på gården, kommo framspringande, och det blef ett lifligt och hjärtligt välkomnande.

— Men hvar skall du ligga i natt, utbrast plötsligt Thilda, hela stora våningen skuras i dag, och Emma och Lina med sina barn bo i entresol-rummen.

— Paradsängkammaren och toilett-rummet gjordes ju i går i ordning, inföll Lina skrattande.

— Spökrummet, utbrast fru Emma, nej, det tror jag vi akta oss för. Lina och jag lågo där en natt, och min jungfru i toiletten, men vi fingo ingen ro för ett ideligt tassande af och an på golvet.

— Troligen råttor, invände jag.

— Ja, mycket troligt, instämde Thilda. Stenfoten är så låg under detta hörnrum, så att golvet ligger nära marken. Men, tillade hon med bekymrad min, det går dock en sägen om att där spökar, fast inte tror jag på sådant prat.

— Inte jag heller, inföll jag, låt du bädda åt mig i spökrummet, tillade jag skrattande.

— Ja, sannerligen jag vet någon annan utväg, svarade hon.

Efter en stunds lifligt meningsutbyte, hvarunder jag modigt stod på mig, beslöts att jag verkligen skulle tillbringa natten i det s. k. spökrummet.

Hufvudbyggnaden på Velamsand är ganska egendomlig. I Frankrike skulle den få namn af *chateau*. Här säger man helt enkelt herregårdsbyggningen. På längden sträcker den sig utför en sluttning mot en vik, på hvars andra strand reser sig ett högt, skogbeklädt berg. Åt sjösidan har huset trenne våningar; den understa, köksvåningen, har ingång från denna sida. Till entresolen kommer man från framsidan, på sluttningens midt. Öfversta våningen blir från landsvägen bottenvåning, med ingång från verandan. En lång korridor leder från verandan till en stor sal och de fröiga rummen. Närmast till venster i korridoren

leder en dörr till toilette-rummet och den omnämnda sängkammaren, hvars fönster vetta mot en gräsplan utanför. Trappor förbinda alla tre våningarne med hvarandra. Denna lilla skildring är nödvändig för att kunna förstå, hvad som följer.

Efter ett gladt samkväm skildes vi åt vid tiotiden. Hvar och en gick till sitt sofrum, och jag, åtföljd af huses värdinna, förfogade mig till det anvisade spökrummet.

En stor imperialsäng inom en pryddig alkov såg ganska inbjudande ut med sin eleganta bädd. Fru Hallgren frågade om jag önskade att någon af tjänarinnorna skulle ligga i toilette-rummet, men detta afböjde jag, dels emedan jag visste att de voro upptagna med bestyr för den följande dagen — midsommaraftonen — dels emedan jag icke kände mig det ringaste rädd.

— Jag har ju dessutom, anmärkte jag muntert, hundkojorna utanför fönstren, med två stora St. Bernhards hundar; de skola nog veta försvara mig, om jag hemsökes af gästar. Jag riglade försigtigtsvis rummets båda dörrar och somnade därpå lugnt, kort efter det jag lagt mig. Huru pass länge jag hade sofvit vet jag icke, då jag plötsligt väcktes af ett sakta buller.

Var jag verkligen vaken? Var det jag såg en verklighet eller en dröm, en synvilla?

Vid sängkanten stod en kvinlig skepnad, iklädd en svart sammetsklädning. Hon var blek och underbart skön. Kring den bländhvita halsen slöt sig en rad af solitärer; armarna voro bara, runda och mjällhvita, liksom de välformade fina händerna. Jag bländades så af den vackra synen, att någon rädsla för den sällsamma uppenbarelsen icke fick makt med mig. Jag bara stirrade på henne, och hon såg sorgset, oroligt på mig.

— Hvad vill ni? framstammade jag ofrivilligt.

— Jag söker mitt barn, min lilla flicka, svarade hon

med en spöklik stämman. Man har röfvat från mig mitt barn! Säg mig, hvar fins mitt barn?

Vid ljudet af den hemska rösten greps jag plötsligt af ångest och tänkte att det möjligen vore en tokig menniska, som kommit lös. Men huru hade hon kunnat gå genom stängda dörrar? Jag erinrade mig Jane Eyre och Grace Poole.

Jag tryckte ofrivilligt handen mot mina ögon. Då jag, efter några sekunder såg upp, var vålnaden ljudlöst försvunnen.

Jag var nu fullt öfvertygad om att jag fått se en uppenbarelse från andevärlden, en blek, skön bild, som sedermera aldrig gått ur mitt sinne. Men hvem var hon? Hvarifrån kom hon? Hvarthän gick hon?

Att sofva var för mig icke vidare möjligt. Först emot morgonen föll jag i en lätt slummer och väcktes kort därpå af budet, att frukosten var serverad.

Vid frukostbordet skämtades mycket med mig öfver mitt tankspridda utseende. Fabrikör Hallgren påstod att jag bestämdt haft besök af en hel mängd spöken, och att jag blifvit gastkramad.

Jag var tyst, nedslagen, och tillstod slutligen att jag trott mig se en vålnad.

På aftonen anlände en hel mängd gäster. Man skulle dansa, först kring majstången, och sedan uppe i den stora salen, hvars trenne fönster vette ut åt viken.

Jag hade ingen lust att deltaga i dansen; tvärtom plågades jag af det glada sorlet, af ungdomens uppsluppna glädje, och hvad det led smög jag mig obemärkt undan, gick öfver näset, som skiljer viken från en liten insjö, och sträfvade uppför berget, där jag slog mig ned för att grubbla öfver nattens uppenbarelse. Jag kunde från min plats, där jag satt, se in i danssalen och, ehuru svagt, förnimma musikens ljud. Slutligen sänkte sig midsommarsolen vid

horisonten, och en lätt skymning utbredde sig öfver nejden. De dansande tedde sig för mig som idel vålnader, sväfvande fram och åter. Jag kunde nu ej längre hålla ut på berget, utan skyndade ner i vild fart. Jag var själf som förhexad.

Följande dag, midsommardagen, voro några äldre gäster inbjudna till middag, bland dem församlingens kyrkoherde, numera affidne prosten Z**. Vid middagsbordet talades, bland annat, äfven om min nattliga syn. Några personer skämtade, andra visste ej hvad de skulle tro. Prosten, som lyssnat till den skildring fru Hallgren gaf honom, yttrade därefter långsamt:

— Jag har också haft en märklig syn här på Velamsand. Då jag för några år sedan, det var också vid midsommartid, var här på besök för att gifva nattvarden åt en döende, gick jag efter förrättad embetsutöfning ned till bryggan, där min båt väntade. Roddaren var för tillfället borta, och jag måste vänta en stund. Därunder fick jag plötsligt syn på en hvitklädd kvinnoskepnad, som gick af och an på bryggan, blickande utåt sjön. Jag ville just tilltala kvinnan, då hon plötsligt försvann, huru och hvart-hän kan jag ej förklara. Under hemfärden berättade jag om synen för min roddare. Han skrattade och svarade:

— De va' fällan fru generalskan, som folk påstå sig ha sett spöka här, titta utåt sjön och liksom söka något.

— Denna episod har sedan fallit mig ur minnet, men nu står den åter lefvande för min syn, tillade han.

— Var hon mycket vacker? frågade jag ifrigt.

— Underbart skön, och vit som marmor. Jag minnes tydligt hennes vackra armar, då hon med händerna hopknäppta sträckte ut dem mot sjön.

Jag tviflade nu ej längre om midsommarnattens uppenbarelse.

Vid min återkomst till Stockholm, berättade jag mitt

äfventyr för min gamla tant. Hon var enka efter en högre embetsman i landsorten, och hade längesedan dragit sig tillbaka från världen; men bibehöll, tack vare ett förundransvärdt minne, kännedom om en hel mängd menniskor och förhållanden. Hon syntes lifligt intresserad af min berättelse och sade helt fryntligt:

— Jaså, du har haft en påhelsning af generalskan de M—s.

— Vet tant något om hennes föregående lif? frågade jag ifrigt.

— Åhja, något däraf har jag reda på, lydde svaret, och hvad jag vet skall du nu få höra.

Jag var idel öra då tant begynte:

— Vi få gå tillbaka i tiden till något af de första åren efter Karl Johans ankomst till Sverige. Karl Johan tyckte inte om svensk matlagning, och hade därför med sig från Frankrike en kock eller hofmästare, som han kallades. Denne medförde en ung hustru, en fransyska af underbar skönhet. Min salig man, som var tjugufem år äldre än jag, såg henne när hon kom till Stockholm, och han påstod sig aldrig ha sett en skönare kvinna. Hofmästaren hade sin bostad i entre-sol våningen å slottets södra sida, och när hans hustru satt vid ett af fönstren utåt slottsbacken, hvilket hon brukade nästan hela dagen, strömmade menniskor där förbi för att få beskåda den "vackra fransyskan", såsom hon allmänt kallades.

Efter någon tid ökades den svenska hofstaten med en fransman, general de M—s, hvilken sades vara intimt lierad med Carl XIII:s adoptivson. Nykomlingen förälskade sig ögonblickligen i den vackra fransyskan, hofmästarens unga hustru. Hon hade kort förut födt sitt första barn, en flicka, och älskade, som det sades, uppriktigt sin man, men dock ännu mera sin förstfödda lilla.

General de M—s uppvaktade förgäfves den unga

hustrun. Hon ville icke lyssna till hans eldiga förklaringar. Hon var en annans maka; hon var en lycklig, älskande moder.

Men hvad förmå icke en furstes ord, äfven om han ännu blott är konung *in petto*. Generalen bestormade sin höge vän och beskyddare med böner, dem denne icke kunde emotstå. Efter mycket parlamentering erhöll hofmästaren nådig befallning att skiljas från hustrun och packa in till Frankrike. Hustrun gret, satte sig energiskt emot hvarje underhandling, men gaf slutligen med sig, dock med vilkor att hon till sitt nya hem finge medtaga sitt barn, ty från lillan ville hon på inga vilkor skiljas.

Mannen afreste förtviflad och uppbragt.

Karl Johan inköpte och gaf sin gunstlings fästmö till brudgäfvu den präktiga egendomen Velamsand med underlydande gårdar.

De nygifva begåfvo sig strax efter vigseln, hvilken försiggick på våren, till det vackra nya hemmet, där lillan med sin amma fick entre-solvåningen till bostad.

Vid midsommartid, samma år, väcktes tidigt en morgon generalskan, som låg i sin praktfulla sängkammare, af kammarjungfrun, som förskrämd berättade, att både lillan och amman voro försvunna.

Den förfärade modren skyndar sig ner i barnets våning; men barnet, amman, ja till och med vaggan voro borta. Stel af fasa kunde hon blott framstamma:

Generalen!

— Generalen afreste ju sent i går afton till Stockholm, erinrade kammarjungfrun.

— Låt kalla hit gårdens folk, låt söka öfverallt, befalde generalskan.

Befallningen åtlyddes genast, men ledde till ingenting. Öfverallt i hela skärgården anställdes efterspaningar. Den enda upplysning man sent omsider kunde vinna var den,

som slutligen erhöles af en fiskare, som varit ute och tjuvfiskat i Velamsandsviken samma natt barnets bortröfvande egde rum. Han berättade att han natten före midsommarkvällen såg en storbåt, bemannad med sex roddare och en styrman, glida in i viken vid Velamsand, landa där och efter en kort stund återvända med en kvinna och några saker om bord. Båten styrde mot ett i närheten förankradt fartyg med fransk flagga. Skeppet hade ögonblickligen efter båtens ankomst hissat segel, och gynnadt af en frisk bris försvunnit.

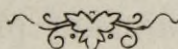
Denna berättelse, afgifven först några veckor efter tilldragelsen, ledde icke till någon vidare upptäckt, men fiskaren blef rikligen belönad af generalen, såsom det påstods för att han tegat så länge, att det franska skeppet hunnit undkomma. Generalen lofvade sin tröstlösa maka, att ingenting spara för att i utlandet anställa efterforskningar; men antingen bedrefvos dessa efterforskningar mycket oskickligt, eller doldes den lilla bortröfvade mycket väl, ty de ledde icke till något resultat.

Att generalskans förste man var den, som bortfört barnet, betviflades af ingen. Hans motiv därtill var naturligtvis faderskärlek i förening med hämdkänsla. Det troddes att han träffat aftal med amman, som godvilligt, emot riklig ersättning, låtit enlevera både sig och barnet.

Många rykten kringspredos senare om den romantiskt försvunna Marie-Fortunée, såsom den lilla hette. Än trodde sig någon ha upptäckt henne i en cirkus, dansande på en matta och klättrande i en trapez; än berättades det, att hon och hennes fader omkommit tillsammans uuder en resa till Amerika. En alldeles orimlig sägen på 1840-talet identifierade henne med den ryktbara "giftblanderskan" Marie-Fortunée Lafarge, hvilken dock tillhörde en förnäm familj i Picardie och enligt all sannolikhet ej heller var giftblanderska.

På Velamsand sågs den sorgsna generalskan mången afton sitta på sjöbryggan och stirra utåt den öppna viken. Eller vankade hon om nätterna omkring i rummen, då och då stannande vid något af fönstren, som vette utåt sjön.

Det påstås, att, då en menniska dött, hennes hamn bibehåller under en längre eller kortare tid förbindelse med de ställen på jorden, där hon under lifvet vistats. Om detta var fallet med generalskan de M—s, som dog omkring 1850, är det likväl att hoppas, att hon längesedan vunnit grafvens ro. Kanske var det hennes sista gengångarenatt, jag fick bevittna.

Mögelhuset.

Efter Miss Mab.

Redan i unga år fader och moderlös blef det min lott att såsom guvernant sörja för mitt uppehälle. Sedan jag haft anställning i åtskilliga familjer, föll det sig så, att jag under några månader saknade plats. Det led mot slutet af oktober, och jag började redan känna mig orolig öfver den lucka, jag nödgats göra i mina små besparingar. Jag annonserade flitigt, men utan önskad resultat. Antingen lemnades mina annonser obesvarade eller lydde svaren så, att man önskade undervisning i sådana ämnen, i hvilka jag var okunnig.

En dag infunno sig hos mig tvenne medelålders gentleman och den ene af dem frågade, om jag hade något emot att antaga en plats på landsbygden. Jag svarade, att jag ingenting hade däremot. Han fixerade mig skarpt, såg därefter frågande på sin följeslagare, hvilken icke tilltalat mig, men nu gjorde en gillande knyck på hufvudet. Därefter frågade han om jag ville meddela undervisning åt hans barn, en gosse, och jag svarade, att det nog ginge för sig, så framt gossen ej vore alltför gammal och bångstyrig.

Han försäkrade mig, att barnet var mycket stillsamt och dessutom svagt till helsan, hvilket var orsaken till att det skulle stanna kvar på deras landtgd, under det han själf och hans hustru skulle göra en längre resa. Han

tillade, att gossen äfven hade klena själsförmögenheter, och därför icke finge ansträngas. Jag skulle fullkomligt rå mig själf, betrakta mig som värdinna i huset, men framför allt låta min lärjunge, så mycket som möjligt, vistas ute i fria luften.

Jag lofvade att vara redo om fyra dagar. Han sade att jag skulle bli presenterad för hans hustru dagen innan jag lemnade London. Hon väntades då till staden. De skulle därefter resa till fastlandet.

Den utsatta dagen infann han sig med ett åkdon och förde mig till ett af Londons förnämsta hotell, der jag ledsagades in till hans hustru, mrs. Beresford, som mottog mig med utsökt artighet. Hon redogjorde vidlyftigt för de åligganden, som förestodo mig, och menade att en manlig lärare aldrig skulle kunna egna gossen den vård, han vore i behof af.

Just som jag stod i begrepp att aflägsna mig, inkom en fjortonårig yngling i rummet. Mrs. Beresford presenterade honom med moderlig stolthet såsom sin äldste son. Han skulle följa med dem till utlandet. Det förvånade mig att hon, som med så mycken ömhet betraktade ynglingen, hade hjärta att lemna sitt yngre, sjuka barn i främmande händer under flera månaders tid.

Följande dag, tidigt på morgonen begaf jag mig i väg, ledsagad af mr. Beresfords betjent, till järnvägsstationen. Då jag mot aftonen ankom till min bestämmelseort och först fick syn på mitt nya hem, tyckte jag mig aldrig ha sett ett vackrare landtställe.

Boningshuset var ålderdomligt och mycket pittoreskt. Det låg på stranden af en liten flod och var omgifvet af höga, lummiga träd. På motsatta stranden växte en stor mängd tallar. Som floden var föga vattenrik och ibland nästan torkade ut, hade man rundt kring byggnaden gräfft en kanal, eller ett djupt, bredt dike, för att hålla de präk-

tiga löfträden vid liflig grönska. Af denna löpgraf, som spred en kall fuktighet, förmodar jag att huset fått sitt öknamn: "Mögelhuset".

Min lärjunge, Sydney Beresford, var nio år, spenslig och sjukligt blek, syntes skygg och blyg, men hans tröghet och dåsighet föreföll mig snarare förskrifva sig från kroppens än från själens svaghet. Han låg i gräset och läste, då jag första gången såg honom, och uttrycket i hans ansigte tydde ingalunda på någon idiotism.

För öfrigt bestod hushållet af mrs. Bartrum, hushållerskan, en kokerska och en husjungfru, de två senare ett par beskedliga landtflickor. Där fans äfven en trädgårdsmästare, som tillika skötte gårdens enda lilla häst, och hvarje söndag körde för mig och master Sydney till kyrkan.

Mrs Bartrum föreföll mig genast mycket besynnerlig och otreflig. Hon var lång och starkt byggd, mellan femti och sextio år gammal, med ett bredt, pussigt, blekt ansigte, vattenaktigt ljusblå ögon och linfärgadt hår. Hon var alltid upptagen af en mängd bestyr, hvilka hon dock aldrig hann uträtta.

Stundom råkade hon ut för svåra anfall af elakt lynne, och vid sådana tillfällen skrek, grät och beklagade hon sig, ehuru det föreföll mig, som hade hon allt hvad, en person i hennes ställning kunde önska sig. Ibland kunde hon i timal läsa i bibeln, men i stället för att lugnas af denna läsning, blef hon vanligtvis ännu häftigare, for ut i okvädinsord och gjorde de mest hånfulla slutsatser.

I förstone bjöd jag till att tala förnuft med henne, men jag insåg snart att detta föga gagnade, utan endast gjorde mig själf nervös. Jag brydde mig alltså ej vidare om den stygga menniskan, utan egnade min tid uteslutande åt lille Sydney.

Jag lade snart märke till att mitt sofrum, beläget i öfre våningen, hade fönstren åt solsidan. Det var bestämdt

det bästa och sundaste i hela byggningen. Träden utanför mina fönster voro kvistade, så att solen kunde intränga dit mellan löfven. Helt annorlunda med de rum, som voro belägna mot norr. De voro ständigt kalla och fuktiga, och gjorde skäl för namnet Mögelhuset, som tillagts byggningen.

Det oroade mig att Sydneys rum låg på nedra botten och mot norr, samt att trädens grenar och löf voro så täta därutanför, att aldrig en solglimt kunde intränga dit. Jag talade härom med mrs Bartrum och förestälde henne, huru ohelsosamt ett sådant rum måste vara för en sjukling. Äfven sökte jag förmå gossen att själf fordra att få ett annat rum; men det var att tala för döfva öron. Han hade vant sig vid rummet och ville ogärna gå uppför trappor.

Under de första veckorna af min vistelse i Mögelhuset var vädret utomordentligt vackert. Men en morgon låg en så tät dimma utbredd öfver nejden, att man knappast kunde se en half meter framför sig. Ute i trädgården droppade det tätt ned från trädens blad, utan att en vindfläkt rörde vid träden eller minsta regn föll.

Äfven under de vackra dagarna sågs numera alltid efter solnedgången dimma uppstiga ur floden och nere vid stranden, och just då ville Sydney helst vara ute. Efter någon tid syntes den stackars gossen klenare än vanligt. Hans kropp skälfde och ständiga rysningar öfverkom honom. Jag skyndade till mrs. Bartrum och bad henne komma in till Sydney. Men hon tog saken med största likgiltighet. Hon menade att det endast var litet frossa, något som gossen var van vid. Hon hemtade emellertid ett glas bränvin och förmådde gossen att tömma det. För första gången slog mig nu den tanken, att mrs. Bartrum troligen själf ofta begagnade denna styrkedryck. Mycket af hvad som här förefallit öfvertygade mig, vid närmare besinnande därom, och jag fruktade, att hon egentligen

aldrig var fullt nykter. Denna upptäckt plågade mig utomordentligt, och jag insåg att härigenom ett stort ansvar hvilade på mig.

Hvar tredje dag fick Sydney ett frossanfall, på hvilket följde en brännande feber, och ändå kunde jag ej förmå hushållerskan att sända bud efter en läkare, eller att gifva honom in något annat än bränvin. Det enda, jag förmådde uträtta, var att tillsäga om en butelj portvin för egen del, och då jag erhållit den, utbyta åt Sydney bränvinet mot portvin.

Just vid denna tidpunkt tilldrog sig någonting sällsamt. Jag hade lagt mig vid vanlig tid på kvällen, och tänkte, innan jag somnade, med oro på stackars Sydney. Om det, som sedan tilldrog sig, skedde i en dröm eller icke, kan jag ej säga. Brasan brann ännu i spiseln och lågan fladdrade muntert. Jag tyckte att jag uppslog ögonen och såg mig forskande kring i rummet, ty jag förnam ett ljud liksom af vattendroppar, hvilka föllo mot golvet, och jag funderade på, om det kunde finnas någon läcka i taket, hvilket tyckes bevisa, att jag var vid mina fulla sinnen, alldeles såsom i vaket tillstånd.

Då jag tittade åt det håll, hvarifrån ljudet kom, såg jag en kvinlig skepnad i lång, vit nattdräkt stå vid min hufvudgård. Håret var utslaget och nådde ner till hennes knän, men såväl hår som klädning voro genomvåta; vatten droppade ur dem mot golvet och åstadkom det ljud jag förnummit.

När jag varsnat henne, gled hon hastigt öfver golvet till en annan del af rummet, stannade och pekade på en låda, som innehöll en liten samling böcker, dem jag ännu icke packat upp. Jag låg stilla, men nu vinkade hon åt mig med en nästan befallande åtbörd. Jag reste mig då ur bädden och gick fram utan den ringaste fruktan. Hon bad genom tecken att jag måtte öppna lådan. Jag hem-

tade nyckeln och framtog den ena boken efter den andra. Under hela tiden yttrade hon icke ett ord. Hennes rörelser voro äfven ljudlösa. De ständigt fallande vattendropparne från hennes hår och kläder var det enda ljud, som förnams, och en egendomlig lukt af hafstång kringspreds i hennes närhet. Jag fortsatte att packa upp bok efter bok och hon tecknade oupphörligt åt mig att fortsätta. Slutligen pekade hon på ett litet häfte, som jag, till min förvåning fann vara en liten helsolära till att begagna i hemmen. Sedan jag lagt boken på mitt skrifbord måtte det sällsamma spöket ha försvunnit och fallit mig ur minnet. Jag lade mig åter och somnade.

Jag vet icke huru länge jag kunde ha sofvit, då jag åter tyckte mig väckas af ljudet från fallande vattendroppar, och åter stod den hvitklädda kvinnan vid min sida, hållande boken öppen i ena handen under det hon med den andra visade på titeln till ett kapitel. Jag läste titeln alldeles som hade jag varit vaken och det varit fullt dagsljus. Där stod: "Intermittent feber". Hon såg allvarligt på mig, lade boken tillbaka på bordet och försvann ljudlöst.

När jag följande morgon vaknade, blef min första tanke den, att jag haft en underlig dröm under natten. Men döm om min förvåning, då jag icke blott såg lådan med böckerna ligga öppen på golfvet, utan äfven den lilla boken i helsovårdslära ligga öfverst på mitt skrifbord.

När jag vid närmare betraktande fann boken uppslagen just vid ofvan nämnda kapitel, slogs jag med häpnad, ty jag insåg att en högre makt ville, att jag skulle läsa om något, som kunde vara stackars lille Sydney till gagn. Jag läste uppmärksamt allt, som så underbart blifvit utpekadt för mig, och jag såg att det kära barnet borde flyttas till ett fuktfritt, varmt och luftigt rum och skulle tagas in en god del kina, hvarefter förekom en del andra

föreskrifter om den sjukes behandling, af hvilket allt jag insåg, att den sjuke gossen blifvit så galet behandlad som möjligt. Jag omtalade för mrs Bartrum hvad jag läst, utan att nämna om min dröm, men hon råkade härvid i ett sådant anfall af raseri och bannade mig för att jag blandade mig i saker, som icke anginge mig, att jag, rädd att hon skulle dö i ett anfall af ilska, gick min väg upp till mig.

Jag antog emellertid att jag gått i sömnen, och försökte att icke vidare tänka på det sällsamma i denna sak, som jag i alla fall icke kunde nöjaktigt utreda.

Morgonen derpå, helt tidigt, inkom husjungfrun i mitt rum och bad mig genast komma ner till mrs. Bartrum, som insjuknat under natten och hvars tillstånd förekom ytterst betänkligt. Hela veckan måste jag nu dagen igenom dela mig mellan hennes sjukbädd och stackars Sydney, och när tiden om aftonen var inne för mig att gå till hvila, kände jag mig helt belåten med att få komma i ro.

Jag var så djupt bedröfvad för stackars Sydney, ty han blef synbarligen allt sämre och sämre. Så var äfven fallet med hushållerskan, som likväl envisades med att vi inte skulle skicka efter en läkare. Det enda jag kunde göra var att köpa litet kina, då jag på söndagen åkte till kyrkan, och jag förmådde Sydney att taga in små doser däraf, trots min ångest att något kunde inträffa, för hvilket jag kunde göras ansvarig. Jag hade så gärna velat skriva till hans föräldrar, men mrs. Bartrum vägrade att gifva mig deras adress, hvilket ytterligare både förvånade och oroade mig.

Äfvenså tillät hon icke att gossen flyttades till ett annat rum; hon menade att allt skulle förblifva i det skick, mrs Beresford ordnat.

En afton under påföljande vecka höll jag just på att somna, då jag ånyo tyckte mig höra ljudet af vattendropp.

Jag såg mig hastigt kring i rummet, väntande att åter få se den hvita skepnaden, och ganska riktigt, där stod hon vid min hufvudgård, liksom förra gången, och det föreföll mig äfven nu, att jag var fullt vaken.

Hon började långsamt skrida fram mot dörren och utför trappan till Sydneys rum. Hon tycktes allvarligt vinka mig och jag följde henne. På hennes ytterligare vink tog jag därefter gossen på mina armar, bar honom upp i mitt rum, där jag lade honom i min bädd.

Ehuru Sydney var ytterligt mager och affallen var det dock märkvärdigt att jag orkade detta. Också blef jag ej litet förvånad, då jag vaknade följande morgon och fann mig vara endast iklädd nattrock och tofflor, och liggande på soffan, men däremot Sydney sofva godt i min säng. Jag undrade mycket hvad mrs. Bartrum skulle säga, när hon fick kunskap om detta. Men mrs. Bartrum yrade och var illa deran.

En sjuksköterska, som vakat hos henne de två sista nätterna, hade sändt bud efter läkare. Han kom och förklarade att det fans föga hopp om hushållerskans vederfående. Jag bad honom därefter se till Sydney, och omtalade att jag under natten flyttat honom från ett fuktigt rum på nedra botten hit upp. Han sade, att detta var en nödvändig åtgärd för att barnets lif skulle kunna räddas. Han skref därefter ett recept och frågade efter patientens namn. Jag svarade, master Sydney Beresford. Han frågade då, om gossen vore en släkting till ställets egare.

— Hans yngre son, svarade jag.

— Omöjligt invände han, mr. Beresford har blott en son, en fjortonårig yngling. Jag känner familjen mycket väl.

Jag berättade honom då, att jag antagits såsom guvernant i huset, och att såväl mr. som mrs. Beresford sagt mig, att Sydney var deras yngsta barn. Och jag kunde ju ej heller tro annat, då gossen hade samma namn som de.

Doktorn log ett tvetydigt leende, och snodde sina mustacher, mumlande något om, att jag måhända dock vore förd bakom ljuset. Huru som helst lofvade han att sända medikamenter, och gaf mig ytterligare föreskrifter för gossens behandling.

Under följande vecka hemsöktes jag icke vidare af några besynnerliga drömmar.

Mrs. Bartrum blef emellertid sämre för hvarje dag. En fredagskväll, just då jag lagt mig på min soffa för att hvila ett par timmar, kom sjuksköterskan upp och meddelade, att mrs. Bartrum tycktes ha något på sitt samvete, som hon ville yppa för mig. Jag följde med till sjukrummet, och där låg den arma qvinnan, som det tycktes, i full yrsel. Hon upprepade oupphörligt namnet "lady Blanche" och pekade ihärdigt åt det håll, där jag stod. Hon stirrade så vildt, att man kunde tro ögonen skulle träda ur sina hålör. Slutligen skrek hon:

— Där står hon! där står hon! Hon är kommen att hemta mig!

Därpå föll hon plötsligt tillbaka i sängen. Lifvet hade flytt. Samtidigt hörde jag åter detsamma ljudet af fallande vattendroppar, alldeles samma ljud, som jag ännu lifligt mindes hafva förut hört i drömmen; och, hvad som var mer än underligt, sjuksköterskan hörde det äfvenledes. Men hvarken hon eller jag sågo någonting, eller kunde förklara hvaraf ljudet kommit.

Jag begaf mig åter upp till mitt rum, där jag fann min stackars lille sjukling lugnt sofvande. Jag hade icke vidare någon lust att sofva, utan satte mig att läsa, sedan jag ställt ljuset så, att skenet icke föll Sydney i ansigtet. Det var tyst och stilla och natten föll på.

Plötsligt satte sig Sydney upp i bädden och ropade:

Miss Webster, jag skall berätta någonting för er, som jag nyss sett i drömmen.

Jag närmade mig, i afsigt att lägga honom tillbaka mot hufvudkudden, men han utsträckte handen och sade:

Nej, vänta och hör på min berättelse! Jag såg ett skepp, — ett stort skepp, — ute på hafvet. Det var natt. Eld bröt ut i skeppsrummet. Alla menniskor rusade upp på däck, ropande om hjälp, men ingen räddning stod att finna. Båtarne halades ned, och folket trängdes i dem, så att de kantrade och alla drunknade. På skeppets däck stod en lady, som lemnat sin döde man i Indien. Hon reste till sin ende son, en liten gosse. Hon var klädd i hvit nattdrägt, med sitt långa hår utslaget. Hon bad att man skulle binda henne fast vid en planka och kasta henne i hafvet, så att hon möjligen kunde bli upptagen af förbifarande. En af sjömännen gjorde som hon bad, och då han kastade henne öfver bord sade han:

— Gud hjälpe eder, lady Blanche Beresford!

Där låg hon ensam på en planka, buren af vågorna långt från skeppet. Hon såg huru lågorna slog upp mot rymden, och när morgonen grydde var skeppet försvunnet. Solen brände het och repet, med hvilket hon var fastbunden, skar in i hennes lemmar. Hon lossade på knuten, repet var halt, det gled undan och hon sjönk, sjönk långsamt ned i djupet. Det såg ingen ute på det vida hafvet.

Som han uttalat de sista orden, sjönk hans hufvud åter ned mot kudden, och snart öfvertygade mig hans djupa, regelmässiga andedrag om, att han sof lugnt.

Plötsligt träffades mitt öra på nytt af det välkända vattendroppet. Jag var viss om att jag, nu i detta ögonblick, var fullt vaken. Jag vände mig om och såg den kvinliga vålnaden, med håret utslaget och drypande af vatten, stå helt nära mig. Hon vinkade åter att jag skulle följa, och jag lydde utan tvekan, bärande i min hand det tända ljuset. Skepnaden förde mig in i biblioteket, och efter hennes fingervisning nedtog jag från en hylla en familje-

bibel, på hvars första blad var inskrifvet släkten Beresfords alla medlemmars födelse-, bröllops- och dödsår. Af dessa anteckningar inhemtade jag följande:

John Beresford var fader till två söner, Sydney och Walter. Walter Beresford gifte sig före sin äldre broder och hans hustru erhöll en son, som i dopet kallades Walter efter fadren. Tre år senare gifte sig den äldre brodern, Sydney, med lady Blanche Stuart, och två år därefter inskrefs i bibeln en åt honom född son, som efter sin fader kallades Sydney. Efter John Beresfords fränfalle afled hans äldre son i Indien, och två år före den tid, då jag blef anställd hos familjen, hade i bibeln inskrifvits, att hans enka, lady Blanche Beresford, omkommit under en öfverresa från Indien till England.

Jag insåg nu att min stackars lille Sydney var Sydney och lady Blanche Beresfords son och arftagare, och att hans lågsinnade farbroder hade anvisat honom den ohelsosamma plats, där han bodde, i den förhoppning att gossen snart skulle dö, så att farbrodern själf blefve arftagaren.

Sedan jag stält bibeln tillbaka på sin plats, tecknade lady Blanches vålnad — ty att det var hon, som visat sig både för mig och för sin son i drömmen, betviflade jag ej nu mera det ringaste — ånyo åt mig att följa henne. Denna gång förde hon mig till den sängkammare, lady Walter Beresford bebodde, då hon någon gång besökte "Mögelhuset". Där fann jag, bakom ett sängomhänge, ett bref från hennes man, dateradt samma afton, som han först besökte mig i London. Det lydde som följer:

"Dyraste Bella! Jag har omsider träffat på en person, som jag tror skall passa oss. Hon är en tämligen gammal flicka, och ser alldeles icke ut att ega något öfverflöd af skarpsinne, snarare förefaller hon något trög och enfaldig, så att vi icke behöfva befara någon otidig nyfikenhet från hennes sida. Jag tog Carter med mig, för att få höra

hans mening om menniskan, utan att därför yppa, hvarför jag besvarade honom. I öfrigt tycks hon besitta nog kunskaper för att handleda pojken, och vore hon äfven mindre kunnig, räcker hennes förråd af vetande nog till för den lilla tid, jag förmodar han behöfver undervisning. Kom så fort du kan till London. Jag befarar att de fuktiga höstkvällarne icke äro helsosamma för dig där borta.

Din tillgifne

Walter Beresford

P. S. Jag har ordnat så, att du skall få se den blifvande guvernanten, miss Webster, innan hon beger sig af. Förehåll mrs. Bartrum, att, om möjligt, hålla sig nykter."

Då jag läst brefvet till slut och såg upp, hade skepnaden försvunnit.

Jag tog brefvet med mig, fattade ljuset och återvände till mitt rum, och sedan jag ånyo genomläst det, tog jag en afskrift däraf, hvarefter jag läste in originalet i mitt skrif-schatull. Därefter lade jag mig på soffan och sof godt till morgonen. Doktorn kom frampå dagen och såg till Sydney, hvilken han nu förklarade vara utom all fara. Och verkligen tillfrisknade gossen ock härefter så småningom dag efter dag.

Jag var mer än rådvill, huru jag skulle gå till väga, för att lyckas för framtiden försäkra den stackars gossen om hans lif och rättigheter. Jag kände ingen jurist och hvad doktorn beträffade, vågade jag icke anförtro mig åt honom, då jag erinrade mig hans sväfvande yttranden och surmulna uppsyn, första gången jag talade med honom om Sydney.

Jag genomgick ännu en gång anteckningarna i familjebibeln, äfvensom brefvet från Beresford till hans hustru, och jag blef mer och mer öfvertygad om, att farbrodern ville beröfva Sydney hans lif och hans fädernearf. Jag insåg att jag måste handla, att jag måste vända mig till

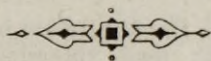
någon lagkarl, som skulle draga saken inför offentligheten. Jag sökte i tidningarne efter namnet på någon berömd advokat, till hvilken jag kunde meddela mig, men därvid kom jag att tänka, det jag måhända kunde träffa på någon vän till mr. Beresford, och ensam och värnlös i verlden, som jag var, kunde det då lätt hända, att jag till lön för min möda, blefve inspärrad i ett dårhus. Sådant har man sett exempel på mer än en gång. Jag var öfvertygad om att menniskor, hvilka voro nog hjertlösa att vilja göra sig af med ett stackars oskyldigt barn, icke skulle draga i betänkande att skaffa en gammal guvernant ur vägen. Jag riktigt önskade att lady Blanches vålnad ånyo skulle uppenbara sig och gifva mig någon antydning; men jag såg henne aldrig mer, ehuru jag ofta tyckte mig höra vattnet droppa från hennes hår.

En dag, under det jag grubblade öfver hvad jag skulle företaga, föll det mig plötsligt in, att jag omedelbart borde gå till högsta instansen, nämligen skrifva direkt till lordkanslern.

Jag gjorde så, och föregifvande att jag hade något att ombesörja i närmaste stad, lade jag själf där brevet i en postlåda. Ungefär en vecka senare kom en från lordkanslern skickad gentleman, och bad om ett längre samtal med mig. Jag berättade honom allt hvad jag visste, utom att jag genom andeuppenbarelsen kommit sanningen på spåren. Jag fruktade att han då skulle ha skrattat åt mig, och ansett mig lika enfaldig, som mr. Beresford trodde mig vara. Jag lemnade slutligen mrs. Beresfords bref i hans händer. Resultatet af allt detta blef att saken drogs inför högsta domstolen, (*the Court of Chancery*), och att min käre Sydney togs från farbrodern och sattes i en god familj att uppfostras. Förmögenheten tilldömdes honom af lagen och administrerades, tills han uppnådde myndig ålder. Jag måste flera gånger inställa mig som vittne, men

jag tror likväl icke att mr. Beresford misstänkte mig, såsom den, hvilken bragt hans tillämnade dåd i dagen. Därtill ansåg han mig nog alltför enfaldig.

Sydney Beresford är numera en kraftig, hurtig yngling, och jag, hans gamla tant, får i rik mån åtnjuta hans hjärtliga tacksamhet för den vård, jag en gång egnade honom. Han tyckes öfvertygad om att jag var medlet till hans räddning, ehuru väl jag aldrig talat med honom om mina underbara visioner.

Katt-ansigtet.

En berättelse från York

efter

Fairfax Balfour.

Det är allmänt bekant, att menniskan stundom för-
enar med vålnaden af ett djur dess instinkter, att
hon, trots sin menkliga natur, t. ex. när en af-
gjord smak för blod och, i likhet med det oskälige,
grymma djuret, gör illa blott af förstörelse-begär.

*Albertus Magnus' Afhandling
om Lycanthropi.*

I min ungdom blef jag bekant med en gammal vio-
loncellist, anställd vid Adelphi-teatern i London.

Han var en stillsam godmodig man, ytterst anspråks-
lös i hela sitt väsende, varmt tillgifven sin konst, som, då
den lönade sig bäst, icke inbringade honom mer än tjugu-
fyra kronor i veckan.

Jag fattade ett särdeles intresse för den gamle artisten,
och då jag i ekonomiskt afseende var betydligt bättre lot-
tad än han, kunde jag då och då hjälpa honom ur en och
annan mindre förlägenhet.

Hans tacksamhet vid dylika tillfällen gaf sig meren-
dels högst fåordigt tillkänna, och äfven när han var i be-
tryck måste jag nästan truga min hjälp på honom. Så
fort hans förbättrade inkomster det tilläto, var han alltid
ifrig att återgälda hvad han lånat.

Det var en kulen afton, en äkta londonsk December-
kväll, med af smuts slippriga gator och en tjock, fuktig

dimma, som hvirflade in i lungorna, likt våta, hala ormar. Jag gick hemåt från teatern, där man gifvit en af O'Smiths gräsligaste stycken, och vek, vid gatan Bull-inncourt, in på källaren Nell Gwyn för att få mig en värmande grogg.

Jag steg in i källarsalen, där en liflig koleld ännu flammade. En enda kund fanns där före mig, och denne ende var min gamle vän, violoncellisten Andrew Ticknapp.

Vi började naturligtvis vårt samtal med att criticera pjesen, som vi båda nyss förut sett och som, så vidt jag kan påminna mig, kallades "Vargmenniskan eller Varulven". Hjälten i stycket var en exentrisk gentleman, boende i någon provinsstad i södra Frankrike. Mannen, som under dagens lopp var ett mönster af heder, ändrade vid nattens inbrott helt och hållet natur. Han blef då ett odjur, som icke allenast kom englarna att gråta af medömkan, utan sjelfva månen att blekna af fasa.

Till min förundran fann jag min gamle vän vara en anhängare af den föråldrade vidskepliga tron på varulvvar, som framställes af Walter Scott i hans bref om "Läran om djäfvulens väsende och om trolldom".

— Visserligen kan man inte neka till den ögonskenliga orimligheten i ett sådant antagande, sade Ticknapp, sedan han en stund stirrat i kolelden och gnuggat sina magra, tunna händer öfver lågan, men ändå ser det ut ibland såsom hade lägre djurarters instinkter förkroppsligat sig under den högre skapelseformen. Jag för min del kan anföra ett sådant exempel, ehuru jag medger att om jag inte hade hört berättelsen af min längesedan affidne fader, jag skulle lika litet tro på en sådan möjlighet, som jag nu är fullt öfvertygad om att ni skall dela min tro, sedan ni hört hvad jag nu ämnar berätta.

— För all del, kära Ticknapp, berätta. Kolelden håller oss nog vid godt mod ännu en timme. Och så äro vi

ju ensamma här inne. Det vore riktigt treffigt att få en af edra godbitar, hvilka ni berättar så bra.

Den gamle skrattade godt.

— Det är därför att ni, m:r Balfour, är en så angenäm åhörare, som det går så bra för mig att berätta. Det vore roligt om ni kunde använda min berättelse för er — —

— Nå, nå, det får vi komma öfverens om sedan. Nu, gamle gosse, skola vi tömma ett glas och bara tänka på att angenämt fördrifva tiden. Jag vet nog hvad som smakar er bäst, och därför har jag ringt på kyparen för att få oss ett par muggar varm punsch, en dryck som Fielding påstår icke är förbjuden i en enda läkarebok.

Punschen inhemtades, mera kol lades i spiseln och på sitt vanliga godmodiga och enkla sätt började Andrew Ticknapp följande berättelse:

Min fader hette, såsom jag, Andrew Ticknapp, och var komediant, en sådan där kringvandrande skådespelare, ingenting mer eller mindre, sir, en af Talias irrande söner, hvars lif är ett radband af småbekymmer och naggande förtretligheter, som dock lika oupphörligt jagas på flykten med ett godt skratt.

Det var en julafton och skymningen började redan att breda sin slöja öfver landskapet, då min far och den lilla trupp, af hvilken han utgjorde en medlem, skrattande och högt sladdrande vandrade utefter landsvägen, som leder till den gamla staden York.

Kölden var bister, vinden blåste hårdt, så att de stackarna fröso ända in på mårgen i benen.

Tom Trostle, vanligen på affischerna benämnd "den sjungande gentlemannen", linkade modstulen i spetsen för sällskapet. Efter honom kommo mr och mrs Stallwood, kända såsom "de förnämsta", och i hälarna på dem Midgely och hans hustru, nästan ett barn, hvilket ett grymt öde fört i hans väg. Efter dem sågs, ridande på en liten

åsna, mrs Euphemia Maw, hustru till truppens anförare. Hon höll ett spädt barn i sin famn, under det att hennes herre och man, vår direktör och förste tragiker, mr Octavius Maw, gick bredvid, iklädd en sliten kappa, den han likväl omsorgsfullt draperat. Ehuru med piskan i handen och för tillfället ett slags åsnedrifvare, vandrade han dock vägen fram med afmätta steg och under åtbörder, som tillhörde högsta ordningen af den häfdvunna tragedien.

Min far, hvilken egentligen endast var hvad man kallar en utilitet, slutade tåget. Vid hans sida gick en yngling, lång och gänglig, med milda ögon och ljust hår, känd i truppen under namnet Flamingo. Det förmodades att han rymt. Hvarifrån, det visste ingen.

Snön började falla i allt tätare flockar och luften blef tyngre och tjockare, då min fader och Flamingo, hvilka båda, trötta och utmattade, hade blifvit efter de andra, plötsligt skrämdes genom ljudet af starkt hästtraf.

Hästen nalkades med en sådan fart, att den nästan kom öfver dem, innan de hunno maka sig åt sidan.

Ryttaren höll dock hästens tyglar in i tid med en kraft, som tydde på en järnhand.

— Halloh! skrek han. Ä' ni utledsna vid lifvet, edra slynglar, efter som ni tyckas sofva midt på landsvägen?

Flamingo, hvilken var blyg som en ung flicka och nervsvag som ett tédrickande gammalt fruntimmer, stammade någonting om att han var "mycket ledsen öfver att han gått i vägen". Men min far, som kände sig retad af främlingens råa sätt att tilltala dem, svarade snäsigt:

— Det skulle roa mig att veta hvem herrn är, som tror sig ega rätt att rida ikull hederligt folk på allmän landsväg.

— Hederligt folk! invände ryttaren hänskrattande. Jag vill svära på, att ni inte ären annat än ett par vandrande

stråtröfvare och att jag troligtvis endera dagen får se er svänga i galgen utanför slottet där borta.

Min far ämnade just svara i vredesmod, då Flamingo fattade honom i armen och hviskade ängsligt:

— Tala vackert till honom, Andrew, tala vackert till honom! Våra kamrater hafva långt försprång, och det är i den där mannens ansigte någonting, som skrämmer mig värre än snön och blåsten.

— Hvad muttrar den där lymmeln? frågade ryttaren, i det han med högra handen gjorde en snabb, hotande rörelse.

— Ingenting, ingenting värdt att tala om, goda herre, skyndade Flamingo sig att svara, innan min far hann att taga till ordet. Vi äro endast ett par fattiga vandrande komedianter, som ämna oss till York för att där spela under julhelgen.

— Komedianter! Nå, jag kunde just tro er vara ett par äfventyrare; jag misstog mig således icke. Håll er bara vackert i skinnet, det råder jag er till, ty myndigheterna i York äro icke att leka med; de hafva spö och galge ständigt tillreds.

Under det att ryttaren talade, hade min far god tid att taga hans anletsdrag och yttre menniska i noggrann skärskådning. Föreställ er en stöfväst karl, med smidig, senfull kropp, tunna, rödfärgade polisonger, liknande morrhår, hvilka gingo fram tätt till mungiporna, hufvudet be-täckt med en tätt åtsittande mössa af något ludet djurskinn och neddragen till öronen, hvilka sistnämnda, helt små och spetsiga, stucko ut från hufvudet, ögonen gröngula och halfslutna, pannan platt, bakåtsluttande, munnen hiskelig och tänderna små och hvassa! Trots allt detta, kunde ingenting vara mera inställsamt vänligt än uttrycket i hans ansigte, när han icke längre var uppretad. Ögonlocken slötos mer och mer samman, öfver de tunna läpparna drog sig

ett sammetsmjukt leende och ett doft murrande, fullkomligt likt ett sakta "spinnande", tydde på eller skulle tyda på, att han kände sig nöjd och belåten.

Det var, med få ord, ett riktigt kattansigte, min far såg framför sig, en katt, halfslumrande på hästryggen, med indragna klor och ett sakta "spinnande", såsom ett slags sömnig, bakslug fredsförklaring. Men låt bara en liten fogel flaxa i närheten eller en råtta pipa, och vips är inom en sekund den onde anden väckt! En mordisk flamma lyser då från ögonen och klorna äro ögonblickligen framme, för att gripa och tillintetgöra!

— Vi ha ingen orsak att frukta vare sig spö eller galge, sade min far förtretad. Men så mycket jag kan dömma, tyckes ni sjelf vara dem närmare än någon af oss båda.

Mannen ryckte till, där han satt i sadeln, och ljungade mot min far en blick, så full af illvilligt hat, att denne ögonblickligt sprang tillbaka och jämt och nätt hann undan det slag af ridpiskan, ryttaren måttade mot honom.

— Din hund, ropade han, din gemena skådespelarehund, du skall komma att dö en hunds död!

Med detsamma tryckte han sporrarna i hästens sidor, galopperade bort och var snart ur sigte, dold af den tätt fallande snön.

Min far rådde Flamingo att förtiga det obehagliga uppträdet för truppens öfriga medlemmar. Han fruktade att den hemska profetian skulle verka menligt på kamraternas betryckta sinnen och ansträngda nerver, och så raskade de på stegen och glömde båda snart ryttaren och hans hotelser.

Klockan var åtta på aftonen när de hunno fram till York, där de togo den kända vägen genom de prydliga, fastän nu snöiga och ödsliga, gatorna till värdshuset *Blåa Björnen* vid Castlegate.

Här hade direktören på förhand beställt rum för sin trupp, och i källarsalen — ett stort rum med grofva korsbjälkar i taket och rött tegelgolf — glömdes snart både hunger och köld vid åsynen af ett fullsatt bord och den lågande brasan i spiseln.

Det var inte första gången min far tog in på Blåa Björnen. Han hade varit där mången god dag. Den tjocka värdshusvärdinnan hade en systerdotter, en fader- och moderlös ung flicka, som hon tagit i sin tjänst. Hon var ställets uppasserska och hennes enda aflöning bestod i de drickspengar, hon fick af kunderna, hvilket icke belöpte sig till mycket. Det skulle hetas vara barmhertighet hos mrs Mary M'Cubbin, som förmått henne att taga till sig Nelly Gomm såsom eget barn; men egentligen var det bara egennyttan.

Jag vill omnämna, ehuru det eljest inte egentligen hör till berättelsen, att Nelly Gomm sedermera blef mrs Ticknapp och min moder. Gud fröjde hennes själ!

Den gamle violoncellisten tog sig härvid en duktig klunk ur punschglaset, makade sig fram midt för kolelden och smålog.

Jag får nog snart återse henne, sade han. Hon var en af de mest hjärtliga varelser, jorden nånsin burit. Aldrig tänkte hon illa om någon, aldrig sade hon ett ondt ord åt någon människa, aldrig gjorde hon någon förnär. Det gör allt tröskeln till grafven mindre hemsk att bestiga, må ni tro, mr Balfour, när en sådan vän gått förut och väntar oss.

Ännu en klunk ur punschglaset, och så upptog Andrew Ticknapp åter tråden af sin berättelse.

Min far och Flamingo hade fått sig anvisade ett litet vindsrum, beläget högt upp i ena gafveln af det fantastiskt byggda gamla värdshuset, hvilket, såsom ni väl påminner er, är beläget i ett af de mest pittoreska, om också ej just

mest bekvämt byggda, kvarteren inom den gamla erkebiskopsstaden York.

Nelly förde min far och hans kamrat till deras rum, och hon dröjde kvar en stund hos dem, medan de utbytte sina genomblotta stöflar mot ylletofflor, hvilka hon anskaffat enkom för deras skull.

— Nå, hvad nytt Nelly? frågade min far, allvarligt, såsom han ansåg det bäst anstå sig inför en tredje person. Hvad nytt har hänt sedan jag sist var här?

Nelly slog händerna samman och utbrast:

— Åh, här ha skett förskräckliga dåd! Hela staden är försatt i ångest och uppror.

— Huru så?

— Åh, det är fasligt! Ni kan aldrig tänka er, Andrew, sådana förfärliga saker, som skett sedan ni sist var här, och ändå är det inte mer än två veckor ni varit borta. Dagen efter det ni reste, funno de mr Peter Tombinson, den rika klädehandlaren, mördad på sitt arbetsrum, där han fördröjt sig sent in på natten, efter det hans kontorister gått hem. Trenne dygn senare fanns åldermannen Kelly mördad i sin säng; och natten därpå blef klockaren i Allhelgona-kyrkan mördad, under hemvägen till sin bostad vid Micklegate-Bar. Sedan dess hafva ytterligare tjugusju mord blifvit begångna, fastän man skickat hit polis från Bow-Street i London. Ingen sofver lugnt här om nätterna numera; ty hvem vet om man, sedan man väl insomnat, kommer att öppna ögonen igen i denna världen.

Min far blef mycket orolig vid Nellys berättelse. Dessa nyheter voro särdeles oangenäma för de fattiga skådespelarna, som kommit för att förtjäna under julen i den goda staden York och nu hotades med förluster; ty så entusiastiska för dramatiska underhållningar kunde man icke tro de värda stadsborna vara, att de för en sådan njutning ville våga lif och lemmar på återvägen till sina hem.

Flamingo sade ingenting. Han åhörde Nelly med gapande mun och stum häpnad, under det hans ansigte blef likblekt af fasa.

— Hvarenda menniska här i staden, fortfor Nelly, är utom sig af förskräckelse. Polisen håller ett vaksamt öga på allt och alla, och hvarje resande, som kommer till staden, blir misstänkt och utsatt för hemligt spioneri.

— Nå, men hafva de ännu inte kommit någon på spåren? frågade min far.

— Nej, ingenting har ännu upptäckts, som kunnat lemna ringaste ljus i saken. Hvad som dock är allra besynnerligast, fortfor hon, det är, att ingen enda af de mördade blifvit plundrad. Inte en enda sak af värde, hvarken af silfver eller guld, har saknats hos den mördade.

Här blef samtalet afbrutet af mrs M'Cubbin, som hördes ropa nerifrån trappan:

— Nelly, Nelly! Jag är ju tvungen att passa upp själf! Hvar håller du hus, din slyna?

— Jag kommer, moster, jag kommer genast! Och med en hastig handtryckning åt min far och ett vänligt leende åt Flamingo, rusade Nelly såsom en pil utför trappan. Sedan hon gått, sutto de båda fattiga komedianterna en lång stund tysta och sorgsna, stirrande på hvarandra.

— Ledsamma nyheter sådant där, sade min far slutligen. Inte törs nu någon menniska gå utom hus, sedan det blifvit skumt, och på det sättet ser det illa ut med våra förtjänster. Inte komma vi att samla oss några julpengar i York!

Flamingo tänkte blott på den hemska dödslistan, och han mumlade sakta:

— Tjugusju mördade. Det är ju värre än ett Jacobit-uppror!

Sedan min far och Flamingo gått ner i källarsalen och där intagit en grundlig måltid, under hvilken samtalsämnet

bland alla gästerna endast utgjordes af berättelserna om mordet och förskräckelsen inom Yorks portar, gingo båda åter upp till sitt sofrum i höjden, där Nelly välvilligt tändt en brasa i kaminen.

Det sken, som den klena brasan spred kring det lilla rummet, snarare ökade än minskade otrefnaden därinom. Den matta lågan glimmade med ett hemskt sken mot fönsterrutan, de mörka ekbjälkarna i taket färgades rödaktiga och förekommo min far och Flamingo, i det upprörda tillstånd, hvori de befunno sig, stänkta med blod.

Efter en kort stund genombröt månen skyarna, och i det kalla sken, den spred, framskymtade en oredig massa af insnöade spetsiga tak, skorstenar och takrännor.

Det var en kuslig natt, en sådan en, under hvilken sena vandrare svepa kappan väl omkring sig och skynda med brådskande steg till sina hem, utan att våga se sig tillbaka — en natt, då till och med en manlig själ angripes af en rysning, som tränger intill mærg och ben, liksom förebådande en olycka.

Intet annat ljud, än vindens suckar eller en rättas sakta knaprande, störde den ängsliga tystnaden.

— Låt oss med ens gå till sängs, sade Flamingo, i det han, med detsamma han talade, började att afkläda sig. Jag kan inte göra mig reda för orsaken till min beklämning, men nog skall jag vara glad, när den här natten väl är öfverstånden.

Min far dröjde ännu kvar vid fönstret, tittande på månen, som än försvann bakom de mörka molnen och än rusade vildt fram, liksom ett jagadt lefvande väsende, som skyndar från ett gömställe till ett annat.

Så förgick ungefär en kvarts timme; därpå lade sig äfven min far att sofva.

Enligt hans uträkning måste klockan hafva varit om-

kring tu på natten, när han plötsligt väcktes ur sin sömn af ett egendomligt ljud.

Han tyckte först att det lät som om katt-tassar hade smugit fram längs takrännan och öfver skiffertaket; men då han reste sig upp i sängen och lyssnade uppmärksammare, öfvertygades han om att stegen, ehuru kattlika och lätta, voro — en människas.

Han stötte till Flamingo med armbågen.

Uppmaningen var öfverflödig; han var redan vaken.

Elden i spiseln var nu nästan förkolnad och kastade endast ett svagt flämtande skimmer kring rummets väggar. Min far ämnade just stiga ur sängen för att se ut genom fönstret, då det, till hans fasa, öppnades af någon utifrån, och hufvudet af en karl i det samma visade sig.

Först stacks ett ben, sedan ett annat försigtigt genom det öppnade fönstret, och ett ögonblick därefter stod karlen själf utan ringaste ljud upprätt under det låga vindstaket.

Utan att se åt sängen, skred han sakta fram mot kolelden, hvilken han, såsom det föreföll min fader, betraktade med undran. När det röda, flämtande skenet belyste hans ansigte, igenkände de båda af skräck darrande sängkamraterna den främmande ryttare, hvilken så ovänligt tilltalat dem på landsvägen.

Det kattlika ansigtet, de gröngula, fosforglimrande ögonen, den vildt grinande munnen, visande de små hvassa tänderna, de utstående tunna polisongerna, och öronen utspända liksom vaksamt lyssnande, allt sammanlagdt erbjöd en åsyn, hvilken hvar och en, som sett den en gång förut, måste igenkänna.

Ehuru nattluften var särdeles kall och isande, var mannen utan rock. Hans båda skjortärmar voro upprullade till armbågarna, och en stor, bredbladig knif glittrade i hans högra hand.

Min far ansåg sig förlorad, och Flamingo, stackare, mållös af förskräckelse, darrade så att sängen skakade.

Men underligt nog, måhända genom takets sluttning och de mörka skuggor, som föllo mot vrån, där sängen stod, hade den hemlighetsfulle mannen, åtminstone ännu icke, upptäckt deras närvaro.

Han lutade sig fram öfver den slocknande brasans falaska och syntes njuta af värmen. Bäst han stod där, hördes stadens tornur slå; mannen drog då upp ett, som det tycktes, gammaldags guldur ur sin ficka, betraktade det uppmärksamt och lade det sedan på spiselkanten.

Nu började Flamingo skälfva så häftigt i alla lemmar, att mannens öron därvid spetsades, lyssnande.

Han syntes skrämmd af det ljud han förnummit, och såg sig rundt omkring i vindskammaren.

Hans ögon tycktes riktigt borra sig genom mörkret, och deras gröna glimmer, som mötte min faders blick, nästan förtrollade denne med en stelrande förfäran.

Hans näsborrar tycktes vidga sig, hans röda polisonger stodo rakt ut såsom borst, och han sköt fram underkäken, vildt grinande, alldeles såsom ett djur, när det ämnar rusa på sitt offer.

I detsamma hördes brandvaktens rop nedanför på gatan.

Och Gud vare lofvad! tänkte min far, ty de förfärliga ögonen vändes med det samma från honom; med hastiga, lätta steg gick mannen tvärs öfver rummet till dörren, slog upp den på vid gafvel och försvann.

Min far greps af en oemotståndlig nyfikenhet, som för ögonblicket besegrade all rädsla. Han rusade upp ur sängen och sprang utför trappan; men mannen var redan i korridoren till våningen nedanför, där han hördes öppna ett fönster.

I trappan, där min far stod, fanns också ett fönster,

från hvilket man hade utsigt åt en bakgård, öfver hvilken den hemske nattvandrararen måste hafva tagit sin väg. Min far öppnade fönstret och såg ut. Kring den delen af gården, som begagnades såsom stallrum för hästar, var rest en hög tegelstensmur, knappast en fot bred. Ner på denna murkant hoppade mannen ut från fönstret med ett djärft språng; klättrande på händer och fötter, kröp han snabbt längs murens smala kant, hållande knifven i munnen. När han hunnit till murens andra sida, tog han åter ett viggt skutt, denna gången uppåt, högg tag i en framskjutande ränna, kröp uppför den till taket af ett högt hus, klättrade upp till takåsen och försvann.

Min far trodde nästan att han befann sig under inflytelsen af en dröm. Alltsammans föreföll honom mera såsom synvilla, än verklighet. Då han såg den underliga skepnaden smyga längs kanten af muren, föreföll den honom i hela sitt väsende och alla sina rörelser mera lik en spökaktig katt, än en mensklig varelse. Då min far åter kom in i vindsammaren fann han Flamingo, skälvande af köld, ligga på knä och läsa högt, med brinnande andakt, fromma böner.

— Det var ett spöke! Jag vet att det var ett spöke! ropade den stackars uppskrämde ynglingen, sedan min far beskrefvit hvad han sett från fönstret i trappan. Jag har många gånger läst om sådana, men aldrig tänkte jag att jag skulle komma att se ett spöke.

— Ett förfärligt brott måste visst ha blifvit begånget, sade min far med en röst, som han bemödade sig att göra stadig. Märkte du att det var blod på hans knif?

— Jag såg ingenting annat än de fasliga ögonen, svarade Flamingo. Aldrig kan en lefvande menniskas ögon gnistra så fasaväckande! Det var ett spöke, vi sågo, Andrew, ett spöke, som kommer att vålla vår undergång.

— Vore det inte så godt att vi gjorde allarm i huset?

— Nej, låt oss vänta tills det blir dager. För min del önskar jag bara att få begifva mig från den här staden, ju förr dess hellre. Hvem inbillar du dig skulle sätta tro till vår berättelse? Folk skulle endast skratta ut oss, eller, hvem vet, vi skulle kanske bli ansedda såsom misstänkta personer och råka ändå värre ut, om vi yppade vårt äfventyr.

Och så gingo åter ynglingarne, ty unga voro de båda, beskedligt till sängs, sömnlöst väntande på daggryningen.

Det första föremål, som min faders blick uppfångade, då morgonsolen sken in i den lilla vindskammaren, var guldklockan på spiselkanten, och han och Flamingo, hvilken ansåg klockan vara "spökets tillhörighet", öfverenskommo att, så fort sig göra lät, öfverantvarda den åt en magistratsperson.

De gingo ner i källarsalen, der mr Octavius Maw höll på att rådslå med truppens öfriga medlemmar om den första representationen. En smaklig frukost, uppdukad af mrs M'Cubbin och hennes systerdotter, fägnade deras ögon, och de slogo sig genast ner vid matbordet.

— Stäng dörren, Joe, sade i detsamma en kortväxt, grofflemmad man, som skelade med ögonen, hade ett märke efter ett knifhugg längs ena kindbenet och en näsa lik en gams näbb. Stäng dörren, och kom ihåg, att till dess jag hunnit mönstra sällskapet får ingen lemna rummet.

Det var icke svårt att gissa hvad mannen var. Hans kragstöflar, hans rödkantade rockskört och stafven, som han myndigt bar i handen, vittnade om att han var en af den detektiva London-polisens kommissarier, en af de vidt bekanta männen från Bow-Street.

— Det går underligt till i den värda staden York! Mord och rån höra till ordningen för dagen, sade han, och eftersom jag fått kunskap om att ni mrs M'Cubbins hyst

in en skock resande hos er, så har jag kommit hit för att taga reda på deras namn, sysselsättning och ändamålet med deras härvaro.

Då Flamingo fick ögonen på mannen från Bow-Street och hörde honom utdela sin befallning åt karlen vid dörren, bleknade han af förskräckelse, och när polismannen slutat sitt tal greps Flamingo af den befängda idén att taga "spökets" ur från sin ficka och försöka att smyga det ner i sin ena stöfvel.

Bow-Street-mannens falkblick varnade genast Flamingos klumpigt utförda handling.

— Halloh! skrek han! Hvad är det ni låter glida ner i er stöfvel, mr komediant därborta? Håll fast honom någon och se efter hvad han försökte smyga undan.

Befallningen blef ögonblickligen åtlydd, och till allas förskräckelse uppdrogs den gammalmodiga guldklockan ur stöfveldskafvet och hölls fram till allmän beskådning.

Gentlemannen från Bow-Street upphof en uthållande, gäll hvissling.

— Tag hand om det där, Jerry! Om jag inte misstager mig, så såg jag i förrgår den där klockan på ett af borden i magistratens sessionsrum.

— Det är ålderman Gravatts klocka, sade karlen, som tilltalats med namnet Jerry. Han har just i dessa dagar blifvit vald till kyrkvärd i Allhelgona kyrkan vid Mickle-gate, ty en mera välgörande och hederlig gentleman än han har ännu aldrig tagit mot kollekten vid kyrkodörren eller lurat genom en predikan.

— Ja, den där klockan tillhör mr Ebenezer Gravatt, sade ett annat polisens biträde. Han ställer den alltid efter fattighusklockan — stora uret, som han skänkt fattighuset.

— Alltså, sade poliskommissarien från Bow-Street, höjande rösten, har den där kringstrykande slyngeln stulit

klockan, och detta under ganska betänkliga förhållanden. Hvem vet hvad annat han kan hafva gjort sig skyldig till. Joe, sätt på honom handklofvarna och tag hela kommediantpaketet med dig.

Då min far såg att de satte handklofvar på Flamingos knotiga handleder, blef han rädd om sitt eget skinn, och lydande den första ingifvelsen af själfbevarelse-instinkten, hukade han sig ned bakom ett stort ekbord och kröp bort till ett hörn af rummet, där han visste att källarluckan fanns. Den stod för tillfället öppen och han sökte genast skydd i mörkret under den. Han höll just på att krypa dit ned, då en mjuk hand fattade tag i hans arm och en mild stämma hviskade honom i örat. Han kände genast igen Nelly Gomms röst, och ledsagad af henne kröp han utför källartrappan, hvarpå hon återvände till källarsalen och stängde luckan.

Trefvande sig fram mellan lårar och byttor, hörde min far sina kamrater skynda bort, gråtande och bedyrande hvar och en sin oskuld. Mrs M'Cubbins stämma, en gäll diskant, hördes jämra sig öfver att hennes värdshus, den välkända Blåa Björnen, blifvit ett tillhåll för tjuvar och mördare.

Ni kan föreställa er min fars känslor, där han satt nedhukad i källaren emellan tvenne stora ölfat, öfverdragna med spindelväf och damm, hvarje minut fruktande att blifva upptäckt och förd inför polisen.

Han visste knappast till sig och kunde icke tänka redigt. Missödet hade kommit så plötsligt öfver honom och hans stackars kamrat, att ingen tid till besinning lemnats dem öfrig.

Alla gästerna på värdshuset voro med ens försvunna; de hade följt den ryktbara Londonpolismannen, hvares namn var Robert Dobb, i spåren. Denne gick triumferande med

sin stackars darrande fånge genom Yorks gator fram till rådhuset.

Min far hade just lyckats sträcka fram sina domnade ben mellan ölfaten, då mrs M'Cubbin, sedan hon skickat Nelly efter någonting i öfre våningen, steg utför källartrappan med ett stop i handen, för att hemta öl.

Hon hade ett tändt ljus i handen, hvilket hon bar utan stake, i sin knubbiga, röda näfve liksom en fackla.

Sedan hon långsamt stigit ned i källaren och just satt stopet under tappen på öltunnan, tittade hon upp, hållande ljuset i höjden, och gaf till ett skallande rop, så att alla spindelnäten i den gamla källaren darrade i sina mörka gömslen.

Mrs M'Cubbins blick hade träffats af ett par med grofva stöflar beklädda fötter. — Det var min faders!

Mrs M'Cubbin släppte ljuset till marken, och skrikande allt hvad hennes lungor förmådde rusade hon uppför trappan.

— Hjelp! hjelp! — röfvare! — mördare! Håll mig inte i kjorteln! Jag ska' sparka er! Jag ska' bita er! Käre röfvare, tag alla mina penningar, men skona mitt lif!

I samma ögonblick hon hamnade i källarsalen, gjorde hon ännu en kraftig ansträngning för att lösgöra sig från min far, som ångestfullt bedjande fattat tag i hennes klädning och följt henne i hälarne. Just som det lyckades henne att befria sig från min faders krampaktiga tag, föll hon afsvimmad till golfvet.

— Gud i himlen, Andrew! ropade Nelly, som nu steg in genom dörren och slog händerna samman af fasa, hvarför har du mördat moster?

— Mördat! — Jag? Nelly, hur kan du så tala? Låt mig bara komma bort härifrån, annars blir jag visst tokig! Ur vägen!

Han rusade derpå bort, och befann sig ett ögonblick därefter på gatan.

Den öfverhängande faran utöfvade ett så starkt inflytande på honom, att han till och med glömde sin kärlek.

Under några timmars tid vandrade min far, lik ett spöke, genom Yorks gator. Men allt efter som hans sinne lugnades, återvann han mod och eftertanka, och besluten att yppa nattens tilldragelser och bida utgången, vände han med fasta steg tillbaka till värdshuset.

Röster hördes från källarsalen, och bland dem igenkände min far äfven sina kamraters. Innan han öppnade dörren, lade han örat till låset och lyssnade.

En barsk stämman höjde sig i detsamma inne i salen.

Rösten kom från en magistratsperson, hvilken följt skådespelare-sällskapet tillbaka till värdshuset, för att där anställa med dem enskildt förhör.

— Ett spöke! hördes han utropa. Tar du oss allesamman för vettlösa? Jag frågar dig, unge man, huru du bekom klockan, och du svarar: "ett spöke lemnade den efter sig!" Sådant kan icke annat än väcka misstankar om din redlighet. Jag ämnar också derföre dömma hvarenda en af sällskapet skyldig.

En storm af bedyranden bröt löst, midt under hvilken domaren återigen frågade:

— Är det någon ibland eder, som kan förklara hur min hedervärda kollega, mr Ebenezer Gravatts klocka kommit i den unge mannens ägo?

— Jo, det kan jag! hördes plötsligt en röst.

Det var min far, som talade.

Han hade öppnat dörren och trädde in i källarsalen, stannande midt framför sina stackars fängslade kamrater, hvilka stodo rådlösa och förvirrade, omringade af stadstjånare och poliskonstaplar. De sistnämnda buro, enligt tidens sed, pistoler och hirschfångare.

Ett allmänt glädjerop från skådespelarne, synnerligast från Flamingo, helsade min fars framträdande.

— På vägen hit, sade min far, har jag hört omtalas, att ett nytt mord blifvit begånget i natt.

— Sorgligt nog har ni hört sannt, sade domaren allvarligt. Michael Stangate, skräddare till yrket och boende inom det här kvarteret, blef funnen i morse mördad på ett grymt sätt. Men, unge man, innan ni aflägger ert vittnesmål, är det min pligt att underrätta er om, att allt hvad ni har att meddela, kommer att föras till protokolls. Ni måste därför kunna stå till svars för hvad ni säger och bevisa sanningen af edra påståenden. Annars kunde ert vittnesmål komma att stå er dyrt.

Min far tackade domaren för hans varning och fortfor raskt och oförskräckt:

— Hvad klockan beträffar, så hyser jag inte ringaste tvekan om att jag har sett den i den mannens händer, som jag tror vara den hemlighetsfulle mördare, hvilken en tid spridit så mycken fasa och skräck inom staden York.

— Spöket! Han menar spöket! mumlade den halft förvirrade Flamingo.

Mr Robert Dobb från London, som uppmärksamt en stund betraktat min far, hviskade några ord i domarens öra.

— För ut alla fångarna, och låt ingen mer än mr Dobb och den där mannen stanna inne, sade domaren, därvid pekande på min far.

Befallningen blef skyndsamt åttlydd.

— Nå, min unge vän, yttrade Dobb hastigt, låt oss nu få höra hela sammanhanget, men sannt och ärligt. Säg allt hvad ni har att anföra, från början till slut, och hvarken hr domaren eller jag skola afbryta er, innan ni uppnystat hvarenda tråd af den härfva, vi önska att slå in i rättvisans väf.

Min far gjorde så, och han underlät icke att börja med en noggrann skildring af mötet på landsvägen utom Yorks stadspört med den obehaglige ryttaren, äfvensom att omtala sin egen förskräckelse och flykt ner i källaren.

När han slutat tala, såg han domaren, dödsblek och uppskakad, vända sig till mr Dobb, taga honom afsides och hemlighetsfullt rådslå med honom.

Straxt därefter lemnade den sistnämde värdshuset men återkom genast.

— Mr Gravatt reste tidigt i morse ut till landet, och väntas ej hem förrän sent i afton, sade han åt domaren.

Åter rådslogo de sakta, hvarpå domaren gaf befallning om att mina kamrater skulle återföras till fängelset, på samma gång han gaf befallning om att man skulle behandla dem väl.

Sedan Flamingo och det öfriga skådespelaresällskapet voro aflägsnade gingo domaren och mr Dobb, åtföljda af min far, uppför trapporna till den lilla vindskammare, där denne och Flamingo på ett så hemskt sätt tillbragt föregående natt.

Kölden var ännu ihållande, och när min far gick fram till fönstret kunde han visa ännu tydliga fotspår i snön på taket; han kunde utpeka för dem den väg, kattmänniskan tagit för att komma in genom fönstret, samt sedermera från fönstret i trappkorridoren visa den farliga väg, han valt för att aflägsna sig.

Domaren och mr Dobb följde med uppmärksamhet min fars anvisningar.

— Ni sade ju att han inte gjorde något försök att anfalla er? frågade domaren.

— Inte det ringaste. Ju mera jag tänker på hans besynnerliga blickar och sätt, ju mera förekommer han mig såsom en sömngångare, under inflytelsen af en förfärlig monomani.

Återigen rådslogo domaren och mr Dobb, men de talade så sakta, att min fader icke förnam ett ord af deras öfverläggningar.

— Skulle ni ega mod att tillbringa ännu en natt här? frågade mr Dobb, vändande sig till min far.

Den senare tillstod, utan att skämmas, att han bra mycket ryggade tillbaka för detta förslag. Mr Dobb, som varnade hans ängslan, sade därpå skrattande:

— Jag menar inte att ni skall vara ensam härinne. Jag ämnar hålla er sällskap tillsammans med tvenne mina medhjälpare och kamrater, Whitechapel Joe och Barney — tvenne riktigt styfva bulldoggar i sitt slag, som inte tro mera på spöken, än jag förmodar att ert eget lättfotade spöke själf gör det.

— Jag skall stanna här öfver natten, sade min far, bara ni blir här.

— Skall ske; saken är uppgjord! Jag har fått i mitt hufvud att er midnattsgäst under dagens lopp kommer att tänka på er, såsom en för honom möjligen farlig person. Om så är händelsen, och han får kunskap om att ni ensam sofver häruppe, skall han nog inte underlåta att förnya besöket och söka tysta er mun genom att afskära er strupe.

Min far, som inte tog en sådan möjlighet så skämtsamt som mr Dobb tycktes göra det, beslöt att åtminstone hålla sig vaken natten igenom; han hade ingen annan råd, stackare, ty att vilja undandraga sig detta prof, hade varit att ohjälpligen störta både sig och kamraten.

Det tilläts min far att gå fritt omkring i staden under dagens lopp, han fick äfven besöka sina kamrater, hvilka voro inlogerade i de bästa fängelserummen, och han fick språka med Nelly när och hvar tillfälle därtill yppade sig; men hvart han gick och hvar han stannade, varnade han alltid mr Dobb i närheten. Och såg han inte mr Dobb, kunde han vara säker på att se Whitechapel Joe eller Barney bevaka sig.

Mr Dobb och hans kamrater intogo denna afton sin

kvällsvard på Blåa Björnen. De voro ytterligt uppslupna och sjöngo och skrattade, hvilket högeligen förvånade min fromme far, som alldeles inte kunde begripa huru folk kunde skratta och gyckla, då en atmosfär af mord tycktes sväfva öfver staden.

Men som källarklockan med göken i toppen slog tio, kom liksom en annan stämning öfver deras sinnen.

Alla de öfriga källarkunderna gingo sin väg, endast den officiella trion stannade kvar.

— Se så, sade mr. Dobb raskt och skyndande, under det han fastspände sitt sabelgehäng, stäng nu dörren och bomma igen farstuporten! Undan med den där buteljen, Barney, det är slut med rumla för i kväll. Och ni, sade han, i det han vände sig till mrs M'Cubbin och hennes systerdotter, ni får ursäkta att jag, ehuru en beundrande vän af det täcka könet, måste för i kväll afsäga mig ert angenäma sällskap. Gå ni, mina damer, beskedligt och lägg er, och kom väl ihåg, att hvad helst ni må förnimma, buller eller skrik, ni inte få lemna edra sofrum förr, än jag låter kalla på er. Och nu god natt!

Skrämnda och ängsliga vågade de båda kvinnorna icke att med ett ord motsäga den fruktansvärde mr Dobb, utan skyndade sin väg. Därefter undersökte mr Dobb och hans kamrater sina pistoler, och sedan de öfvertygat sig om att de voro laddade och i godt skick, tillsades min far att ledsaga dem uppför trapporna till vindsrummet.

Han lydde uppmaningen, och ankomna till ort och ställe, funno de det lilla rummet väl upplyst. Nelly hade, denna gång på mrs M'Cubbins tillsägelse, där gjort upp en stor koleld, hvilken uppmärksamhet helsades af mr Dobb med en grundlig svordom, hvarefter han snokade efter tvättkannen och tömde, då han funnit den, skyndsamt hela dess innehåll öfver de lågande kolen.

Sedan detta var gjordt, blåste han ut ljuset.

— Om ni har lust att kläda af er, får ni göra det i mörkret, sade han till min far.

— Nej, jag har visst ingen lust att sofva, svarade denne.

— Nå, så håll er vaken då; men om ni öppnar er mun till ett ljud förr, än jag tilltalar er, kan ni lita på att ni får er en minnesbeta af min pistolmynning. Se så, Joe, maka dig nu in i det där hörnet; och du, Barney, min vackra gosse, du kan lägga dig under sängen. Bara en nysning, min gosse, och du får inte på minst fjorton dagar en tår i din strupe.

Min far hade redan kastat sig ned på sängen och låg där, bedjande andäktigt om ett godt slut på det hemska äfventyret.

Det rådde snart en så djup tystnad inom den lilla vindskammaren, att min far tänkte det karlarna måste ha fallit i sömn, trots den varning de fått af sin förman.

Klockan hade slagit tolf; minuterna föreföllo min far såsom timmar. Timmarna skredo dock den ena efter den andra, men så långsamt, så långsamt! För min faders uppretade nerver syntes tiden en plågsam evighet.

Tusentals förfärliga tankar jagade hvarandra i oredigt hvimmel genom hans hjärna, och Flamingos jämrande skrik om "spöket! spöket!" ljöd oupphörligen för hans öron.

Klockan hade längesedan slagit ett. Hon slog tu från domkyrkotornet, och ännu syntes ingen till.

Klockan slog tre! En af karlarna rörde sakta på sig, en mumlande varning hördes från motsatt sida af rummet, och åter herskade därinne en graflik tystnad.

Men efter treslaget antogo min faders tankar en annan natur. Nu tyckte han att tiden ilade alltför snabbt.

Han önskade nu att natten aldrig måtte taga slut, ty med den flyktade ju hans hopp om Flamingos frikännande, och själf torde han komma att drabbas af samma öde som

vänner och blifva ansedd både såsom en tjuf och bedragare. Ingen skulle sätta tro till hans berättelse; man skulle tillskrifva de sämsta bevekelsegrunder hans tilltag att genom en tom uppfinning hafva velat försöka missleda rättvisans handtlangare. Därtill kom, att den hedervärde åldermanen Ebenezer Gravatt säkert följande morgon återkomme till York, och han skulle då såsom sin egendom igenkänna och återfordra den klocka, man funnit i Flamingos stöfvelskaff.

Alla dessa tankar trängde sig förfärande, hotande i hans upprörda själ.

Men hvad var detta?

Någonting rörde sig i närheten, han hörde det tydligt! Nu, nu igen!

Och ändå var det fullkomligt tyst inne i rummet!

Det ljud, som nådde hans öron, kom utifrån, helt nära fönstret — ett ljud, som aldrig kunnat förnimmas, om det icke rådt en sådan stillhet därinne.

Ni kan tänka er huru min faders hjärta bultade, när han slutligen hörde fönstret sakta öppnas, och vid det svaga månljuset såg katt-menniskans hufvud, ty så kallade han honom alltid sedan, försigtigt titta in i vindsrummet, alldeles såsom föregående natten.

Samma gröngula, glimrande ögon, som lyste klarast i mörkret!

Karlarne förblefvo stilla och tysta i sina gömställen.

— De ha kanske somnat, tänkte min fader, i det hans hår reste sig.

Hufvudet syntes orörligt lyssnande kvardröja i fönstret.

Männe han misstänkte något försåt?

Kallsvetten porlade på min faders panna, ty de glittrande ögonen, som tycktes kunna genomtränga det tjockaste mörker lika lätt, som en dolkspets tränger igenom en vad-

derad sidentröja, voro fästade på honom, och han erfor deras förtrollande makt.

Hvarje muskel i hans ansigte skälfdde, hans tunga var liksom fastlådd vid gommen, han ansträngde sig för att ropa på hjälp, för att väcka de insomnade; men det enda ljud, han förmådde framtvinga ur sin torra, brännheta strupe, var en rossling, liknande en döendes sista andetag.

Några minuter förgingo under denna ångest, de glittrande ögonen gnistrade med allt förfärligare makt, till dess omsider min far icke längre förmådde att streta emot den magnetiska inflytelse, de utöfvade på honom, och började undergifvet finna sig i sitt öde, liksom en fågel, tjusad af en orm.

Ett långt, senfullt ben sträcktes fram öfver fönsterbrädet, så det andra, och därpå, liksom natten förut, gled den tigerlika skepnaden in i vindskammaren.

Han framskred tyst, liksom hade han gått på sammet, med hufvudet framåtsträckt och ögonen tindrande af en helvetisk glöd; han gick i krypande ställning, lik en katt, när den ämnar taga ett språng till ett mordiskt anfall, och han närmade sig nu sängen.

Hvad hade icke min far velat gifva, om han blott för ett ögonblick kunnat undvika den mördande, fasaväckande blicken och färmått ropa på hjälp.

Omöjligt! Han var liksom förtrollad.

Mannens fingrar, utspända såsom klor, lågo mot hans bröst, den bredbladiga knifven blixtrade till, svängd i höjden och —

Ett vildt skri, ett tjut af raseri hördes, och straxt därpå gjorde sig mr Dobbs stämman gällande, bitande och kall såsom stål.

— Fort gossar! håll fast honom! Ner med hans högra arm — Så! Hans fingrar äro ju alldeles såsom klor! Mitt ansigte och min strupe äro sönderklösta! Gif dig, din djäf-

vul, eller vid alla pipare, som blåste inför Moses, skall jag ränna min hirschfångare genom dig.

De fortforo dock ännu att fäkta. Golfvet skakade under de förfärliga ansträngningar, karlarne gjorde för att fasthålla fången, samt dennes bemödanden att lösgöra sig. Skrik, svordomar, sparkar, flämtningar och hesa rop, liksom af ett fångadt vilddjur, fyllde min fars själ med fasa! Efter ytterligare skrik och stampningar, hördes en tung kropp falla till golfvet.

— Ljus! Tänd ljus ni där borta i sängen!

Uppmaningen hade den verkan, att den bröt den förlamning, i hvilken min far hittills befunnit sig, han sträckte ut armen efter svafvelsticksbunten och inom några sekunder hade han eld och ljuset tändt.

Vid dess svaga sken urskiljde min far, ehuru mindre tydligt, rättvisans handtlangare lutande sig öfver en man, utsträckt på golfvet.

Den ena höll honom fast vid strupen, den andra tryckte sina båda knän mot hans bröst, under det mr. Dobb, hvars ansigte och händer buro blodiga skråmor, fästade kloffvar om fångens handleder, hvilka han sammanpressade under en naturlig hämdkänsla.

Mannen, som låg utsträckt på golfvet, var kroppsligen besegrad, men den vilda anden inom honom var ännu icke kufvad, och tid efter annan, anlitade hans senfulla, långa ben sina stålmuskler och sparkade mot golfvet lika tungt, som en smedslägga faller mot städet.

Hans ögonbryn voro sammandragna och ögonen tycktes vilja tränga ut ur sina gropar; en blodblandad fradga stod, som ett skum, öfver de tunna läpparna.

Dörren till vindskammaren stod på vid gafvel. Mrs M'Cubbin, Nelly och några af grannarna, som hört oväsendet och försett sig med vapen, försökte att tränga sig in,

men de drogo sig snart lika hastigt tillbaka, stannande utanför dörrtröskeln såsom en skrämmd bisvärm.

— Ljus! Mera ljus! ropade mr Dobb.

Inom kort var vindskammaren rikligen upplyst, och då det fulla skenet upplyste den fångne mannens ansigte, där han ännu låg på golfvet, hördes ett dussintal röster ropa högt i den förfärligaste häpnad:

— *Mr Ebenezer Gravatt!*

Så var det. I katt-menniskan, i midnattsmördaren, i "spöket", som stackars Flamingo förklarar sig ha sett, trots den på spiselkanten kvarlemnade klockan, igenkände Castlegates innevånare uppbyggaren af fattighuset och den nyvalde kyrkvärden i Allhelgona-kyrkan.

Med dragna svärd och spända pistoler gingo polisens män åt sidan och tilläto fången att resa sig.

Han sprang upp från golfvet med en utomordentlig vighet och en smidighet i hvarje rörelse, som vid ett annat tillfälle skulle hafva väckt beundran.

Mördarens blodsprängda, men nu icke längre gnistrande ögon tycktes sky ljuset. Sedan han tagit en hastig öfverblick af sällskapet, hvilket slöt en allt trängre ring kring honom, talade han med en kort, bruten stämman, utan att vända sig till någon, utan liksom till sig själf:

— En dröm! En sådan dröm! Jag har stretat emot, jag har bedt, men jag har icke kunnat bekämpa min natur. Jag måste sarga och sönderslita, jag *måste*, om jag ock skall sarga mitt eget hjärta!

Han stod ett ögonblick framåtlutad, så att hans ansigte var doldt. Därpå, innan någon hann att hejda honom, sjönk han med ett hväsande tjut till golfvet.

De klofvade händerna hade hastigt dragits upp mot bröstet, och mellan de klolika fingrarna framströmmade en fors af blod.

Dobb lutade sig hastigt fram öfver honom och öppnade väst och skjorta.

— Den eländige har befriat sig från galgen, utropade han till de omkringstående. Se hit! Det sista stygn han stack, förrän knifven för alltid föll ur hans händer, har träffat en tum under hans eget hjärta!

Därpå reste sig mr Dobb med officiel köld i sitt väsende och tillade:

— Stanna qvar hos liket, Joe, och ni, unge man, och Barney följn med mig till magistraten, så att vi få aflägga vårt vittnesbörd.

Knappt hade det hunnit dagas, förrän kring hela York spred sig den nyheten, att mr Ebenezer Gravatt, åldermannen och kyrkvärden, den förmögne borgaren med sin aktade samhällsställning, var vilddjuret, som under nattens timmar hade lemnat så förfärliga blodspår efter sig.

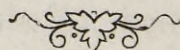
Talrika och mångfaldiga voro de uttydningar och förklaringar, som gäfvos med anledning af den hemska tilldragelsen. Somliga påstodo att åldermannen varit sömngångare; andra, att han var en af det slags varelser, som under den mest fridsamma yta döljer de mest blodtörstiga instinkter, och som dödar endast af mordlust. Måhända hade båda partierna rätt.

Må härmed vara huru som helst. Min fars kamrater blefvo emellertid straxt efter mördarens upptäckande frigifna, och en subskription på deras teatraliska representationer utfärdades och emottogs med allmän välvilja. Resultatet af deras bemödanden i Talias tjänst blef denna gång, att de lemnade York med fylld kassa och gladt sinne.

Hvad min far beträffar, lemnade han icke den gamla staden förr, än någon tid efter det kamraterna begifvit sig därifrån, och när han tog farväl af York, hade Nelly Gomm ändrat namn och min far hade blifvit välsignad med en hustru, som var den bästa och trognaste, han kunde önska sig.

Sådan var den historia, Andrew Ticknapp, den gamle violoncellisten vid Adelphi-teatern, berättade mig i New Gwynn Tavern, en kall Decemberkväll, och när vi sedan gåfvo hvarandra ett hjärtligt handslag till afsked i hörnet af Bull-Inn-Court, för att gå hvar och en till sitt, sade Andrew med sitt godmodiga, hjärtliga leende:

— Er vänlighet och hjälpsamhet, mr Balfour, sätta mig i stånd att dricka en välgångsskål för er i en fylld julbägare. Mina barn och barnabarn skola samlas i mitt tarfliga hem, för att glädja mitt gamla hjärta med sitt skratt och sina muntra lekar. Detta blir första gången, som någon af vår släkt kommer att omtalas i tryck, och jag tycker hvad det skall blifva för en fröjd i vår lilla krets, när någon af de mina kommer att föreläsa historien om katt-ansigtet.

Gengångaren.

Efter Mrs Gordon Smythies.

Att de aflidna aldrig mera kunna besöka jorden, ämnar jag icke söka förneka, då upprepade, öfverensstämmande vittnesbörd afgifvits därom i alla tidsåldrar och af alla nationer. Det finnes intet folk, ohysadt eller bildadt, som icke har sina berättelser, vittnande om en herskande tro på gengångare. Denna folktro, som från mun till mun fortplantats genom seklerna, måste i sig innebära någon sanning, för att hafva kunnat blifva så allmän, så spridd öfver hela världen. Någon gång måste någonting sällsamt, någonting underbart hafva gripit in i verklighetens värld. Det som för många är ögonskenligt bör ej förnekas på grund af andras tvifvelsmål, i synnerhet som mången, hvars tunga förnekar öfvernaturliga uppenbarelser, medgifver dem litet emellanåt genom sin rädsla.

Doktor Johnson.

Första Kapitlet.

Bröllopsklockorna hördes ljuda i den klara, kalla morgonluften, och hvarje löf, planta och grässtrå, betäckt af rimfrost, glimmade i den bleka vintersolens skimmer. Det var julafton.

Sällsamt nog hade denna dag blifvit vald till Mary de Lisle's och sir Gabriel Ellesmere's bröllopsdag. Det var en gammal sed inom den Lisle'ska familjen att hålla bröllop själfva julkvällen. Mary var den sista af sin ätt, — en gång en rik och högt ansedd adelig ätt, nu fattig och utlocknad på manliga sidan. Mary bodde med sin moder, sedan flera år enka, på det gamla, förfallna familjegodset Lisle-Manor, där hon var född, där hon hade framlefvat sin barndom, det hon nu skulle lemna och utbyta mot det ståt-

liga Ellesmere-Hall, ett af de vackraste herresäten i gamla England.

Den unga bruden var ensam i sitt rum. Hon stod framför den gammalmodiga, ovala spegeln, som med sin tunga, mörka, i sirater utskurna ek-ram vittnade om länge sedan förgångna tider. Dess glas hade återspeglat mången älsklig rodnande bruds drag, led efter led inom släkten de Lisle, bland hvars kvinliga afkomlingar skönheten tycktes ha gått i arf, att dömma af de porträtter, som prydde de gamla salarna, och de många traditioner, man ägde om de sköna fröknarna de Lisle.

Mary de Lisle var aderton år. Hon älskade af hela sin själ den brudgum, hon af fritt val gifvit sin tro, och hon kände sig utesägligt lycklig vid tanken på att snart, ännu denna dag, få kallas hans maka. Under det hon stod försjunken i dessa ljufva tankar inträdde hennes moder i rummet. Mrs de Lisle, en stolt, ädel kvinna, hade med innerlig moderskärlek gladt sig åt dotterns lycka; men nu, då skilsmessans stund närmade sig, kunde hon icke undertrycka en känsla af öm oro. Mary skyndade att möta henne, i det hon med glädjerodnad hviskande frågade:

— Är han inte kommen ännu, mamma?

— Nej, kära barn! Men doktor Trebeck, som nyss anländt, sade att Gabriel i går bedt honom ledsaga oss till kyrkan, i fall han inte själf hunne hit till klockan tio. Som vägen till kyrkan är mycket kortare från Ellesmere-Hall, än härifrån, hade han tyckt att det vore så godt att vi möttes vid kyrkporten, i fall, som sagdt, några viktiga göromål, som han ännu hade oafslutade, icke medhunnas före tiotiden.

— Viktiga göromål, en dag som denna, mamma, huru kan sådant komma i fråga? Aldrig har Gabriel nämt ett ord om sådant åt mig.

Mrs de Lisle förblef tyst. Hon hade fått veta att Ga-

briel Ellesmere hade i sin tidigaste ungdom, glad och obetänksam, låtit fångsla sig af en fattig, men vacker flicka af låg börd, en flicka, som för hans skull öfvergifvit föräldrahem och vänner, och för honom offrat heder och rykte. Att den olyckliga, förvillade varelsen var moder till ett för världen faderlöst barn, Gabriels barn, visste hon äfven.

Doktor Trebeck, en nära anförvandt till sir Ellesmere, hade anförtrott mrs de Lisle denna sorgliga historia, och hon anade att Gabriels dröjsmål vållades af anspråk och omsorger, som stodo i samband med hans barns framtid, och att han måste hafva allt detta klart, innan han mötte sin brud, insåg hon äfven.

Presten och doktorn, som båda sammanträffat nere i matsalen, skickade Marys lilla tjänstflicka upp med en helsing till den unga matmodern, att det väntades blott på henne.

Lutad mot sin moders arm, gled hon likt en solstråle utför den mörka ektrappan och inträdde i den gammalmodiga salen, där de få bröllopgästerna redan voro samlade.

Där serverades en smaklig frukost; en utomordentlig läcker och grann bröllopstårta, en skänk af doktor Trebeck, tronade som ett litet Mont-Blanc midt på bordet. Han hade själf fört den med sig från Bridgewater.

Vägen till kyrkan var en och en half mil. Det var uppförsbackar nästan allt igenom och därtill en ojäm och dålig väg.

— Vi måste begifva oss af så fort som möjligt, sade presten.

Vagnarna voro redan framkörda.

Trebeck ledsagade bruden, pastor Vernon bjöd sin arm åt brudens moder, och de båda brudtärnorna, såsom det tycktes icke synnerligen belåtna, följde efter arm i arm.

— Aldrig har man väl hört talas om en så knapp-

händig bröllopsbjudning, två brudtärnor och en enda marskalk! sade den äldre miss Vernon, hvilken, redan mogen att sättas på den såkallade öfverblifna listan, var lika knarig till lynnet, som hon var knotig och mager till sitt yttre. Det här kan man då säga är ett riktigt ynkligt bröllop!

Doktor Trebeck svepte en hermelinsmantilj om brudens skuldror. Hon såg blek ut och skälfde sakta, ehuru solen sken klar och vädret var härligt.

Kyrkklockorna hördes gladt ljuda i den klara luften, till ära för squirens bröllopsdag, till ära för sir Gabriel Ellesmere och Mary de Lisle, hela den omkringliggande traktens vackraste flicka. Och klockornas klang förnams vida omkring och helsade bröllopstågets färd uppför de knaggliga backarna.

Andra Kapitlet.

Framför kyrkdörren stod samlad byns skolungdom, iklädd sina bästa helgdagskläder. Vägen från kyrkogårdsporten fram till kyrkan var beströdd med blommor. Hvarje koja hade från sin lilla fönsterträdgård skattat till denna hyllning.

Brudgummens prydliga vagn, förspänd med fyra hästar, med spannriddare och betjäning i blåa sidenjackor och hvita bandrosor, sågs hålla på vägen utanför kyrkogårdsporten.

— Gabriel har hunnit fram före oss, doktor Trebeck, sade Mary glädtigt.

— Nej, det tror jag inte, svarade Trebeck. På hans anmodan beställde jag bröllopsvagnen från Bridgewater. Han ville att den skulle vara här honom till mötes. Själf ämnade han åka hit från Ellesmere-Hall i sin gigg.

Sedan man väntat en god stund tog presten doktor Trebeck afsides och sade:

— Vore det inte så godt att vi sände ett ridande bud till Ellesmere-Hall? Och äfvenledes ett bud till närmaste jernvägsstation? Mätte blott ingen olycka ha händt honom!

— Åh, sådant skulle man nog hört af! svarade doktor Trebeck. Olycksbud ha vanligen snabba vingar.

— Klockan är redan half elfva, fortfor pastorn, nästa jernvägståg är inte framme vid Ellesmere's station förr än kl. 11,45 min. Det blir då försent att förrätta vigseln.

Doktor Trebeck tillsade kusken, som körde brudgummens vagn, att han skulle skynda till Ellesmere-Hall allt hvad hästarne förmådde, för att efterhöra om sir Gabriel anländt dit. Äfven tillsade han en af sir Gabriels betjänter från Ellesmere-Hall att ofördröjligen rida till jernvägsstationen och därifrån telegrafera till sir Gabriels bostad vid S:t James'-Street i London och invänta svar.

Under det man väntade på de afsända buden, uppbjöd doktor Trebeck, därtill uppmanad af mrs de Lisle, all sin förmåga för att söka intala den unga bruden mod och hopp, den stackars unga bruden, hvars kinder bleknade allt mer och mer för hvarje minut af fruktlös väntan. Hon höll sig dock uppe intill dess brudgumsvagnen återkom från Ellesmere och betjänten från jernvägsstationen.

Sir Gabriel hade ännu icke anländt till Ellesmere-Hall.

Svaret på telegrammet lydde:

Sir Gabriel afreste, såsom man sagdt oss, i förrgår, klockan 3 e. m. till Kontinenten.

När doktor Trebeck läste högt telegrammet hördes ett genomträngande smärtans skri från Marys bleka läppar.

— Min Gud! Moder! ropade hon.

Mrs de Lisle skyndade att bistå henne, men doktor Trebecks utsträckta arm mottog den vacklande bruden, som sanslös föll i hans famn. Det dröjde länge innan det lyc-

kades den skicklige läkaren — ty doktor Trebeck var verkligen en utmärkt man inom sitt yrke — det dröjde länge, innan han förmådde att väcka Mary till sans, till fullt medvetande om sin olycka.

Klockan hade slagit tolf. Den stackars Mary fördes hem till Lisle-Manor i sällskap med sin moder och doktorn.

Trots alla doktors försigtighetsmått och all hans skicklighet, kunde han icke förekomma att den förfärliga själskakningen medtog Marys krafter och slutade med en svår hjärnfeber. Mer än en gång fruktade han, att han icke skulle kunna rädda hennes lif; hade Mary varit hans egen trolofvade, hade han aldrig kunnat vårda henne med mera innerlig ömhet, mera hängifvenhet, mera ångestfullt.

Under sin yrsel talade Mary alltid till sir Gabriel, och hon påstod att hon såg honom stå vid sin sjukbädd.

— Hvarifrån har du fått den där blodfläcken på din väst, Gabriel? hördes hon ängsligt fråga. Hvarför talar du inte till mig, Gabriel? Hvarför ser du på mig med så hemska, glanslösa blickar? Hvarför är du så blek om kinden? Tala till mig! Nu nickar han åt mig! Han vinkar! Jag måste följa honom!

Härvid sökte hon att resa sig; men matt af febern och ansträngningen sjönk hon sanslös tillbaka på sin bädd.

Marys timma var likväl ännu icke slagen. Doktor Trebeck vakade hos henne under den förfärliga brytning af sjukdomen, som komme att afgöra lif eller död. Mrs de Lisle insåg att hon, näst Guds hjälp, helt och hållet hade hans nit och skicklighet att tacka för dotterns räddning.

Först vid midsommartiden kunde Mary lemna sitt rum, och hon var nu endast en skugga af sig själf, där hon långsamt sågs vandra kring i de gamla salarna, hon, som förr, lik en solstråle, än med lätta steg ilade genom trädgården,

lycklig åt dess grönska och blommor, och än med barnslig fröjd beundrade de hvita neckrosor, som på sina gröna blad buros af det mörka, djupa vatten, som flöt nedanför de sekelgamla lindarne och den uråldriga vallen kring Lisle-Manor.

Hvarthän hon nu vände sina vacklande steg, eller hvad helst Mary företog sig, föreföll det henne alltid såsom gled en vålnad vid hennes sida. Det var samma vålnad hon hade sett stå vid sin sjukbädd. Gabriels vålnad!

Hon förtrodde sin moder den underliga synen, och hon tillade att hon alltid kände liksom en kall, isande liklukt omsväfva vålnaden, som så troget höll hennes sällskap.

Mrs de Lisle omtalade, i sin ordning, Marys sällsamma syner för doktor Trebeck, hvilken påstod att det endast var Marys nedslagna sinnesstämning och kraftlöshet efter den svåra sjukdomen, som vållade dylika fantasier. Han anförde flera lärda auktoriteters omdömen i dylika fall och han föreskref resor, ombyte af luft, natur, människor och lefnadsvanor, såsom enda och säkraste botemedlet mot detta onda, hvilket han påstod endast vore mjältsjuka.

Käre doktor Trebeck, svarade mrs de Lisle, hvad ni föreskrifver är lättare sagdt än utfört. Ni känner till våra affärer, bättre än någon annan, och vet således huru litet vi hafva att lefva af. Nu till, då M—'s bank, där jag insatt mitt lilla kapital, inställt sina utbetalningar, och sista årets skörd blef så klen, att gamle Grimes inte kommer ut med arrendet för jorden, kan jag inte tänka mig möjligheten att skaffa min stackars Mary en så kostsam förströelse.

— Det kan gå för sig, om ni vill skänka henne åt mig, svarade doktor Trebeck. Jag älskar henne, icke med den vilda, men djupt dolda och bekämpade, lidelse jag hyste för henne, när hon var i den fulla blomstringen af sin skönhet, men ännu ömmare, ännu djupare, för allt hvad hon lidit.

— Men tror ni, invände den öfverraskade modern, att

hon skall samtycka att bli er brud? Tror ni inte att hon ännu är oskiljaktigt fästad vid den falske, eländige man, som så grymt bedrog henne?

— Visa henne blott detta bref. Gabriel skref det till henne, dagen efter den utsatta bröllopsdagen, sade Trebeck.

— Men om Mary skulle taga så illa vid sig, att hon åter insjuknar? utbrast modern oroligt. Mary är stolt —

— Det är just på denna stolthet jag räknar, inföll doktorn. Genom den skall hon botas fullkomligt från sin dåraktiga kärlek. Hon närar nu sinnet med ständiga illusioner om Gabriel. Det här brefvet skall göra ett slut på dem.

Enligt hans önskan gick mrs de Lisle genast upp till Marys rum, där hon fann dottern ensam. Sedan hon ömt omfamnat sin bleka, tärda älskling, räckte hon henne brefvet, i det hon sade:

— Stackars min Mary, om du hade haft en enda manlig släkting, då skulle icke den uslingen undgått sitt välförtjänta straff.

Mary läste som följer:

Jag har bedragit dig Mary, men icke med afsigt. Jag trodde en gång att jag älskade dig. Men, tyvärr! i elfte timmen finner jag att jag äfven bedragit mig själf. En annan har lärt mig förstå hvad sann kärlek vill säga. Du skall aldrig kunna förlåta mig, det vet jag, ty jag kan icke förlåta mig själf. Låt mig dock på något sätt få afbördas min syndaskuld mot dig, låt mig åtminstone kunna få äga den ringa tillfredsställelsen att jag gjort något för dig. Den, som en gång, såsom du, älskat Gabriel Ellesmere, skall åtminstone icke lida brist. Du har ärligen att lyfta hos Lloyds & Leverett's, Lombard-street, en ränta af 200 pund sterling. Med denna summa behöfver du och den du har kärare än dig själf icke neka er lifvets komfort. Mätte himlen skänka Eder båda sin välsignelse! Farväl för evigt!

G. E.

Doktor Trebeck hade rätt. Det var ett förfärligt slag, och afgudabilden, som ännu tronade bland ruinerna af Marys krossade hjärta, störtades i gruset.

Detta bref framställde Gabriel Ellesmere för henne såsom en lågsinnad människa, och hon blygdes för att ännu älska honom, att önska sig döden för en sådan mans skull.

När höstens blad gulnade och vintern inbröt var Mary de Lisle doktor Trebecks trolofvade.

Bröllopet skulle äfven denna gång försiggå på julkväl-
len, och brudgummen, som ägde ett stort och prydligt in-
redt hus i Bridgewater, hade, för att ombesörja att allt
blefve i fullkomlig ordning till brudens emottagande, icke
på flera dagar haft tid att besöka Lisle-Manor. Mary var
undergifven sitt framtida öde, men hon kände sig ej lyck-
lig. Ingenting gör hjärtat så ondt, som att förlora tron
på hvad man högst älskat. Moderns böner, Trebecks hän-
gifvenhet, fattigdomen, som hotande stod vid dörren, men
den Mary fruktade endast för den älskade moderns skull,
samt önskan att visa Gabriel och den öfriga världen att
hon kunnat glömma honom — allt detta eller rättare blott
detta förmådde henne att antaga Trebecks anbud.

Dagen före bröllopsdagen var inne. Nedslagen, orolig
och ständigt plågad af den underliga skuggbild, som hon,
hvar hon gick, fortfarande tyckte sväfvä vid sin sida, hade
Mary begifvit sig ner i parken och fortsatt sin vandring
allt längre bort, till dess hon slutligen kom till en äng,
där några väldiga ekar reste sig i klunga och bildade en
lund kring en stor, flat sten. Detta ställe hade varit en
favorithviloplats för Mary och Gabriel, under deras forna
gemensamma vandringar.

Det var midt på dagen, en solig, ljus Decemberdag,
utan köld, utan snö på marken. Mary gick, hvarför, kunde
hon icke för sig förklara, fram till stenen under ekarna.
Hon var likblek och kände en iskylla kring hjärtat.

På något afstånd såg hon tornspiran af Ellesmeres kyrka och taket på den ståtliga hufvudbyggnaden af Ellesmere-Hall, som hon så ofta tänkt sig såsom sitt blifvande, lyckliga hem. Det förflutna stod åter lifligt för hennes sinne, och hon öfverväldigades så af sin sinnesrörelse, att hon ej längre förmådde hålla sig uppe, utan sjönk vacklande ned på knä mot den flata stenen.

Gabriel Ellesmere hade en gång på stenens jämna skifva inhuggit initialerna till sitt och Marys namn. Hennes blick föll nu på namnen. Var det blott ett foster af hennes sjuka inbillning, eller var det verklighet? För Marys ögon såg det ut såsom voro bokstäfverna "G. E." blodröda.

Tredje Kapitlet.

Ehuru ännu ung läkare, hade doktor Trebeck redan hunnit att tillvinna sig aktning och förtroende hos en mängd patienter, så väl i Bridgewater som i den omkringliggande trakten. Han hade en stor, indräktig praktik, och hans skicklighet såsom läkare var satt utom allt tvifvel. Han hade redan i sin tidigaste ungdom egnat sig åt de mest trägna studier, och såsom anatom var han ansedd för en af de utmärktaste. Hans karakter skattades högt; hans uppförande var i allo ett mönster för unga karlar, och därtill var han god och hjälpsam mot de fattiga.

I Bridgewater deltog därför hvar och en i Mary de Lisles andra val af make i den unge, hyggelige doktor Trebecks person. Alla gladde sig åt hans nära förestående giftermål, ty något hvar visste att han af hela sin själ älskade och tillbad Mary de Lisle.

Det gamla, stora, röda tegelstenshuset i Bridgewater, hvilket hade tillhört hans stamfader, (en ryktbar läkare

under Jacob I:s tid), ett starkt och väl bygdt hus, var nu så väl in- som utvändigt nyrepareradt, nytapetsradt, nymåladt och nymöbleradt. Framför huset fanns en liten trädgård, där tvenne enstaka ebenträd stodo klippta i form af en stork. Trebeckska hjärtvapnet bar en stork i skölden.

På nedra botten hade doktor Trebeck låtit inreda sin egen våning, bestående af ett arbetsrum, ett laboratorium samt ett fältskärs- och dissektionsrum, det senare utbyggt inåt gården och upplyst endast från taket samt med utgång och trappnedgång direkte till den tätt invid flytande floden Parrot. Doktor Trebecks arbetsrum var möbleradt dels såsom salong för mottagningar och dels såsom bibliotek. Där stodo nämligen tvenne stora bokskåp, men de innehöllo inga böcker.

I de höga, mörka ekskåpen, med gröna sidenförhängen innanför glasdörrarne, förvarades endast torra människoben och hufvudskallar samt burkar och flaskor, fyllda med allehanda i sprit inlagda ting, som vi andra rysa för att se, men som för läkaren utgöra lärrika saker. Tvenne benrangel efter ett par lik, som han sjelf hade dissekerat, och hvilkas benknotor han sedan med fina ståltrådar sammanfogat, stodo äfven inom skåpen, lika tvenne hemska gastar, rådande öfver alla de andra ohyggligheterna.

Det var sent på kvällen. Doktor Trebeck var ensam inne i sitt arbetsrum. På en hvilsoffa lågo hans brudgumskläder utbredda. Han hade nyss profvat dem och till sin stora belåtenhet funnit att de passade honom förträffligt. Bredvid soffan stod en stor, hög boudoirspegel med ljusstaksarmar på ömse sidor. Ljus voro isatta, men icke tända.

Allt hade hittills gått efter önskan. Mary skulle redan följande dag bli hans maka. Lyckan log honom till mötes. Brudparets nyinredda våning, rikt och smakfullt möblerad, stod i ordning för deras emottagande. De nyss profvade brudgumskläderna klädde förträffligt, men ändå

sågs den unga doktors med glänsande, svarta lockar prydda hufvud tungt framlutadt mot golfvet.

— Jag tror att jag blifvit en klenmodig stackare, sade han för sig själf. Jag känner mig riktigt mjältsjuk, nu då jag borde vara glad; men det är väl för att jag är uttrötad, uttråkad och utfrusen.

Téköket stod fräsande på ett bord framför spiseln. Doktorn framtog en konjaksflaska och ett kristallglas från en kantin, hvarefter han tillblandade en stark toddy.

Han kände på sin puls. Den var låg, svag och ojämn. Han drog sin stol närmare intill spiseelden och drack med ens ut sin toddy. Då han likväl icke kände sig varm eller bättre till mods, fyllde han åter sitt glas, tömde det, och fyllde och tömde det ännu en tredje gång.

Han stirrade mot elden och lutade sig bakut mot stolskarmen. Rummet var endast upplyst af den från kaminen fladdrande lågan.

Drömde han, eller såg han verkligen, fullt vaken, att den ena dörren till det mörka ekskåpet på motsatta väggen sakta öppnades och att ett af benranglen trädde fram ur sitt mörka gömsle därinnanför?

Doktors lockiga hår reste sig sträft och rakt på hans hufvud; hans ögon stirrade vildt, hans lemmar stelnade af fasa, kallsvetten porlade på hans panna. Han kunde icke få fram ett ljud, hans tunga var fastlådd vid gommen. Han kunde icke röra sig från stället, han var liksom förlamad i hela sin kropp.

En isande vind fyllde rummet, när benranglet — så föreföll det åtminstone Trebeck — närmade sig och stannade framför spegeln. Vaxljusen sågos ögonblickligen tända sig själfva, och doktorn varnade huru benranglet tog från soffan den ena klädespersedeln efter den andra. Slutligen, utan att kunna göra sig reda för huru det tillgått, såg doktorn benranglet iklädt hela brudgumsdräkten. Men det var

nu icke längre ett benrangel, han skådade i spegelns glas. Öfver de glatta knotorna hade en mjuk hud dragit sig; det var ej längre en döds-kalle, som grinade mot honom, det var ett ansigte med kött och blod, ett hufvud betäckt med glänsande, ljusbruna lockar. De ihåliga ögongroparne hade blifvit ifyllda med ett par klara, vackra, blå ögon. Glaset återspeglade nu fullkomligt Gabriel Ellesmeres fina anletsdrag och hållning; blicken, dystert och förebrående, rigtades stadigt mot Trebeck.

Om möjligt med ännu mer stigande fasa, såg doktorn på den hvita västen en blodfläck, tätt ofvanför det ställe, där hjärtat hade sin plats; han såg huru fläcken vidgade sig, huru den mörknade, till dess den blef som svartnad blod och stor som inre delen af hans hand.

Sir Gabriel gick fram mot elden. Han hade satt på sitt hufvud doktor Trebecks nya hatt, hade pådragit de hvita brudgumshandskarna och höll den parfymerade näsduken i ena handen, under det han sakta lade den andra mot sitt hjärta. Nu stod han på schaggmattan, som låg utbredd framför kaminen, med ryggen vänd mot brasan, såsom han ofta i lifstiden hade för vana. Med en graflik, dof stämma, talade han därpå till Trebeck:

— Mördare! sade han till honom, du skall aldrig äkta Mary de Lisle. Jag går nu att varna henne, att göra mina anspråk på henne såsom min egen brud gällande, jag går att angifva dig. Du missbrukade mitt förtroende till dig och mördade mig, då jag sof där på soffan. Du gjorde mig till ett skelett och gömde mig där borta i skåpet, sida vid sida med en sjukhuspatient, som du ingaf dödande medel, blott för din grymma lust att experimentera. Du brände mina brudgumskläder till aska. Ett utbyte är ej en stöld; därför har jag iklädt mig dina kläder. Du gaf åt den förtroendefulla Mary de Lisle det bref, som jag bad dig lemna åt stackars Mary May, det olyckliga offret för min ung-

domliga lidelse och sin egen svaghet. Så blef jag bestraffad genom din okufliga lusta för min brud, ditt osläckliga hat till mig, din gränslösa svartsjuka, din samvetslösa förmodan, att lagens hand icke kan nå dig. Det har till och med lyckats dig att undgå hvarje skymt af misstanke, och ändå, din usling, skall all din osparda möda hafva varit förgäfvad. Naturen låter stundom skenbart sina egna lagar för en tid vara overksammas, när det gäller att afslöja och bestraffa sådana vilddjur som du; det fördoldas värld uppenbarar då sitt samband med den timliga världen. Mary de Lisle skall snart träda ansigte mot ansigte med mig och döden skall blifva din brud! Det finnes icke längre någon undflykt för dig, Trebeck! Alla jordelivets hemligheter äro lösta i det evighetens land, därifrån jag nu återvändt. Vet, att det fanns ett vittne till ditt ohyggliga dåd, ett vittne, af dig icke varsnadt, men det fanns dock. Hans anklagelse skall fälla dig.

Sir Gabriel försvann som han yttrat dessa sista ord. Samma iskalla luft, som fyllde rummet vid hans inträde, kändes vid hans bortgång.

När doktors betjänt, som i matsalen väntade på sin husbonde, hörde klockan slå tolf, utan att denne sågs komma, gick han ner att söka honom i hans arbetsrum. Han fann honom där, liggande sanslös och kall på schaggmattan framför den utbrända och kolnade brasan.

Han lyftade honom från golvet, hällde konjak i hans strupe, och sedan det lyckats honom att få den afsvimmade till sans igen, hjälpte han honom upp till sitt sofrum och till sängs.

— Det var bara en svimning, James, sade doktor Trebeck; jag har öfveransträngt mig alltför mycket de sista dagarne. Men James förtrodde städerskan, att han var säker på att hans husbonde haft ett slaganfall.

Fjärde Kapitlet.

Under det doktor Trebeck låg sanslös i sitt arbetsrum, satt hans brud, Mary de Lisle, ensam i stora matsalen på Lisle-Manor. Hon hade sagt sin moder godnatt, och båda hade därefter gått hvar och en till sitt rum. Marys bröst tyngdes af en hemsk oro, det föreföll henne såsom förebådade den en stor olycka. Hennes brudklädning, krans och spetslöja — Trebecks gåfvor — lågo ännu oupptagna i sina kartonger. Men nu kände Mary en sällsam lust att profva sin brudskrud.

Då hon stod framför spegeln, tyckte hon att glaset återspeglade endast vålnaden af den brud, hon året förut där sett, blomstrande och lycklig. Plötsligt flög en tanke genom hennes hjärna.

I en gammaldags liten skrifpulpet, som stod nere i matsalen, hade hon förvarade alla de bref, sir Gabriel Ellesmere skrifvit till henne, äfvensom några små buketter af violblommor, en gång friska och ljufva som hennes egen fägring och kärlek, nu vissnade, liksom hennes hjärtas förhoppningar.

Mary var ytterst samvetsgrann. Hon ansåg sig böra förstöra dessa relikier, innan hon blef en annans maka. Klockan slog elfva, då hon sakta smög utför trapporna ner i den gamla salen.

Marys skrifpulpet stod i ett hörn, inne i det utbygda götiska fönstret. Där hade hon alltid förr suttit, då hon skref till Gabriel, där hade hon fördröjt sig mången stund i ljufva drömmar och glada förhoppningar, men nu på de sista tiderna blott för att gråta och bedja. Hon öppnade skrifpulpeten, framtog den lilla breffpacken och den sammanbundna skatten af vissnade violblommor.

— Jag skall bränna dem allesamman på glöden i spi-

seln, alla hans bref, utom det sista. Det vill jag förvara, för att minnas hurudan han verkligen var.

Hon läste ännu en gång det förfärliga brefvet, för att stärka sig i sitt fattade beslut. Under läsningen kände hon sig gripen af en dödslik maktlöshet, och då hon med brefbundten i handen reste sig för att gå till eldstaden, sveko henne plötsligt hennes krafter och hon dignade ned på knä framför stolen, där hon nyss suttit. I detsamma kände hon en isande vind, unken, såsom hade den kommit från ett grafhvalf, omsusa sig.

Hon vände sakta på hufvudet. Hennes ögon vidgades, en dödskylla genomfor hennes lemmar. Hon kunde icke röra sig från stället, hon kunde icke ropa. Men hon kunde tänka, hon kunde se och darra af en onämbar ångest.

— Är det synvilla, tänkte hon vid sig själf, eller ser jag verkligen mina förfäder i sina rustningar stiga fram ur sina nischer och stolt och hotande se på mig under hjälmgallren? Ser jag verkligen sir Adam och sir Lancelot, hvar och en med sin, i högtidsskrud prydda, husfru, röra sig och fästa på mig sina ögon, gnistrande af harm? Träda de verkligen fram ur sina ramar och ser jag dem verkligen stiga ned på golfvet?

Mary försökte att ropa, men hon förmådde icke få fram ett ljud.

— Gabriel! skulle hon ropat, hade icke rösten svikit henne, ty nu syntes det henne såsom öppnades salsdörren långsamt, och hennes fordne trolofvade trädde in, klädd i brudgumskläder. Han såg längre och större ut, än då hon sist såg honom; men han var mycket blek och skred fram i salen, stirrande med glanslösa ögon mot henne, under det han höll sin näsduk mot ett sår i bröstet. Hans skjorta och väst voro blodfläckade.

Riddarne, damerna och krigarne i sina rustningar och

hjälmgaller gingo alla sir Gabriel till mötes. Riddarne bugade sig djupt och damerna nego ännu djupare.

Sir Gabriel besvarade högtidligt deras helsning, och gick derpå fram till skrifpulpeten, där Mary låg knäböjd.

— I tappre riddersmän och ädla fruar! sade han med ihålig stämma, jag kommer för att bedja eder att gå i förbund med mig, att hindra Mary de Lisle från att träda i brudstol med en mördare!

Riddarna och damerna närmade sig den talande.

— Jag anklagar doktor Trebeck såsom min mördare! Han sände till min brud ett bref, som jag gaf honom att lemna åt en stackars flicka, Mary May, hvilken jag en gång i tidiga ungdomsår sökte vinna och vann. I riddersmän och ädla fruar, viljen I icke förbjuda detta giftermål?

Från riddarnas och deras fruars spökskepnader tycktes ljuda ett ihåligt: "Det vilja vi!"

— Är hon icke min brud? frågade sir Gabriel med graflik stämma. Så åtminstone lät det för den ångestfulla Marys öron, och hon tyckte att de svarade: "Ja, så är det!" hvarpå de äfven bugade djupt, såsom samtyckande.

Därefter föreföll det henne såsom ropade sir Gabriel högt, i det han utsträckte sin arm:

— Mary, jag är kommen för att göra mina anspråk på dig gällande! Kom!

Hon reste sig ögonblickligen, men i detsamma kom hon att tänka på sin moder, och hon sade:

— Låt mig först få skriva några rader till min moder, min så högt älskade moder! Låt mig få säga henne, att du kommit att hemta mig och att jag följt dig!

Sir Gabriel gaf sitt samtycke tillkänna medelst en bugning. Som Mary hade slutat brefvet till modern och steg upp, erinrade hon sig den af Gabriel Ellesmere bedragna Mary May. Hon gaf till ett vildt, kväfdt skri och lampan slocknade i detsamma.

När städerskan följande morgon inkom i salen, stod det stora götiska fönstret uppslaget; Marys bref till mrs de Lisle låg på skrifpulpeten.

Femte Kapitlet.

— Det var en förfärlig mara, som ansatte mig i går kväll nere i mitt arbetsrum; sade doktor Trebeck till sig själf, i det han steg upp från sängen om morgonen på sin bröllopsdag.

Han ringde på James:

— Bär hit mina brudgumskläder, sade han gladt. Jag tänker kläda mig häruppe nu med samma.

Det var såsom kände han en underlig beklämning vid tanken på att gå ner i sitt arbetsrum, där kläderna lågo tillreds. Han synade med en sällsam oro vesten och skjortan och var färdig att skratta åt sig själf, då han såg att intet spår efter spöket kunde upptäckas.

Det var ännu gräs på marken och träden stodo gröna, ehuru jul var inne, och den milda vestanvinden förde ljudet af kyrkklockorna till hans öron.

När brudgummens vagn, dragen af fyra hästar med granna seldon, vände från stora vägen in i allén till Lisle-Manor, lyste körsvennens och betjenternas röda jackor med hvita bandrosetter bjärt mot trädens och murgrönans mörka grönska.

Doktor Trebeck såg ifrigt ut genom vagnsfönstret. Han väntade sig att få se sin brud i hennes öppna kammarfönster skåda ut, för att helsa honom. Men han såg endast en mängd folk nere vid vallgrafven.

Han skrek åt kusken att hålla.

— Hvad göra de där nere vid vallgrafven, frågade han, där är ju en hel folksamling?

— Jag tror de dragga efter någon som drunknat, svarade kusken, i det han stirrade åt det håll doktorn utpekade.

— Kör, för all del, kör fort dit bort, befällte doktorn. De voro snart framme.

Doktor Trebeck hoppade ur vagnen. Hans blick hade uppfångat mrs de Lisle, som, i yttersta förtviflan, med dödens blekhet i sitt ansigte och med hastiga steg ilade fram längs vallgrafven.

Doktorn skyndade att möta henne.

I samma ögonblick hördes en af de draggande ropa: — Håll tag! Släpp inte efter, Sam! Vi ha henne.

Mary de Lisles vackra ansigte och fina gestalt syntes öfver vattenytan. Hon var död!

De lade henne på gräsplanen. I hennes brudkrans och på hennes hvita brudskrud hade sjögräs och näckrosblad fäst sig; den liflösa handen höll hårdt fast en brefbundet. Doktor Trebeck såg ögonblickligen att brefven voro de, som hon fordom fått af sir Gabriel.

Mrs de Lisle sjönk sanslös ned mot dottrens bröst.

Under tiden hade ännu mera folk samlat sig, och sedan doktor Trebeck öfvertygat sig om att Mary var död, att intet här mera vore att göra, tillsade han, att Mrs de Lisle skulle bäras upp till sitt sofrum och Mary in i stora salen på nedra botten. Som han just utdelat dessa befallningar, kände han en tung hand på sin skuldra och hörde rösten af en konstapel från Bow-Street yttra:

— I drottningens namn arresterar jag er, doktor Trebeck, anklagad för mord å sir Gabriel Ellesmere.

— Det är en falsk anklagelse! ropade doktor Trebeck. Understå er icke att röra mig, det kan komma att stå er dyrt!

Han knöt härvid näfven och ställde sig i försvarstillstånd.

— Här ser ni min ordres, doktor, sade poliskonstapeln. Jag är inte angelägen om att störa folk på ett obehagligt sätt, men jag är tvungen att göra min pligt. Var därför så god och följ mig, såsom det anstår en gentleman. Jag har ett åkdon, som väntar oss utanför allégrinden.

— Jag går ej ur stället, sade doktor Trebeck, förr må ni döda mig.

— Det tillkommer inte mig, svarade konstapeln, det får Jack Ketch (skarprättaren) sörja för, om så skall vara.

När doktor Trebeck det oaktadt fortfor att vägra, trädde ytterligare ett par poliskonstaplar fram och satte handklofvar på honom. Därpå förde de honom bort.

Under rättegången mot doktor Trebeck erfors, att sir Gabriels bankir i London och hans underhafvande på godset börjat blifva oroliga för squirens skull, då hvarken penningremisser eller bref från honom hörts af under loppet af ett helt års tid. Efter flera fruktlösa försök att erhålla något besked om honom, vände de sig till en för sin skarp-sinnighet ryktbar medlem af den detektiva poliskåren i London.

Dennes förfrågningar i sir Gabriels boning vid James-Street och hos Mary May, hvilken med sitt barn numera blifvit bragt i yttersta fattigdom, bestyrkte de mistankar, han redan fattat om orsaken till sir Gabriels försvinnande.

Polisagenten kom såsom privat person till Bridgewater och träffade där på en försupen stackare, som fordom anlitats af doktor Trebeck såsom biträde vid dissektioner och experimenter i kirurgi. Karlen hade en gång förfalskat doktor Trebecks namn på en revers, gällande för tjugu pund sterling. Genom detta sitt brott blef han beroende af doktorn, hvilken icke anklagade honom inför rättvisans tjänare, utan helt simpelt nöjde sig med att göra mannen till sin slaf.

Förfalskaren, hvars namn var Yukes, hade en afton plundrat en graf, och med polisen i hälarne efter sig hade det lyckats honom att i mörkret undkomma och smyga sig in i doktor Trebecks bostad, där han gömde sig i ett af skåpen i dennes arbetsrum. Här blef han vittne till ett gräsligt mord, som doktorn samma natt begick på sin vän och nära anförvandt, sir Gabriel Ellesmere. Som Yukes icke vågade längre dröja kvar i London, hade han tidigt på morgonen begifvit sig ombord på ett fartyg, som samma dag skulle afgå till Bristol. Händelsen fogade likväl så, att han återkom till Bridgewater några dagar före det tillämnade giftermålet mellan doktor Trebeck och Mary de Lisle.

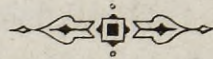
En af regeringen utlofvad belöning af trehundra pund åt den, som kunde upptäcka Ellesmeres mördare, bevekade Yukes att angifva doktor Trebeck. Förd inför domstol, öfverbevisades snart doktorn och dömdes till döden, hvar-efter han återfördes i fängelse. Polisen hade största svårighet att hindra pöbeln från att slita den eleganta mördaren i stycken. I fängelset påstod han envist, att anklagelsen var falsk, och tycktes för ingen del tro på att han ännu skulle komma att dö. Natten före den för hans af-rättning bestämda dagen hade det också lyckats honom att smyga sig ut ur sin cell och komma ut på fängelsets tak; men under det han försökte att klättra utför taket, slant foten undan honom och han föll ned på den stenlagda gården från en höjd af åttio fot.

Här återfanns han följande morgon med ena armen och ena foten afbrutna och i sanslöst tillstånd, vålladt af ett slag mot hjärnan.

Han yrade i flera dygn, och när han omsider återfick medvetandet, var hans själstillstånd förfärligt. Icke ett ord af ånger eller botgörelse gick öfver hans läppar. När han talade var det endast för att gräla på tvenne "skuggor", som han kallade Gabriel och Mary, och hvilka han påstod

sig genom fönstret se vandra hand i hand genom det blåa fästets skyar. Läkarne afgåfvo sedermera en förklaring, att doktor Trebeck dött under anfall af galenskap.

Mrs de Lisle öfverlefde blott ett år sin dotter. Sedan hennes död har Lisle-Manor stått öde, trädgården är ovårdad, och det säges allmänt bland folket på bygden att där spökar.

let blåa
klaring.
Sedan
r ovär-
att där

Dröm och verklighet.

Berättelse från Lyons-Inn

efter

Fairfax Balfour.

Ofta äro våra drömmar ingenting annat än drömmar; ett medvetslöst virrvarr, fullt af motsägelser. Men stundom äro dock dessa, än leende, än hemiska drömbilder någonting mer än blott fantasivillor.

Hood.

Huru fort tiden flyktar!

Fjorton år äro redan förflutna, sedan jag sist besökte Frank Godfrey i hans bostad i Lyons-Inn, Newcastle-Street, Strand, och hörde början af den sällsamma berättelse, jag nu ämnar förtälja.

Jag säger början, emedan jag själf på ett besynnerligt sätt kom att vara med om slutscenen i den hemiska tilldragelsen.

Då jag först lärde känna Frank, var han nyligen anländ till London; han var kommen direkte från sitt familjehem, ett herresäte, uppfördt i gammaldagsstil och omgifvet af en melankolisk, men romantisk natur, ett af dessa vilda landskap, som bilda gränsen emellan Skotland och England.

Huru Frank kom att välja ett så ruskigt näste, som Lyons-Inn, till sin bostad, är jag ur stånd att förklara. Det måste hafva skett under ett anfall af dystert svärmod, då ställets hemiska karakter hade en viss öfverensstämmelse

med hans stämning för stunden. Eljest tyckes det som om den instängda, unkna lukt där rådde, de förvittrade, damhöljda väggarna, de nötta, maskstungna dörr- och fönsterposterna och den smuts och spindelväf, som öfver allt påträffas, borde varit afskräckande för hvarje ordningsälskande sinne.

Franks rum låg i samma byggnad, ehuru icke inom samma våning, som en gång beboddes af den olyckliga William Weare, hvilken blef mördad vid Gills Hill i Hertfordshire, en illgerning, hvars minne blifvit bevaradt i en folkvisa.

De skuro hans hals från öra till öra,
Hans hjärna de bultade in;
Hans namn var William Weare,
Han bodde vid Lyons-Inn.

Frank underhöll mig just med berättelsen om detta mord och utbredde sig på sitt vanliga, sjukliga sätt, då jag afbröt honom genom att anmärka, att denna hans bostad var i alla afseenden otreflig och obehaglig. Icke nog med att den olycklige spelaren Weare hade bebott våningen under honom, men just de rum, där vi nu sutto och språkade, hade förut varit hyrda af en person, som för ungefär fyratio år sedan blef mördad på ett ohyggligt sätt.

Frank hoppade till i stolen och höll därvid på att slå omkull groggmuggen, den han nyss hade fyllt till brädden, och som han som bäst höll på att föra till munnen.

— Bott i de här rummen?

— Ja, för fyrtio år sedan, svarade jag skrattande, ehuru förvånad öfver den nervösa retlighet och förskräckelse, jag varnade hos min vän. Det kan väl hända att det inte var, just här, i det här rummet, tillade jag, som den stackarn bodde, hvilken blef förpassad ur världen, i närheten af Romford.

— Hvad hette mannen?

— Bencough eller Bencliff. Han var landtbrukare, och ägde ansenlig förmögenhet, och jag vet med visshet, att han vistades här i Lyons-Inn de tider på året, han hade affärer i London.

— Men huru har du fått reda på allt detta? frågade Frank.

— På det enklaste sätt i världen: jag har läst om det.

— Hvar?

— I en gammal bok om mord och rån, i "Newgate-Calender". Jag kom öfver den i en antikvarisk bokhandel vid Wych-Street, där jag köpte den för några shillings.

— Kan jag få se boken?

— Se och hålla i den, om du så önskar. Jag skall skicka den till dig i morgon.

— Nej, nej, nu, nu genast måste jag få se den!

Han sade detta med ett så sällsamt och upprördt uttryck och med en häftighet i röst och väsende, som ofrivilligt kom mig att se åt rommbuteljen.

Min misstanke var ogrundad. Frank hade varit lika måttlig, som jag själf; flaskans innehåll var obetydligt minskadt.

— Vänta tills i morgon, kära du, invände jag. Det påstås att målaren Fuseli, hvar gång han önskade framställa på duken någonting riktigt gräsligt, åt till kvällsvard halfstekt fläsk. Om du har lust att under natten slippa ridas af maran, råder jag dig att aldrig läsa "Newgata-Calender" efter klockan tio på kvällen. Den är skadlig för matsmältningen, det försäkrar jag dig.

— Gyckla inte, svarade min vän allvarligt. Jag har skäl, och allvarsamma skäl, hvarför jag ber dig om boken. Jag måste få se den ännu denna kväll.

Nu blef det min tur att se förvånad ut; men som det ligger i mitt lynne att vara med om galenskaper, så framt de icke innebära någonting anstötligt eller skadligt, tillbjöd

jag Frank att skicka sin betjäntgosse hem till mig efter boken.

Frank skyndade genast ut i köket, dit jag följde honom. Jack, hans betjäntgosse, som suttit framför den halft förkolnade spiselglöden, hade ramlat från stolen och låg nu, sofvande godt, med hufvudet i en kolkorg.

— Vakna, Jack, din lata slyngel! Du äter och sofver, så att du väl endera dagen dör af slag, ropade Frank i vredesmod, i det han ruskade gossen vaken. Skynda dig och spring genast till mr Balfour!

Då jag såg den halft sofvande Jack rusa mot dörren, utan att veta hvad han skulle springa efter, tog jag fatt honom och sade: Bed Simmons gifva dig boken, som ligger under Shakspeares byst på spiselkranen i min sängkammare. Det är inte första gången Newgate-Calender har gifvit stöd åt dramaturgen, tillade jag gycklande, sedan Jack var borta.

Mitt gyckel möttes likväl icke med något återsvar från min vän, hvilken, sedan vi återvändt till den förfallna, illa upplysta så kallade salongen, stoppade sin pipa, hvars hufvud föreställde en dödskalle. Sedan Frank blossat några drag ur pipan, försjönk han i ett drömlikt tillstånd, såsom han ofta hade för vana.

Afståndet från Lyons-Inn till Middle Temple är icke långt, hvarföre det icke heller dröjde länge, innan vi sågo Jack komma tillbaka med den önskade boken. Pojken hade troligen skyndat sig, för att åter få det nöjet att slumra in med hufvudet i kolkorgen.

Frank Godfrey snoppade den långa veken från ljuset, under det han med feberaktig otålighet bad mig slå upp berättelsen om det mord, jag nyss omnämnt, och sedan detta skett, bad han mig uppläsa den högt för honom.

Sedan jag i min ordning, blossat ett par tag ur min pipa, såsom en oundgänglig inledning, började jag:

Förhöret med Richard Horner, vanligen känd under namnet Svarta Dick Horner, i anledning af mord, begånget å William Bencliff, farmer och spannmålshandlare, ägare af Willow Bank Mill, i närheten af Romford Essex, och boende i huset n:o 2, Lyons-Inn, Strand.

— Åh! åh! ropade Frank, så besynnerliga ödets vägar kunna vara! Men vidare, vidare, raska på och läs högre, Balfour!

Franks mörka ögon, hvilka han höll fästade på mig, blefvo slutligen så stelt stirrande, att jag kände mig helt illa till mods, och hans ytterliga blekhet bidrog ännu mera att skrämma mig.

Jag nästan började hysa den fruktan, att min väns studier på spiritismens område burit en sorglig frukt, och att hans sunda förstånd, öfverretadt och öfveransträngdt, höll på att duka under.

— Vidare, vidare!

Med en lätt ryckning på axlarna, ett slags protest emot hans retlighet och dåraktighet, fortfor jag —

Anklagelserna emot bemälde Richard Horner voro många och af olika beskaffenhet. De tre förnämsta anklagelsepunkterna, vid hvilka man fästade sig och hvilka motiverade domens afkunnande, voro i korthet följande:

Den 15:de Februari, 1813.

1:o. Bemälde Richard Horner hade i sällskap med tvenne kamrater, Tom Naglaren och Farrier Jack, öfverfallit Romford-diligensen på landsvägen, tidigt en morgon i dagbräckningen, och —

— Hoppa öfver den där historien! utbrast Frank otåligt, med den har jag ingenting att skaffa.

— Du!

Jag brast ut i ett högljudt löje, som det var mig omöjligt att hejda, och sade så snart jag fått skratta ut:

— Men hvad i all världens namn, Frank, kan du ha

att göra med händelser, timade för fyrtio år sedan — hela femton år, innan du såg dagens ljus.

Frank såg icke på mig denna gång, utan, med slutna ögon och kroppen framlutad öfver bordet, bad han mig fortfara, i det han tillade:

— Min stund att förklara mig är ännu icke kommen. Sluta först hvad du börjat läsa, och du skall sedan få höra hvad jag har att berätta; men jag ber dig, låtsas inte alls om mig innan läsningen är slutad.

Att min stackars vän var ansatt af någon rubbning i hjärnan, betviflade jag ej längre; jag ansåg det därför rådligast att icke reta honom med motsägelser, utan blott villfara hans önskan.

Jag fortsatte alltså läsningen:

2:o. Samma dag föröfvade bemålde trenne personer, Richard Horner, Tom Naglaren och Farrier Jack, inbrottsstöld hos en enka, mrs Butler, boende vid Woodbridge, därifrån de medförde ansenligt rof...

— Jag bryr mig inte om enkan och hennes förlust, mumlade Frank med samma otålighet som nyss förut.

Huru lyder nästa punkt?

— Den handlar om mord.

Nu blef Frank likblek och drog djupt efter andan.

Mer och mer undrande, fortsatte jag läsningen.

Denna dag, så full af brott, slutade på ett förfärligt sätt. Icke nog med de illgerningar, som de redan begått, gjorde de tre missdådarne hemgång i en kvarnbyggnad, tillhörig farmern William Bencliff. De smögo sig in genom ett fönster på nedra botten, sedan de först lösbrutit järngallren i muren. När det sålunda lyckats dem att skaffa sig en ingång, begåfvo sig rånarne direkte till mr Bencliffs sofrum, där de —

Återigen blef jag afbruten af ett flåsande utrop från

min vän. Jag betraktade honom. Hans tilltagande blekhet skrämde mig.

— Ja, ja! sade han, i det han skälfde från hufvud till fot, ja, det förhöll sig verkligen så. Fortfar, kära Balfour, jag slukar hvarje ord.

Innan jag fortsatte läsningen såg jag mig ängsligt kring i rummet. Franks öfverspända själstillstånd började att blifva smittosamt.

Det var också ett hemskt rum, denna Franks s. k. salong i Lyons-Inn. De gamla tapeterna voro mörknade af tid, rök och flugsmuts. Det nästan svarta taket var så fullt af spindelväf, spindlar och döda flugor, att det framtedde för blicken ett enda sammanhängande gigantiskt spindelnät. Då man trampade på golfvet knakade det i de murkna bräderna, och väggsmeders hamrande och mössens knaprande färnams öfverallt. Än hördes råttorna i skockar rusa upp och ned från golfpanelningen till taket, mellan den vittrade muren och de buckliga, söndriga tapeterna, än sprungo de af och an under golfplankorna och ofvanpå taket, än tittade de fram i någon vrå, där man såg deras kvicka ögon lysa en sekund och åter försvinna. Lif rådde öfver allt i det murknade, gamla huset, men ett hemskt lif. Det gnagdes och skafdes i alla fogningar, så som man kan tänka sig att samvetskvalen gnaga och tära en gammal syndares själ.

— Fyll ditt glas, Frank, så vill jag också fylla mitt, sade jag efter en stunds tystnad. Med dina hemska utrop och dystra blickar har du verkligen satt mig i en sinnesstämning, som behöfver en konstgjord uppfriskning.

Han lydde villigt min uppmaning. Glaset fylldes och tömdes lika fort. Jag var måttligare, jag tog mig en klunk, hvarpå jag fortsatte läsningen —

Rånarne begåfvo sig till mr Bencliffs sofrum, där de slogo ut glasrutan i dörren, framför hvilken var hängd en

tunn gardin; därpå stucko de in mynningarna af sina bössor mellan glasskärfvorna och hotade att skjuta mr Bencliff, så framt han icke genast öppnade dörren. När de voro inkomna i rummet, fordrade de af den olycklige mannen att han skulle gifva dem anvisning på hvar hans penningar och redbarheter voro förvarade. Då det som de funno icke var af det värde, de gjort sig räkning på, återvände de till rummet, där de hade lemnat mr Bencliff bunden till händer och fötter. De lossade tågen och skuffade honom framför sig med bösskolfvarna, under det de svuro att mörda honom, så framt han icke yppade hvar han hade gömt en större penningssumma, som de visste att han nyligen inkasserat. Retade af mr Bencliffs ihärdiga vägran, är det sannolikt att våldsverkarne först mördat honom och sedan kastat hans lik i kvarndammen, som ligger nedanför byggnadens fönster. Liket, som redan följande dag återfanns, bar spår efter våldsam behandling, och vid anställd undersökning befanns det att mr Bencliff blifvit våldsamt slagen till döds, innan han kastades i floden.

— Blefvo de dömda skyldiga till mordet å Bencliff? afbröt Frank häftigt.

— Dömda och bestraffade. De tvenne sistnämde rånarne blefvo dömda till deportering för lifstiden, och deras hufvudman, Richard Horner, öfverbevisad om mordet, hängdes tvenne månader senare vid flodstranden.

— För det han mördat William Bencliff?

— Visserligen. Vill du att jag skall läsa för dig beskrifningen om afrättningen?

— Nej, nej! utropade Frank ängsligt. Derpå tillade han i lugnare ton: Min kära Balfour, hvad jag nu har att förtälja för dig är så förfärligt, att håret kan resa sig på ens hufvud bara man tänker därpå. Du sade att Richard Horner afrättades?

— Ja, han blef hängd för fyratio år sedan.

— Och ändå var mannen oskyldig! Så oskyldig till William Bencliffs mord, som jag, som du, Balfour, är det.

Jag kastade boken från mig och satt en lång stund, orörligt stirrande på Frank. Slutligen utbrast jag:

— Oskyldig! Men huru i det sunnda förnuftets namn kan du veta det!

— Jag vet det! Jag vet det med säkerhet; sak samma huru jag fått veta det. Richard Horner må för öfrigt hafva varit en usling, men till detta brott var han oskyldig.

— Men, kära Frank — —

— Jag upprepar ännu en gång, han mördade icke Bencliff.

— Jag förmodar likväl att Bencliff blef mördad af någon?

— Ja visst, han blef mördad på ett grymt, nedrigt sätt.

Frank Godfrey hade rest sig från sin stol och gick af och an på golvet.

— Du vet måhända inte, att jag är den första som sofvit här sedan William Bencliffs död?

— Nej, sannerligen jag har tagit någon notis derom.

— Det här rummet, där vi nu befinna oss, fortfor Frank, var den gamle spannmålshandlarens kontor, och det där — han pekade därvid på ett inre rum — begagnade han till sofrum, då hans göromål höllo honom kvar i London.

— Nå, än sedan? Hvad har det att göra med Bencliffs mord? frågade jag, ty Frank gick åter tyst af och an, och jag ansåg mig böra säga något.

— Efter hans död hyrdes rummen af hans svärson och arfvinge, en man vid namn James Darkington, hvilken, af hvad skäl vet jag ej, behållit rummen under nära fyrtio års tid, utan att begagna dem. De utbjödos slutligen att hyra och så kom jag olyckligtvis att fastna för dem.

— Men, käre vän, hvad är meningen med allt detta?

Hvad angår det dig om rummen varit outhyrda eller hyrda af den eller den personen, långt förr än du kom till verlden? Och huru kan det oroa dig om en skurk, som gjort sig skyldig till en mängd brott, blir hängd för ett brott, som han möjligen icke begått, då hans lista, hvad illgerningar beträffar, ändå var så ansenlig?

Godfrey satte sig åter vid bordet, och sedan han en stund syntes försjunken i begrundande, sade han, med ett allvar, som vittnade om huru långt han var aflägsnad från allt gyckel:

— Alla öfriga brott, Horner var anklagad för, är jag fullt öfvertygad om att han var saker till, utom mordet å William Bencliff.

— Nå, men hvem mördade då Bencliff? frågade jag med en nyfikenhet, som jag själf icke kunde göra mig reda för; men Franks högtidliga väsende imponerade på mig.

— Mordet ägde rum den bedröfliga natten till den 15:de Februari 1813, sade Frank med dyster uppsyn. Regnet föll i häftiga strömmar. Bencliff, som låg sofvande i ett litet rum i kvarnens bottenvåning, väcktes ur sin slummer genom regnets hårda smattrande mot rutan.

— Rummets enda fönster, fortfor han, vätte åt det stora kvarnhjulet, och han hörde, där han låg, huru strömmen brusade med tilltagande häftighet, skummande och sjudande mellan sina trånga bräddar. Han kom ihåg att han hade glömt stänga till damluckan, och han fruktade att dammarna skulle föras bort af den genom regnet uppsvällda floden.

— William Bencliff var vid den tiden en man af omkring sextio eller sextiofem års ålder, men ännu i sin fulla kraft och helsa, till karakteren lik de flesta enklingar, tillhörande hans samhällsklass — själfvisk och girig.

— Sedan han en god stund legat, lyssnande på vattnets dånande buller, steg han ur sängen för att tända ljus,

och, i händelse att fara vore för handen ämnade han försöka att stänga damluckan.

— Han trefvade i skymningen efter elddon och stickor, då hans öra träffades af ett ljud, vida skildt från vattnets brusande.

Franks stora, mörka ögon fingo nu en underlig glans, och lutande sig framåt, med händerna mot sina knän, syntes han försjunken i uppmärksamt lyssnande.

Jag måste tillstå att jag kände mig temligen underlig till mods, då jag i det illa upplysta, förfallna rummet såg min vän sitta stirrande och liksom från sina sinnen.

— Det var ett hårdt raspande ljud, återtog Frank sin berättelse, i det han drog djupt efter andan, ett ljud liknande gnisslandet af tänder, eller filandet af stål mot stål, ett skarpt genomträngande ljud, som tydligen nådde den gamles öron, trots stormvindens tjut, flodens dån, regnets slag mot rutan och forssande utför takrännorna.

— Den gamle mannen lade från sig elldonet, och gick sakta och försigtigt ut i en korridor, som ledde till ett annat rum, därifrån bullret förnams.

— Dörren till detta rum stod öppen. Han stannade på tröskeln och varnade utanför fönstret trenne karlar, ifrigt sysselsatta med att affila järnstängerna, som skyddade fönstret. Den gamles syn skärptes af faran och han skönjde tydligt i dunklet karlarnas råa, hårda ansigten. Han såg ett par händer ifrigt fila under det ett par andra försökte att bryta gallret ur dess fogning.

— I detta ögonblick kom han i håg att hans svärson, James Darkington, sof i en annan del af kvarnbyggnaden, och han beslöt att skynda tvärs öfver rummet till motsatta dörren och ropa på hjälp.

— Men innan han hunnit att taga ett steg öfver tröskeln, bräcktes järngallret med ett skarpt buller, fönstret

slogs upp, och in rusade de tre karlarna, den ena efter den andra.

— Bencliff hann endast att springa tillbaka till sitt sofrum och skjuta för dörrens reglar, hvarefter han ångestfullt sjönk ned på knä och i en brinnanda bön anbefalldes sin själ i Guds hand.

— Han ansåg sig förlorad, utan hopp om räddning.

— Stormen började nu att lägga sig och regnet föll icke mera så våldsamt som förut.

— Ljudet af fotsteg närmade sig hastigt.

— Bencliff var utan något slags försvarsvapen, och hans hjärta bultade hårdt af ångest.

— Han lyssnade uppmärksamt, om intet ljud skulle förnimmas från hans svärsons rum — ty han visste att hos honom hängde en laddad bössa och tvenne pistoler — han lyssnade, såsom sagdt, efter något ljud, som kunde underrätta honom om att Darkington vaknat och märkt bullret.

— Men icke ett ljud förnams från det hållet.

— Saken var den, att svärsonen verkligen hört bullret och varsnat tjufvarnas inbrott; men han hade låtit skrämman sig ända därefter, att han tagit till flykten och hoppat från sitt rum ner i trädgården.

— Rånarne upptäckte snart det på vid gafvel lemnade fönstret.

Åter gjorde min vän Frank ett uppehåll i sin berättelse. Jag undrade för mig själf huru och genom hvilka medel han lyckats förskaffa sig alla dessa detaljer, och min förvåning ökades i samma mån jag kände mig öfvertygad om, att de voro sanna, på samma gång jag icke kunde förmoda att den mördade Bencliff själf kunnat lemna alla dessa upplysningar.

— Du bör veta, vidtog åter Frank, att det just aldrig rådt något särdeles godt förhållande emellan Bencliff och

hans svärson; men då Bencliffs ende son, ännu blott en yngling, gift sig mot fadrens vilja och lemnat fädernehemmet, för att på egen hand slå sig ut i världen, hade den rike spannmålshandlaren, i första hettan af sin förtrytelse, gjort sonen arflös och testamenterat all sin egendom åt sin dotters man, James Darkington.

— Gubben hade dock, kort före den tid mordet skedde, erhållit kunskap om att hans son dött i fattigdom och efterlemnats en medellös enka med ett spädt barn, uppkalladt efter sin hårde farfader med namnet William.

— James Darkington hade fått veta att svärfadern sett sin lille sonson, att han hade varit vänlig och hjälpsam mot enkan, och att han oförbehållsamt talat om att ändra sitt testamente och dela lika mellan sina arfvingar.

— I James Darkingtons själ hade vid denna underrettelse girighetens dämon väckts och hviskat hat och onda tankar i hans öra.

Här tystnade åter Frank.

— Men huru i all världen kan du ha fått kunskap om allt detta? dristade jag mig nu att fråga.

— Jag måste väl veta det, svarade han eftertryckligt, haf blott tålmod till dess jag berättat det öfriga! Den första delen af anklagelsen, som du uppläste, var enligt med verkliga förhållandet. Det är fullkomligt öfverensstämmande med sanningen, att rånarne, sedan de upptäckt Bencliffs tillflyktsort, slog in glasrutan i dörren och hotade att skjuta honom, så framt han icke släppte in dem; men utan ett ögonblicks dröjsmål, och utan att gifva dem tid att lossa af skottet, kastade Bencliff sig ut genom fönstret ner i floden, som brusade fram tätt under byggnaden.

— Bencliff var en utmärkt simmare. Han lät sig föras af floden, som, uppsvälld af regnet, hvirflade af med honom i en fart, liknande den afsjutna pilens snabbhet. Han hade flera gånger kunnat hejda farten genom att taga

fast i någon af de från stranden framskjutande trädgrenarna; men, såsom sagdt, god simmare och nu mera fullt mäktig sig sjelf, ansåg han det rådligast att icke för tidigt söka land, emedan rånarna kunde stå i bakhåll och lura på honom. För att icke ånyo falla i deras händer, tyckte han därför att det vore säkrast att följa med strömmen ännu ett stycke, ner till den delen af floden, där den vidgar sig och där dess med ymnig och tät vass bevuxna stränder kunde erbjuda honom ett säkert gömställe till dagens inbrott.

— Han närmade sig det ställe, dit han ämnade sig, och trött af ansträngningen och nästan stelfrusen in i mårgen af benen simmade han långsamt fram mot en liten vik, kantad med dvärgpilar. Då såg han en båt komma glidande helt nära sig, blott på några alnars afstånd, ett sådant där slags klumpig färja eller öka med flat botten, som begagnas där på trakten. I båten sågs, stående upprätt, en högväxt man, hållande i handen en järnskodd åra, den han använde såsom propeller, för att drifva fram båten.

— Bencliff igenkände genast med glädje mannen i båten.

— Det var hans svärson.

— James! ropade han, i det han spottade vattnet ur munnen, flämtande af trötthet, James! det är jag! Fort, fort, krafterna svika mig! Sträck ut åran åt mig, raska dig!

— Men i stället för att lyda uppmaningen, drog mannen i båten åran åt sig, höll den upp i vädret och tittade oafvändt på den i vattnet stretande gamle mannen.

— Bencliff, som nu tog för afgjordt att svärsonen icke kände igen honom, ansträngde sig ännu ytterligare för att komma nära båten.

— Är du döf? Det är ju jag, William Bencliff! Tjuvar ha brutit sig in i kvarnen. Jag hoppade ut genom fönstret, och —

— Mannen i båten såg sig hastigt omkring. Intet ljud af någon lefvande varelse förnams i närheten. — Därpå svängde han med ett kraftigt tag åran i höjden.

— Ni vill beröfva mig mitt arf, mumlade han mellan tänderna, och skänka det åt en barnunge i vaggan.

— Bencliff såg rörelsen med åran, han uppfångade tillräckligt af orden, för att förstå deras mening.

— Han uppgaf ett skrik af förtviflan.

— Slaget träffade honom.

— Det var väl måttadt; det hvassa årbladet föll tungt mot den gamle mannens hufvud och tryckte ned honom under vattenytan.

— Men icke dess mindre dök gubben upp igen. Bencliff var en kraftig natur, och han höll så envist fast vid lifvet, att han, ehuru bedöfvad för några sekunder, dock ånyo förmådde att höja sig öfver vattnet och med senfull hand fatta tag i båtkanten.

— James, James, jag lofvar dig att jag skall förstöra det nya testamentet! Du skall få mer än hälften af min egendom, bara du skonar mitt lif! Jag är en gammal man, James! Tag inte från mig de få år, som ännu kunna förunnas mig att lefva! Åh! —

— Åran, rigtad af samma skoningslösa hand, föll åter ned.

— Ett skri, en från vattnet upporlande veklagan, och Bencliff sjönk denna gång till djupet, för att aldrig mera dyka upp såsom ett lefvande väsende.

— Följande morgon återfanns liket bland vassen vid stranden. Hjärnan var krossad, de glanslösa ögonen stirrade med vild förfäran, och i den dödes ansigte sågos ännu utpräglade känslor af raseri och förtviflan.

— Ingen tvekade om att han icke blifvit mördad af Richard Horner och dennes medbrottslingar, och anklagelser i mängd ljödo mot skurkarne. Ifrigast efterforskade James

Darkington mördarne, samt utlofvade stora belöningar åt den, som lyckades ertappa dem.

— Som du vet, arresterades Horner och hans kamrater. De protesterade envist mot beskyllningen att hafva mördat Bencliff; men det vittnesmål, som Darkington afgaf, var afgörande och fällande. Richard Horner blef af-rättad, alldeles såsom du nyss läste i boken, och hans kamrater blefvo deporterade, för att arbeta och dö i någon aflägsen koloni.

Här tystnade Frank tvärt, under det att jag, med öppen mun och stirrande blick, nästan tyckte mig se för mina ögon de nyss omtalade ohyggliga tilldragelserna. Jag ryckte ovilkorligt till, då Frank, liksom om hade läst i min själ, yttrade:

— Så, som du, min käre Balfour, nu inför din själs ögon tycks se det ohyggliga dådet, har jag sett allt hvad jag berättat, sett i mina drömmar hvarje natt, fem nätter å rad, så fort jag hunnit inslumra på min kudde därinne. Han pekade därvid mot sängkammaren.

— En dröm! utropade jag, i det jag drog lättare efter andan. Såsom lagkarl, Frank, tillade jag därpå, kan du väl inte sätta fullkomlig lit till hvad du endast upplefvat i en dröm?

Han skakade på hufvudet och fortfor:

— Fem nätter å rad har jag vaknat ur samma dröm — en dröm, i hvilken allt hvad jag nu berättat har upprullat sig för min själs blick, såsom bilderna i ett tittskåp; de liksom förevisades mig af ett spöklikt väsende. Kom, fortfor han, i det han rusade upp från stolen och fattade ljusstaken, kom, så skall jag visa dig hvar den hemska uppenbarelsen visat sig!

Ofrivilligt gaf jag vika för hans upprörda sinnesstämning, reste mig från stolen och följde honom in hans soffrum.

Det var ett mörkt rum, såsom rum in åt gården vanligen äro, ehuru detta var ruskigare, mera förfallet och mörkare än något sofrum, jag ännu sett utom Lyons-Inn. Möblerna, i sig själfva ytterst tarfliga, voro söndriga och hade slitna öfverdrag; man kunde icke säga annat än att det rådde en ruskig harmoni i det hela, ty alltsammans var lika murket och gammalt.

När vi inkommit satte Frank ljusstaken på en maskstungen björkbyrå, och pekande på ett tomrum mellan väggen och den, sade han sedan:

— Hvarenda natt, när jag häftigt vaknat upp från min dröm, har jag där sett stå framför mig, så tydligt som jag nu ser dig, en gammal man med grått hår och ett djupt sår vid tinningen, och jag är fullt öfvertygad om att det var vålnaden af den man, som sist sofvit här — vålnaden af William Bencliff.

— Det kan inte vara annat än inbillning, Frank.

Han drog ut en af byrålådorna, tog därur en liten pappersrulle och räckte den åt mig.

— Där har du min dröm antecknad ord för ord så, som jag har berättat den för dig. Jag nedskref den i morse, och jag har meddelat dig den därför, att du kom att nämna om Horners afrättning och hans kamraters deportering, en dom, om hvilken jag förut icke erhållit ringaste kunskap på annan väg än genom min dröm.

— Och gubben med gråa skägget, som du förmodar att du sett —

— Förmodar! Han ryste till och såg bort åt den murkna panelningen vid sängens hufvudgärd. Icke ett ord åt någon om den här saken, det ber jag dig, fortfor han. Jag skulle endast bli utskrattad och ansedd såsom en galning. Men — härvid lade han sin hand på min arm — mina nerver äro alldeles för svaga, för att jag kan våga att tillbringa natten här. Gif mig natthärberge på din

soffa, så får jag tänka öfver hvad beslut jag sedermera skall fatta. I ett fall är jag fullkomligt ense med mig själf, nämligen att det är mig omöjligt att längre bo kvar i de här rummen.

Gossen tillsades att han finge gå hem till sin moder, en tvätterska, som bodde i huset, och där tillbringa natten, och Frank själf följde mig hem till min "håla", såsom vi kallade min bostad i Middle Temple.

Följande morgon försökte jag att gyckla bort hela historien; men Frank försäkrade mig allvarligt att han aldrig läst en rad om William Bencliffs död eller någonsin hört talas om den hemska tilldragelsen förr, än han erfor den i drömmen och sedan fick höra mig tala om Newgate-Calendar. Jag kunde därför icke invända någonting, utan lät honom ha sin tro för sig. Han bedyrade vid sin heder, att allt hvad han antecknat på papperet icke vore annat än hvad han lifligt erinrat sig från drömmen, den fem nätter å rad återkommande drömmen.

Men nu följer det mest egendomliga af denna sällsamma berättelse, som bevisar sanningen af det gamla ordspråk, som säger, att verkligheten är mera fantastisk än dikten.

Frank Godfrey sade upp sina rum i Lyons-Inn och flyttade till ett för hans nerver mera lämpligt ställe.

Ungefär en månad efter den kväll, då min vän berättade mig sin historia, hvilken jag kallat: "dröm och verklighet", blefvo vi båda inbjudna att tillbringa några dagar hos en gemensam vän, som i sitt bref förespeglade oss att vi kunde få god jagt i Romford, där hans villa var belägen.

Vi hörsammade bjudningen och jagten blef verkligen, såsom vår vän lofvat, inbringande. Efter en hel dags ströfvande i skogen, begåfvo vi oss med väl fyllda jagtväskor hemåt, och temligen trötta togo vi en genväg öfver några gården.

Såsom det går i de flesta fall, då man i en främmande nejd vill gå en genväg, blef det i stället en lång omväg, och slutligen visste vi ej längre hvar vi befunno oss.

Det finns föga omvexling i det flacka landskapet i Romfordshire och ondt om vägvisare; vi togo af på den ena gångstigen efter den andra, utan att komma hvarken fram eller tillbaka.

Lyckligtvis påträffade vi slutligen en gammal torfskärare, ifrigt sysselsatt med att stacka bränsle på en åkerteg vid kanten af ett sumpigt träsk.

På vår förfrågan om hvilken riktning vi borde välja, för att komma till vår väns villa, svarade han oss, hvad vi redan visste, att vi voro på galen väg.

— Om herrarne gå rakt fram, sade han, visande än hit än dit med sin pipsnugga, den han tog från läpparna under det han talade, och sedan vika af första gångstig till venster och därpå nästa gångstig till höger, så kunna herrarne sedan gå rakt fram, till dess ni komma till en äng. Gå tvärs öfver den och sedan öfver en nyplöjd åker fram till bron -- så komma ni fram till Willow Bank Mill, och därifrån —

— Willow Bank Mill! utropade vi båda, Willow Bank Mill!

— Jaa, så heter stället. Förr i världen fanns där en fin kvarn, men nu är den alldeles förfallen. Master Darkington har under de sista åren låtit rifva ned en god del af byggningen; men något finns ännu kvar däraf.

— Darkington!

Vi sågo häpna på hvarandra.

— Master James Darkington! Han är en af de äldsta här i bygden, han. Jag går in i mitt sjuttionde år, men jag är bara en kyckling i jämförelse med honom. Det står liksom illa till med honom nu för tiden, fortfor den gamle.

Innan hans onda kom öfver honom, var han en styf och dugtig karl. Det var efter det sjukligheten kom på honom, som han löste ut sin svägers barn, Will Bencliff, från armén och tog honom till Willow Bank, för att sköta sina hemman, för si han har tre stora hemman.

— Kom, Balfour, sade Frank hviskande. Jag vill inte bli en timme äldre, utan att få se kvarnen och dess egare.

— Hvad ämnar du företaga? frågade jag oroligt, sedan jag med en liten drickspenning sagt farväl åt den prat-samme torfskäraren och hunnit upp Frank, som med brådskande steg skyndade fram på den oss anvisade vägen.

— Jag vill få fred för mina egna tankar, ingenting annat, svarade han, anförande Shakspeare. Men säg mig, hvad tror du nu om min dröm?

— Hvad svar jag gaf, hör icke hit. Vare nog sagdt, att vi, efter en half timmes vandring, hunno fram till bron, där vi, såsom gubben sagt oss, hade midt för oss ruinerna efter en gammal kvarnbyggnad.

Den vackra farmen låg tätt vid den gamla kvarnen. Fulla och tömda höskrindor kördes till och från. Man höll som bäst på med höskörden. Det gick muntert och hurtigt till nere på ängen; det märktes att arbetet drefs af starka och friska krafter.

Och bredvid denna tafla, vittnande om arbetes välsignelser, stod den gamla förfallna kvarnen med sina sönderbrutna och orörliga hjul, liknande jättearmar.

Som ingen hindrade oss, gingo vi vägen fram längs floden till kvarnruinen, och då vi funno ingångsporten öppen, stego vi dristeligen in i den ramlande byggnaden.

Allt var där, såsom Frank sett det i sin dröm, allt, ända in i de minsta detaljer.

— Se, se, Balfour! utropade han, i det han gick framåt, talande hastigt och med skälfvande stämma. Ser du, här

är fönstret, genom hvilket rånarne inkommo, och där är gången, som ledde till Bencliffs rum. Från det där fönstret måste han ha kastat sig i floden. Titta ut, ser du inte kvarndammen tätt under?

Jag gick fram till fönstret, och jag tillstår att det gick en rysning genom mig, då jag såg att allt på stället var såsom Frank förut beskrifvit. I detsamma hördes fotsteg närma sig och vi vände oss båda mot dörren.

En gammal, hvithårig man, böjd af åren, syntes stående på tröskeln.

Ansigtet var skrynkligt, ögonen utan glans, och de darrande händerna hvilade mot kryckan på en grof käpp af ek.

— Det är han! hviskade Frank, i det han fattade tag i min arm. Åren hafva icke helt och hållet utplånat de anletsdrag, jag såg i drömmen. William Bencliffs mördare står framför oss.

Den gamle mannen närmade sig oss med ett leende på de visnade läpparna.

— Jag såg herrarne nyss gå in i kvarnen, och som byggnaden endast är ett förfallet ruckel, där ingen bor, så kom jag hit för att höra om jag kan vara till tjänst med en förfriskning.

Jag svarade att vi gått vilse och frågade honom om närmaste vägen till vår väns landthus.

Han gaf oss en tydlig och noggrann anvisning.

— Denna kvarn måste en gång hafva varit en vacker byggnad, sade Frank, sedan han en stund sett ut genom fönstret.

— Ja, den har tillhört släkten sedan tvåhundra år, sade den gamle mannen med en suck, och marken, den står på, kommer väl, såsom jag vill tro, att fortfarande blifva i dess ego. Jag är själf barnlös, men min svågers son ärfver all min egendom.

— Er svåggers son, William Bencliff?

Det var Frank, som yttrade denna fråga, och den gamle såg därvid förvånad på honom.

— Känner ni honom?

— Nej. Men jag kom att tänka på hans farfader, hvars historia jag hört berättas.

— Ack, suckade den gamle, i det han skakade på hufvudet, det är en sorglig historia, det go' herrar! Måtte Gud i sin oändliga barmhertighet hafva misskund med hans mördare!

— Amen! sade jag andaktsfullt.

— Det var ju från det här fönstret han hoppade ner i vattnet? fortfor Frank att fråga, liksom drifven af en inre oemotståndlig maning.

— Från det där fönstret kastade mördarne ut honom, mumlade den gamle, under det hans ögon fylldes med tårar. Det var ett förfärligt slut han fick, ett förfärligt slut! Den gamle vred härvid sina händer, under häftig sinnelse, och tillade, då vi båda förblefvo tysta: Jag ser honom ännu för mig, sådan jag såg honom —

— Sådan ni såg honom, då han andra gången dök upp vid sidan af båten, afbröt Frank med ihålig, dof stämma, mera liknande en anderöst ur grafvens djup, än en lefvande varelses.

Orden verkade såsom ett elektriskt slag på den gamle mannen. Käppen föll ur hans händer och med ett vildt skri stapplade han några steg tillbaka mot väggen.

— I himlens namn! haf förbarmande med mig! utropade han med svag, bruten stämma, och låt ett lif fullt af ånger gällda hvad stunden brutit! William! Hvar är William? Endast då jag har honom vid min sida, vågar jag hoppas på nåd och förskoning.

Han skulle hafva fallit till golvet, hade jag icke stött honom; Frank stod under tiden och betraktade den gamle med mörk, hotande uppsyn.

Hastiga, manliga steg hördes nalkas längs gången, som ledde till rummet, där vi befunno oss och de följdes af ett klampande af en mängd barnfötter.

En solbränd, storväxt fyratioårig man, med öppet ansigte och munter röst, klef med långa steg och skrattande in i rummet. Efter honom följde en hel skara af små barn af olika ålder och storlek.

— Kvällsvarden är framdukad, morbror, och barnen vilja inte sätta sig till bords utan gammelfar.

Han tystnade tvärt. Hans snabba blick hade uppfångat hela gruppen.

— Ursäkta, go' herrar, sade han, i det han aftog hatten och rätade sig på militäriskt vis, det har ingen fara med gubben. Morbror är öfver åttio år, och han har litet emellanåt anfall af ålderdomssvaghet.

Han tog den gamle stadigt, men vänligt under armen, och, omringade af barnen, gingo båda två, den gamle stapplande och den yngre mannen stödjande honom. Vi följde efter.

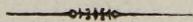
Vid kvarnporten togo vi afsked.

— *Där såg du nu mannen, som mördade Bencliff!* Så lydde Franks första ord, då vi åter befunno oss på landsvägen.

— Ämnar du angifva honom?

— Angifva honom, då vi inte hafva några lagliga bevis — hvad skulle det tjäna till! Om jag framträdde inför de välvise männen i Scotland-yard och för dem berättade min dröm, skulle de endast skratta ut mig. Hvad gäller en dröm för män, som endast fästa afseende vid det som med fakta kan bevisas? — Ingenting, alldeles ingenting! Fyrtio år hafva rullat bort i tidens flod, en högre makt må här döma och straffa; den mensklige rättvisan har ej längre något att skaffa med detta mord.

Så slutade drömmen i Lyons-Inn.

Sierskan.

Från engelskan

efter

Mrs Bird.

Det rådde glädje och lif i miss Campbells flickskola. Dagen var inne för sommarlofvet. Den stränga ordning och allvarliga hållning, som i allmänhet utmärkte läroanstalten, voro för ögonblicket åsidosatta, och man kunde likna det hela vid en bikupa, där en mängd röster glädtigt surrade och små fötter trippade af och an.

Huru annorlunda tager man icke afsked i barnaåren, än vid en mera framskriden ålder, då man till och med ibland med saknad skiljes från en person, hvars samtal lifvat oss under några timmars enformig färd på en järnväg eller ångbåt! Ju äldre man blir, desto mindre har man råd att förlora; men för ungdomen ligga hoppet och framtiden öppna. Dessutom skulle ju de unga flickorna, om hvilka nu är fråga, med få undantag, åter mötas i helpensionen efter tilländalupna ferier, och hvilken skolflicka eller skolgosse räknar väl några veckors ferier för en lång tid?

Beatrice Morley var en bland dem, som icke skulle återvända till pensionen, emedan hennes uppfostran var, såsom man brukar säga, fullbordad, hvarmed väl egentligen menas, att grunden är lagd till allt nyttigt och godt, som man sedan har att genom själfverksamhet utveckla och

fullända. Beatrice var fader- och moderlös och hade redan från tidigare år varit öfverlemnad åt tvenne nära släktin- gars vård, en faster och en moster.

Den sistnämnda, ett medelålders, ogift fruntimmer, bodde på ett litet, aflägsset liggande landtställe i Devonshire, och hennes unga systerdotter hade aldrig sett henne. Fastern åter var gift och bosatt i London, och hos henne hade Bea- trice hittills tillbringat ferierna. Men då denna släkting för icke längesedan förlorade sin man, följde hon, tård af sorg och öfveransträngning genom vakande vid mannens sjuk- säng, honom kort därefter i grafven.

Under senaste julloftet hade Beatrice varit inbjuden till en skolkamrat, och det var först nu, då hon för alltid lemnade skolan, som hon skulle få göra personlig bekant- skap med sin moster.

Detta härrörde icke af köld eller likgiltighet från miss O'Briens sida. Tvärtom hade hon underhållit en flitig och hjärtlig brefvexling med sin systerdotter, från den tid Bea- trice började kunna läsa och besvara mosterns bref. Pre- senter af alla slag, från börser och andra småsaker till mera dyrbara gåfvor, sändes litet emellanåt från tant O'Brien; men, trots all den ömhet, som rådde emellan tanten och systerdottern, hade den förra ständigt satt sig emot att låta Beatrice få komma till sig.

Mer än ofta hade Beatrice bedt henne om tillåtelse att, om ock blott på en kort tid, få besöka henne. Tanten föregaf alltid, att hennes vacklande helsa gjorde hennes hus så dystert och ödsligt, att en ung flicka där skulle komma att leds ihjäl. Men nu, då döden beröfvat Beatrice den släkting hon hittills haft att hylla sig till, såg miss O'Brien sig dock tvungen att mottaga sin systerdotter i sitt hus, huru påkostande det måste förefalla henne, att döma efter hennes föregående handlingssätt.

Utan ringaste förskräckelse för det dystra och enfor-

miga lif, som mostern förespeglat henne, gladde sig tvärtom Beatrice vid utsigten att få blifva personligt bekant med en slägting, som hon hjärtligt höll af, ehuru hon aldrig sett henne. Ett ungt oförderfvadt sinne älskar anspråkslösa nöjen, och Beatrice, som trufdes på landet, var viss på att hon skulle finna sig fullkomligt belåten och hemmastadd på ett ställe, där hon, såsom hon på förhand visste, skulle få roa sig med att odla blomster, sköta om små foglar, mata dufvor, rida på en liten ponny, ega fullt upp af böcker och en vänlig slägting att sällskapa och språka med.

Visserligen var det icke utan saknad hon skildes, måhända för alltid, från sina lärare, lärarinnor och skolkamrater; men så var det ju å andra sidan en stor fröjd att komma från allt det tvång och de små förtretligheter, lifvet i skolan medför. Därtill kom utsigten att få göra en längre resa, att få se nya trakter, och slutligen att få närmare känna det af tanten så ofta beskrifna lilla landthuset, öfverväxt med murgrön och beläget en half mil från byn, vid en enslig sidoväg, med utsigt öfver en ödslig ljunghed och en skymt af hafvets blå i fjärran.

Beatrice hade likväl föga nöje af den långa resan, under hvilken hon hela tiden satt instängd i en järnvägs-kupé, och hon kände sig ytterst trött och utledsen, då hon ändtligen vid en station hörde sitt namn uttalas och några minuter därefter befann sig i en liten vagn, som snabbt förde henne och hennes packning genom ett landskap, sådant hon ännu aldrig skådat. Hon färdades fram på en smal, skuggig byväg, på ömse sidor ymnigt kantad med ängsblommor och stundom lifvad af en liten stuga, täckt med halmtak och omgifven af små trädgårdstäppor med bikupor och doftande blomsterrabatter eller kornfält, som skimrade i solskenet, likt insjöar af smält guld. Tid efter annan framskymtade djupa, grönskande dälder, skyhöga berg och det blåa hafvet. Slutligen gick vägen fram genom

en by, där Beatrices körsven helsade på alla som han mötte och fick en helsning eller ett vänligt ord till svar, och en halftimme senare stannade åkdonet till Beatrices stora glädje framför ett boningshus, som körsvennen förklarade vara målet för resan. Porten öppnades af en nätt och snygg kammarjungfru, som förde Beatrice in i ett stort rum och därifrån i ett mindre, där hon omfamnades af en blek och mager dam, som välkomnade henne såsom sin systerdotter.

— Ack, goda tant, utbrast Beatrice, hvad jag är glad öfver att äntligen en gång få se er! Men huru har tant kunnat säga att detta ställe är dystert och ödsligt! Och huru, fortfor hon, i det hon tog ett steg bakåt för att bättre kunna beskåda miss O'Brien, har tant kunnat säga sig vara en gammal gumma, då tant ännu ser helt ung ut?

— Kära barn, döm inte för hastigt, sade miss O'Brien i sin tur, du kommer väl, hvad det lider, att varsna både ödsligheten och skrynklorna; det är endast glädjen öfver att få se dig, som nu ger mig ett yngre utseende. Ja, du är mig en glad syn, tillade hon med lägre stämman, under det hon allvarligt såg på sin systerdotter och drog djupt efter andan, liksom hade hon känt sig befriad från en oroande fruktan, du är mig en glad syn! Gifve Gud att det måtte så fortfara!

Beatrice gaf föga akt på dessa ord.

— Ack, hvad här är treffligt! utbrast Beatrice. Huru kan tant kalla det här stället ödsligt? Boningshuset är ju så vackert, trädgården, som ligger utanför fönstren, så täck, och sedan den vidsträckta utsigten öfver ängen, med hafvet i bakgrunden och de ljusa molnen på den blåa himlen! Ack, jag är viss på att jag här skulle kunna framlefva hela mitt lif, utan att önska mig någon förändring!

— Jag vill hoppas, sade miss O'Brien, i det hon klappade systerdottern på kinden, att vi skola trifvas väl tillsammans. Men nu, kära barn, är det bäst att jag ledsagar

dig upp på ditt rum, så att du får tvätta bort resdammet, innan vi sätta oss till bords. Detta är min vanliga tétimma, men jag har sörjt för att man dukar fram en stadigare anrättning åt dig, som gjort en så lång färd och måhända fastat under vägen.

— Ja, kära tant, det är nog sannt att jag ingen middag fått; och tant kan lita på att jag har en riktig skolflicksaptit.

Beatrices sofrum, med hvita gardiner och sängomhängen samt fylldt af blomdoft, var i hennes tanke det vackraste lilla rum, hon någonsin sett, och sedan hon ordnat sin toilett, gick hon helt förtjust och lycklig ner i matsalen. Tanten syntes henne nu ändå vänligare, och det uttryck af oro, hon först varnat i hennes ansigte, var alldeles borta. När kvällsvarden var slutad, föreslog hon Beatrice en promenad öfver ängen till en plats, där man kunde beskåda solnedgången i all dess glans.

— Jag kan inte låta bli att tänka på, goda tant, sade Beatrice, under det de gingo raskt framåt, huru olik tant är den föreställning jag gjort mig om tant. Jag har alltid föreställt mig tant såsom en gammal, sjuklig dam, mager och insvept i en stor schal, aldrig gående utom dörren, hållande sträng diet och tagande droppar och piller i hvar tionde minut.

Miss O'Brien skrattade hjärtligt åt systerdotterns skildring.

— Och trots allt detta, ville du ändå komma till mig, du lilla envisa flicka!

— Ja, tant, trots allt detta, därför att tants vänliga bref hade lärt mig att älska er. Faster Wilson var också mycket god mot mig. Hon kom en gång i veckan till skolan att helsa på mig, alltid regelbundet som ett urverk, och ni vet att jag vistades hos henne alla helgdagar och loftider; men hon var så besynnerlig, hon hade ett så oro-

ligt lynne och kunde aldrig trifvas stilla en sekund på samma plats, så att jag vanligtvis var lika glad att få återvända till skolan, som att få fara till henne. När jag nu skulle fara hit, så tänkte jag att kunna bli nyttig för min stackars sjuka tant, att få sköta om er och vaka vid er sjuksäng. Ja, så tänkte jag, tant lilla! Men jag har alldeles bedragit mig!

— Jag tror verkligen inte att du ännu på några år behöfver utföra ditt välmenande kall såsom sjukvakterska. Men stanna nu här, kära barn, och se dig tillbaka. Ser du en trädklunga där borta med tre ståtliga popplar, som resa sig högt öfver de andra, och en blå rök, som hvirflar upp från en skorsten, omslingrad af murgrön?

— Ja, tant, är det inte vårt hem?

— Så är det, kära barn. Ser det inte nätt och trefligt ut? Du skönjer intet annat boningshus, huru vidt du än blickar omkring dig.

— Jag, för min del, tycker att det är ett riktigt litet paradiset. Tant har väl besök af grannar ibland, förmodar jag?

— Huru! Börjar du redan längta efter ombyte?

— Visst inte! Men jag tänkte att tant skulle känna det ensamt i längden, om inte tant hade en eller ett par vänner, som ibland helsa på.

— Till mig kommer aldrig någon, undantagandes pastorn i församlingen. Min sjuklighet är inte endast inbilad, såsom du tycks förmoda, ty när jag bodde i London, var jag nästan ständigt utsatt för de våldsammaste nervösa anfall, som hotade att helt och hållet undergräfvat min helsa. Endast genom att lefva undandragen från världen, kan jag freda mig från dessa sjukdomsanfall. Ehuru mitt hjärta med makt drogs till dig, och huru mycket också din barnsliga tacksamhet och tillgifvenhet gjorde dig kär för mig, så vill jag likväl nu bekänna, att jag fruktade för åsy-

nen af ditt unga blomstrande ansigte, liksom hade jag trott att dina vackra lockar skulle, så snart min blick träffade dem, förvandla sig till Medusas ormar. Men alla de där hemska tankarna äro nu med ens flydda, och jag är innerligen glad att ega dig hos mig.

Efter en angenäm vandring återvände de hem till böningshuset och gingo tidigt till sängs, på det att Beatrice skulle få hvila ut efter resans ansträngningar.

Hon vaknade tidigt följande morgon, efter en uppfri-skande sömn, och satte sig häftigt upp i sängen, inbillande sig höra skolklockan ringa. Men då hon såg sig omkring i det för henne nya rummet och hörde fåglarnes kvitter och blickade ut genom fönstret, kom hon till fullt medvetande af föregående dags tilldragelser. Solen hade ännu icke höjt sig på fästet. Beatrice steg likväl upp, klädde sig skyndsamt och beslöt att taga sig en promenad tvärs öfver ängen, medan ännu daggen låg kvar på gräset och den lätta morgondimman sväfvade som ett flor öfver dal och kullar. Hon följde ett stycke den täcka stig, hon föregående afton gått med sin tant, men därpå tog hon af till venster, och efter en stunds vandring såg hon framför sig en rad väldiga stenblock, likasom ordnade af människohand, sannolikt kvarlefvor från hednatider. Hennes nyfikenhet retades och hon gick vidare framåt. Afståndet var längre än hon beräknat, och när hon framkom till stenblocken, märkte hon att de icke lågo i tvänne rader, såsom det först hade förefallit henne, utan i en rundel.

Allt hvad hon läst om den gråa forntiden hade särdeles intresserat henne, och hon var nu så ifrig att beskåda den hemlighetsfulla cirkeln, att hon icke hade ögon för annat än de stora stenblocken. Eljest skulle hon icke kunnat undgå att varsna en ung man, sysselsatt med att afteckna dem. Han hade dock förnummit hennes lätta fotsteg och hans blickar följde hvarje den unga flickans rö-

relse. Hon vandrade från den ena stenen till den andra, tills hon slutligen nalkades den unge mannen, som stod halft undanskynd bakom ett klippstycke. Beatrice varnade honom och uppgaf ett svagt rop.

— För all del, min unga lady, låt mig inte skrämman er, sade föremålet för hennes förskräckelse, under det han, artigt bugande, aftog sin hatt, och kvarstod, lutad mot det stenblock som tjänade honom till staffi och stöd för hans album, De här gamla stenarne taga sig bra ut i morgon-skimret, tillade han, och det var klokt af er att gå hit just vid denna tid på dagen. Har ni sett dem vid full solbelysning?

— Nej, svarade Beatrice skyggt, jag har aldrig förr sett dem. Skulle ni, sir, fortfor hon, sedan hennes nyfikenhet hunnit besegra hennes blyghet, kunna upplysa mig om deras betydelse? Från hvilken tid förskrifva de sig

— Detta är svårt att med visshet bestämma, svarade han, men man förmodar att de i hednatider utgjorde ett slags tempelrundel. Den flata stenen i midten var sannolikt det hednapresternas altare, på hvilket de offrade under afgudatjänsten.

Beatrice såg ångestfullt mot den sten, han pekade på.

— Tror ni att de offrade människor? frågade hon med låg stämma.

— Det är ganska troligt. De gamla druiderne ansågo säkerligen sina medmänniskor för de bästa läckerbitar, som de kunde offra åt sina gudar, måhända emedan de själfva satte högt värde på människokött.

— Hu, så ni talar! sade Beatrice rysande. Kan ni verkligen trö något sådant, sir, som att här i England funnits menniskoätare?

— Det håller jag inte alls för otroligt, svarade artisten. under det han hopsamlade sina ritsaker, jag är verkligen böjd för att tro så, emedan presterna under hednatiden

helst offrade menniskor. Man vet ju att de alltid förbehöllo sig en särskild andel af hvarje offer, som hembjöds åt gudarna. Hvarföre skulle de icke tagit sin andel af menniskooffren? Det var ju deras tionde.

— Det är förfärligt att tänka på, sade Beatrice, som nästan kände sig sjuk vid främlingens ord. Hit vill jag aldrig mer komma.

— För all del, låt mig inte skrämma bort er med mina förmodanden, sade den unge mannen skrattande, man vet ju inte med säkerhet om här funnits ett hednatempel, ännu mindre om ens ett lams blod flutit på den flata stenen. Jag talade endast om hvad som kunde vara sannolikt och således ingen omöjlighet. Jag försäkrar er dessutom, att ni har ingenting att frukta. Jag har här tillbragt mången god natt och aldrig sett några andar eller gaster, som man visst inte skulle underlåta att möta, om menniskooffer begåtts på platsen. I stället för att sky platsen, ville jag tvärtom råda er att komma hit vid olika tider på dygnet. Ni har börjat med att skåda stenarna i den friska dagbräckningen. Om ni vill följa mitt råd, kommer ni nästa gång hit, när kvällen kastar sina skuggor. Föremålen rundt omkring förblifva desamma, men den belysning i hvilken stenarne då framträda, ger åt dem ett helt annat utseende. Ni måste äfven se stenblocken värmda af förmiddagssolens glöd. Måhända ni tänker att det är sak samma, om ljuset öfver ett landskap kommer från vester eller öster? Nej, nej, så är det icke, det försäkrar jag er! Morgonen har sina lätta dimmor, i hvilka föremålen, likasom i en genomskinlig slöja, framte mjuka, silfverskimrande konturer. Om aftonen råder ett varmt glöd, skarpt och blekrödt, såsom färgen på ett rågfält höstetid. Lyd ni mitt råd, det är gifvet af en man som älskar att betrakta naturen, som i årtal haft sitt största nöje uti att studera den. Kom och studera den, och ni skall samla en skörd glada

och angenäma minnen af detta studium, som skall räcka för hela lifvet. Men, framför allt, underlåt inte att beskåda hednastenarne vid månsken. Ni kommer säkert i håg hvad Walter Scott yttrar om Melrose Abbeys ruiner: "Vill man riktigt njuta af den sköna anblicken af Melrose, må man besöka ruinerna vid månsken, ty morgonsolens glada strålar tyckas endast göra sig lustiga öfver ruinens gråa färger." Detta är ett råd, som äfven passar för den här gamla stenrundeln. Jag ämnar taga fyra teckningar från platsen här, hvar och en på olika tider af dygnet, endast såsom studier af ljuseffekter. Jag hoppas att få råka er här ännu en gång. Det är icke ofta en sådan lycka inträffar, som att möta någon på en så ödslig plats som denna.

— Jag skall återkomma hit, svarade Beatrice, och jag ämnar fråga tant, om hon har lust att följa mig.

— Er tant? upprepade han. Bor ni hos en tant? Kan-
ske där nere i byn?

— Nej, min tants boning ligger ett godt stycke bortom byn.

— Åh, måhända det vackra landtstället, der ängsvägen slutar? frågade han, pekande med ritstiftet åt det håll, där miss O'Briens landtställe var beläget.

— Ja, svarade hon, där bor jag.

— Har ni länge vistats hos er tant? frågade han vidare, uppmuntrad af hennes ögonskenliga barnslighet. Man har sagt mig att lady, som bebor stället, lefver alldeles för sig själf, utan någon gemenskap med sina grannar.

— Tant har visserligen förut lefvat ett ensligt lif. Nu har hon dock sällskap, svarade Beatrice, så framt jag kan räknas för ett sällskap, jag som blott för trenne dagar sedan lemnade skolan.

— Åh, sade målaren, i det han hastigt såg upp och med lifligt intresse betraktade den unga flickan.

Beatrice började frukta, att hon måhända varit alltför meddelsam. Hon hade redan en stund funderat på huru hon skulle kunna afbryta samtalet och begifva sig hem. I ett nu sade hon tvärt och skyggt åt främlingen "God morgon" och sprang sin väg.

Miss O'Brien satt redan vid frukostbordet, väntande på henne när hon anlände.

— Du lilla landstrykerska, sade hon, jag började redan tro, att du med allo sprungit din kos!

— Åh, tant må tro att jag gjort en förtjusande promenad! Jag gick ett stycke framåt samma väg jag i går gick med er, och sedan tog jag af till venster, längs en smal gångstig, till dess jag kom till en hop underliga stenblock, uppställda i en cirkel och där mötte jag — Beatrice hade redan på läpparne berättelsen om sitt sammanträffande med den unga artisten, men hon tystnade här, i förskräckelse öfver den förändring, som plötsligt visade sig i tantens anletsdrag. Miss O'Brien såg frisk och glad ut, då Beatrice inträdde i rummet, men nu blott stirrade hon på systerdottern; hennes läppar och kinder bleknade mer och mer, hon utsträckte handen framför sig, liksom hade hon velat värja sig för någonting som skrämde henne, och föll därpå sanslös till golvet.

Systerdotterns rop kallade in tjänarinnorna. Den äldsta af dem, hvilken i årtal tjänat hos miss O'Brien, yttrade att det var ett af dessa anfall, som så ofta plågade hennes matmoder under hennes vistelse i London.

— Hon har sett i syne igen, sade Martha, i det hon såg på Beatrice med undrande och medlidsamma blickar. Stackars matmor, stackars miss!

— Men hvad är orsaken till, att hon får sådana anfall, och hvad vill det säga att hon sett i syne? frågade Beatrice oroligt.

— Det skall inte miss fråga efter. Jag kan inte säga

er hvad min matmoder sett; men hon brukar alltid se någonting underligt, när hon får sådana här anfall.

Miss O'Brien bars upp till sitt sofrum, där hon lades i sin säng. Beatrice bad ifrigt att man skulle skicka bud efter läkare, men Martha visste huru den sjuka skulle behandlas och att hon ej ville se någon främmande läkare. Miss O'Briens läkare i London hade gifvit Martha noga föreskrifter om sjukdomens behandling. Slutligen tillade hon att Beatrice inte skulle sätta ifråga att få komma in till den sjuka, ty detta kunde icke på några villkor tillåtas. Senare på dagen lät miss O'Brien helsa Beatrice, att hon ej skulle vara ängslig för hennes skull, utan roa sig så godt hon kunde på egen hand, promenera, läsa eller göra hvad hon för godt funne.

Under den första dagen, Beatrice var lemnad allena, hade hon ej lust att gå utom trädgårdsgrinden; men följande morgon, sedan Martha försäkrat henne att den sjuka vore utom all fara, gick den unga flickan ut före frukosten. Hon undvek att taga af gångstigen till venster, emedan hon icke önskade att åter sammanträffa med den unge artisten.

Men ödet gäckar ibland våra bästa föresatser. Beatrice hade stannat på en bergklint, i beundran öfver en vacker skogig däld, som, genomskuren af en bäck, vid hvilken stod en kvarn, utbredde sig för hennes blickar i morgon-solens skimmer. Hon lyssnade till det aflägsna, sakta bullret af kvarnens tik-tak, då hon plötsligt spratt till vid det nära ljudet af en manlig stämman, som var ingen annans än den unge målarens.

— God morgon, unga lady! ropade han gladt. Jag märker att ni öfvergifvit hednatemplet och att ni föraktar mitt råd att se det vid solnedgång eller vid månsken. Ni borde ha varit där i går afton!

— Jag var inte alls ute i går, svarade hon. Min tant var sjuk och jag ville inte gå från henne.

— Jaså. Men skulle ni inte ha lust att komma dit i dag? Det blir säkert en klar afton, och omkring tiotiden tror jag att det blir fullmåne.

— Tant är ej så rask, att hon ännu orkar gå ut, svarade Beatrice.

— Vågar ni inte gå ut på egen hand?

— Jag vill ej göra det, sade hon förvånad.

— Åhå! Skulle ni måhända frukta att råka ut för skogstrollen? Ehuru ni vistats här på trakten blott trenne dagar, så tycks ni likväl redan blifvit smittad af den anda af vidskepelse, som här råder.

— Jag har ingenting hört om skogstrollen, svarade hon skrattande, och om jag hade det, vore det endast ett skäl till för mig att ej bege mig ut på månskenspromenad. Men det passar sig inte, att jag går ensam ut så sent på dagen, tillade hon allvarligt. Min tant skulle ogilla sådant, om det komme till hennes kunskap.

— Ni skall nog bli modigare om några dagar, sade han leende.

— Det är visst inte mod, som felas mig, svarade Beatrice, stött af hans anmärkning. Ni måtte väl aldrig tro mig vara så enfaldig, som att rädas för älfvor och skogsrå! Men jag vill hoppas, att jag aldrig skall äga mod att göra någonting, som inte är passande för en ung flicka.

— Det är en temligen svår sak, att bestämma hvad som passar eller inte passar. Gamla, tråkiga skolmästarinnor och pjunkiga tanter äro mycket begifna på att kalla det, som inte roar dem, opassande.

— Min skolmästarinna var hvarken gammal eller tråkig, sade Beatrice uppbragt, och min tant är inte pjunkig. Hon går fortare och håller längre ut än jag.

— Jag ber ödmjukast om förlåtelse, sade han, i det

han aftog hatten och gycklande bugade sig, jag bugar mig i stoftet för de frånvarande auktoriteterna. Det var endast, jag ber er tro mig, ett förfluget yttrande. Jag för vanligen ett mycket ensamt lif, och när jag någon gång slår mig lös, pratar jag en hop saker i vädret, mera af motsägelse-lust än af öfvertygelse. Kan ni rita?

— Något litet; men jag är road af teckningar.

— Vänta, jag vill se efter i min portfölj, om jag inte där har några vyer, som ni kunde känna igen. Hvad är detta?

— Tants byggning! Så likt, så bra ritadt!

— Jag aftecknade den i förrgår, sade han. Jag tänkte på att få råka er ännu en gång, och så tog jag ritningen med mig i afsigt att bedja er hålla den till godo.

— Den är mycket vacker, men —

— Säg inte — men, det är ett så ledsamt ord! Inte behötver ni tveka att emottaga min ringa gåfva. Så snart er tant blir frisk igen, skall jag hafva den äran att göra min uppvaktning hos henne. Jag känner pastorn här i församlingen och får nog hans förord hos er tant. Om ni så tycker, kan ni taga min ritning och lemna den till henne, i det ni framför min obekanta helsning. Ni ser, att jag har tecknat mitt namn i ena hörnet; måhända det inte är alldeles främmande för henne.

Han smålog, då han såg den snabba blick, hvarmed den unga flickan sökte uppfånga namnet. Det namn, hon läste, var *James Vernon*.

— Nu vet jag huru jag kan göra, sade hon med strålande ögon, liksom trodde hon sig hafva kommit ur ett svårt dilemma. Jag vill visa tant ritningen och, om hon inte tillåter mig att emottaga den af er, så kan jag ju lemna er den tillbaka.

— Det får väl bli så. Det måste dock vara bra behagligt för en tant, att ha en så snäll och lydig niece!

Och jag tycker hvilken ovärderlig skatt till hustru skall ni ej bli för en äkta man, som inte tål motsägelser.

— Sådant bekymrar jag mig inte om att tänka på, sade Beatrice.

— Det märks tydligen att ni aldrig älskat.

— Nej det har jag visst inte, svarade hon, skrattande och rodnande, jag lemnade ju skolan för några dagar sedan.

— Ja, men bruka då aldrig skolflickor älska någon?

— Det vet jag inte -- kanhända några göra det; men jag, för min del, har aldrig tänkt på sådana dårskaper.

— Ni hade inte fått lof därtill af er tant, kan jag tro!

— Vi talade aldrig om sådant i vår skola.

— Då voro ni de mest utomordentliga exemplar af skolflickor, som någonsin funnits till. Ni ämnar väl inte, förmodar jag, framlefva hela ert lif, utan att tänka på kärlek?

— Jag förmodar att jag kommer att göra som andra, svarade Beatrice kallt.

— Därom hyser jag inte det ringaste tvifvel. Men, säg mig, när ämnar ni bese hednastenarne i månskensbelysning?

— Jag skall fråga tant därom, när hon blir bättre.

— Kom utan tant! Hon skall bara gnata på er att genast vända om, i fall ringaste vindfläkt hotar med snufva. Ni har mycket treffigare om ni går ensam dit, och jag vill vara er till mötes och hindra älfvorna eller skogstrollen att fara af med er.

— Tack så mycket för er välvilja, men jag behöfver inte skyddas mot några skogstroll eller älfvor. Jag tror dessutom att älfvorna numera inte äro på modet.

— Lita inte på det. I sådana här ensliga trakter härskar inte modet. Här husera både älfvor och skogsrå. Ni befinner er just nu inom det underbaras område. Har ni någonsin hört talas om spökhundar?

— Nej! Hvad är det för slags hundar?

— Ja, ser ni, det är mera än någon kan upplysa er om, sade han hemlighetsfullt. Men jag förmodar att det är ett slags trollhundar, som förfölja rådjuren öfver de vidsträckta kärrlanden. Hvem jägaren kan vara, lemnar jag åt er själf att gissa. Men det sällsammaste af hela historien är att de ganska ofta höras, till och med om söndagarna midt på ljusa dagen, utan att man någonsin får se dem. Mången tror att det är ett koppel respektabla jagthundar, som gå igen efter döden.

— Hu, sådan hemsk historia! sade Beatrice, hvars inbillning lutade mycket åt det underbara. Det där påminner mig om hvad jag läst om *Den vilda jägaren och Den svarta skogen i Germanien*.

— De ha mycket slägttycke med hvarandra, och orsaken är troligen den, att de blifvit öfverflyttade till England genom de gamla Saxarnes sagoberättare.

— Kan det vara möjligt, invände Beatrice, att någon enda bland Englands nuvarande befolkning är enfaldig nog att sätta tro till dylika sagor?

— Åhjo, hundratal och flera till, synnerligen bland allmogen här i det vackra Devonshire, med dess romantiska natur. Ibland den lägre klassen på de skottska öarne finnas nog också en mängd vidskepliga. Men jag har verkligen också själf hört några högst sällsamma ljud.

— När hörde ni dem, frågade hon, under det hon häpen spärrade upp ögonen.

— Då jag hörde skallet, var jag just på väg till kullen där, bortom fårskocken. Det var en tisdag. Fåraherden försäkrade mig, att man alltid får höra det klockan tolf på söndagen, i fall vädret är klart och man är ensam. Det är en sällsam historia.

Beatrice sade ingenting vidare; men det uttryck af förvåning och häpnad, som røjde sig i hennes ansigte, vi-

sade klart för Vernons kvicka uppfattning, att hon icke skulle låta tillfället gå sig ur händerna att själf undersöka sanningen af hvad hon hört berättas.

— Jag måste skynda hem, sade hon, och jag tror att det är bäst att jag inte tar er ritning med mig, ty tant är ännu alltför klen för att jag skulle våga besvara henne med några frågor.

— Är det verkligen så illa med henne? Anser doktorn det vara fara för lifvet?

— Nej, det tror jag inte. Hon brukade förut så ofta få sådana anfall.

— Aha, sade han, i det han drog upp ena ögonbrynet, jag har hört talas om fruntimmer, som träffas af sådana där attacker.

Det låg någonting i hans stämma, som sårade Beatrice. Hon räckte honom teckningen, i det hon missnöjd sade:

— Jag vill helst slippa den här. Var god och tag den tillbaka.

— Barnsligheter! Tag ni ritningen, och eftersom det tycks plåga er att hålla den till godo, kan ni ju endast låna den så länge, till dess er tant har återfått sina sinnens bruk, så att hon kan förstå hvad man säger henne.

— Tant är fullkomligt vid sina sinnen och förstår allt hvad man säger henne; men detta är icke något skäl för att jag skall plåga henne med onödiga frågor.

Men likasom fruktade hon, att hon måhända varit alltför oartig, tillade hon skyggt:

— Ni kan väl förstå att jag är tacksam för det ni vill gifva mig den vackra ritningen; men jag vet ej om jag bör mottaga er gåfva.

Hon tystnade och nedslog ögonen mot marken.

— Min väg går nästan förbi er dörr. Tillåter ni mig att ledsaga er hem, sade han, utan att låtsa om hennes försök att återlemna ritningen.

Han bjöd henne sin arm och hon antog tillbudet, hvarpå de gingo långsamt vägen fram, under ömsesidig tystnad. Ibland försökte hon att säga något, men orden dogo på hennes läppar. Hon ville draga bort sin arm, men det felades henne mod därtill.

Målaren gladdede sig i tysthet öfver sin seger och hennes förlägenhet. De stannade vid trädgårdsgrinden, som ledde utåt ängen. Han öppnade den för henne, bjöd henne handen till afsked, tryckte sakta hennes lilla fina hand och aftog hatten med ett "au revoir." Beatrice rusade in i trädgården, sedan hon stängt grinden. Hon satte sig för en stund på en bänk, innan hon gick in, ty hon kände med sig, att hon därförinnan behöfde återvinna sin själfbehärskning.

Under dagens lopp inträffade förändring i väderleken: det ösregnade och aftonen blef fuktig och mulen. Miss O'Brien var sängliggande och Martha lemnade icke sjukrummet. Den andra tjänarinnan, köksan, en storväxt, godmodig landtflicka, som tillika skötte ladugården, dufvorna och hönsen, befann sig i köket.

I skolan hade köket för pensionärerna varit ett förbjudet område, hvilket måhända till en del utgjorde skälet hvarföre Beatrice nu fann en särdeles lockelse uti att slå sig ner framför den sprakande köksbrasan hos Betsy.

— Får jag stiga in och värma mig framför brasan, Betsy? frågade hon, då hon inträdde i köket.

— Herre min Gud, ja visst, miss! Välkommen! svarade Betsy, i det hon ställde en låg karmstol framför spisen och makade vreden, så att brasan lågade ännu lifligare, kastande sitt sken mot en rad fläksidor och skinkor, upphängda på en stång i taket för att torka och förvärfva sig den utsökta röklukt, som aldrig på annat sätt kan erhållas.

— Miss O'Brien brukar alltid komma hit ner, när det är ruskigt och kallt, för att värma sig och prata bort en

stund af kvällen, och detta är alltid hennes plats, fortfor den vänliga köksan. Ett sådant regnande! Det piskar ju riktigt på rutan!

— Ja, nog är det treffligt! sade Beatrice, i det hon höll händerna mot lågan. Jag tror att jag är mer frusen, därför att tant är sjuk och att jag nödgas vara ensam, jag som ständigt varit van vid att se så många ikring mig.

— Jag begriper då för min del inte huru matmor kan trifvas med att föra ett så ensligt lif, som hon här tillbringar. Men Martha säger att hon mår bättre, som hon nu har det, och att hon ofta i London fick svåra anfall, hvaremot hon endast haft tvenne sådana sedan hon flyttade hit. Första gången, jag minns det så väl, var det då hon talade med Sara Mitchel, bagarens dotter. Just under det missis talade, föll hon till golvet, alldeles som i går, och så buro vi henne till sitt rum. Följande dag var hon kry igen, men ville därefter aldrig tala med Sara, utan skickade Martha med bud till henne, hvilket kom mig att tro att den stackars flickan misshagat henne. Men det kunde vara sak samma för henne, fattig barn, ty några veckor efter det hon var hos missis, gick hon för att helsa på sin morbror, mjölnaren, och föll ned i kvarndammen och drunknade.

— Stackars flicka, sade Beatrice, ett så sorgligt slut på hennes besök hos sin släkting! Jag vill hoppas, att mitt besök här inte måtte sluta så illa.

— Allrakäraste, Gud bevar oss för så illa! svarade Betsy. Men ursäkta, om jag tillåter mig att gifva er en varning, eftersom jag känner den här trakten bättre än ni. Gå inte så ofta allena utefter ängsmyren.

— Hvarföre inte? Luften är där så ren och uppfri-skande, att jag är säker på att den gör mig godt.

— Ja visst! Nog är luften bra, men det kan vara lika helsosamt för er att om morgnarna besöka ladugården eller

linåkern. Om ängsmyren hör man underliga saker litet emellanåt. Skogstrollen och älfvorna hafva där sitt tillhåll, och fastän folk nu för tiden skrattar åt sådant och kallar det tokprat, så ser man ändå nertrampade ringar på det friska gröna gräset. Det ser ut alldeles såsom hade gräset blifvit afsvedt. Har inte miss hört talas om spökhundarna?

— Jo, jag har hört talas om dem, och jag ämnar mig ut om söndag vid tolf tiden, för att få höra dem.

— Gud i himlen! Var för all del inte så vågsam! Ni kan aldrig tänka hvad fult spratt de kunna komma att spela er. — Ni må tro, här var en gång en ung man, en resande herre, som gick ut i akt och mening att få höra dem och möjligen lura ut dem; men han förblef borta i månader, tills man slutligen hittade hans benrangel vid hednastenarna. Blott några trasor funnos kvar af hans kläder, jämt opp så mycket att man kände igen hvem de tillhört; men köttet på hans kropp hade hundarne afgnagit till benen. Just vid de där hednastenarna spökar det dessutom. Där måste visst ett förfärligt mord blifvit begånget, ty stenarne kunna icke ligga stilla, utan de vicka af och an, och ibland dansa de kring liksom fjäderbollar. Ni må gerna skratta, miss, tillade hon allvarligt, då Beatrice omöjligt förmådde att kväfva sin skrattlust, ni må gerna skratta; men jag har hört detta af en man, som såg det med egna ögon, och det är Tom Smith. Han måste en gång nattetid gå öfver ängen, ty han hade varit på en sammankomst på Hvita Lejonet där nere i staden (likt det öfriga landtfolket i Devonshire kallade Betsy alltid byn för stad), och han gick vilse öfver mon och befann sig i ett nu, utan att rätt veta huru det gått till, framför hednasterna. Så hörde han klockan slå tolf, fastän hvar och en vet att inga kyrkklockor höras ända dit bort. Just som han räknat sista slaget, begynte en af stenarna att vicka af och an, såsom ville den komma loss från marken, och så började

stenen närmast till att göra på samma sätt, och slutligen vickade hvarenda sten fram och tillbaka, tills allesamman började att gå rundtomkring. Tom Smith föll ned mot marken orh trodde att hans sista stund var kommen; men stenarna bara dansade kring honom, utan att åstadkomma det ringaste buller, och då de snurrade förbi, lutade sig hvarenda en ned öfver honom och liksom tittade honom i ansigtet. Till slut gick det i en sådan hvirfveldans, att han inte kunde skilja den ena stenen från den andra, och så förlorade han sansen och fann sig, när han vaknade fram på ljusa dagen, liggande midt i stenrundeln.

— Och om man går dit klockan tolf på natten, kan man då vara säker på att få se stenarna röra sig? frågade Beatrice.

— Ja, det tror jag. Men Gud förbjude att någon skulle begifva sig ut på så äfventyrlig vandring.

— Betsy, jag vill att du släpper ut mig nästa natt, det är vackert väder, och väntar mig vid trädgårdsgrinden, tills jag kommer igen.

— Bevare mig, miss, utbrast Betsy, det vill jag ej för alla världens skatter vara med om! Kors i Herrans frid, miss Beatrice, ni kunde ju bli ihjälskrämd eller mista edra sinnen, så att ni aldrig mera finge igen dem.

— Åh, det tror jag inte, sade Beatrice tillitsfullt, ty jag är icke så lättskrämd, och jag vill gerna själf öfvertyga mig om huru det kan förhålla sig med stenarnes dans.

— Sannerligen jag ville gå dit, om jag också finge hundra pund för besväret. Det är inte heller bara stenarna som dansa, utan gentlemannen, som låg där död för tio år sedan, spökar också; men han ses endast vid soluppgången.

— Vid soluppgången? upprepade Beatrice bleknande, ty Betsys vantro hade äfven smittat henne, och hon var

redan stämd att tro både på älfvor, spökhundar och gråstensblockens bal.

— Hvarför föredrar han soluppgången? Och hur ser han ut?

— Jag kan säga er huru han ser ut, för jag såg hans lik, när det fördes af polisen till "Hvita Lejonet." Han syntes hafva varit en vacker, ståtlig ung man, klädd i ljusgrå sommarkläder och halmhatt på hufvudet.

Blodet isades i Beatrices ådror, ty den beskrifning, Betsy gaf öfver den mördade, passade alldeles in på den unge målarens person.

— Somliga, fortfor Betsy, gissade att han var den personen, andra att han var en annan, men aldrig blefvo de kloka på hvem han egentligen var. Så begrofvo de honom, utan att veta hvad eller hvem han i lifstiden varit. Man tror att detta inte var honom i lag och att han därför går igen. Somliga påstå, att bara någon hade mod att tala till honom, skulle han nog säga hvad han önskar och sedan få ro i grafven.

— Men hvarför visar han sig just vid soluppgången?

— Det kan jag inte svara på. Måhända dog han just vid den tiden.

— Om det är vackert väder i morgon, så kan ju Betsy följa mig till hednastenarna, eller hur? Få vi då se gengångaren, så vill jag tala till honom.

Efter många invändningar och rysningar vid beslutets fattande, en djärfhet, som Betsy på egen hand aldrig drömt sig, gick hon slutligen in på förslaget; ty hon var i grunden måhända lika nyfiken, som den ur pensionen nyss komna Beatrice.

Betsy väckte henne före dagbräckningen, och efter en i köket intagen lätt frukost af söt mjölk och några smörgåsar, på det att man icke fastande måtte begifva sig ut i den svala luften, vandrade de åstad i den klara gryningen.

De hade knappast kommit i närheten af "hednastearne", innan Betsy fick ögonen på en manlig figur, som, klädd i grå rock och halmhatt på hufvudet, stod lutad emot en af stenarne.

— Herre, haf förbarmande öfver oss! skrek Betsy, i det hon fattade tag i Beatrices klädning. Kom, miss, kom! Det är han själf, Gud hjälpe oss arma syndare!

— Halloh! Hvad vill detta säga? hördes en klar stämma fråga, i det figuren vände sig om och kastade till marken några ritsaker, som han haft i handen.

Betsys ansigte uttryckte så mycken fasa, och hennes åtbörder blefvo så ängsliga, ju närmare han nalkades, att han icke kunde undgå att fråga:

— Hvem tar ni mig då för att vara?

— Nej, nej! sade Betsy helt plötsligt lugnad, spöken bruka ju aldrig tala först till folk.

Den unge målaren, ty det var han, sträckte ut handen.

— Ni måtte väl känna att detta är riktigt kött och blod, eller hur?

Betsy rörde med ett finger vid den utsträckta handen, under det att Beatrice begynte att skratta af hjärtans lust.

— Nå, nå, miss, det är ingenting att skratta åt, sade Betsy halft förnärmad, ty jag skall säga er, att han är så lik den andra, just som ett bär, det är visst och sannt!

— Hvem är den gynnaren, jag skulle hafva äran att så fullkomligt likna?

— En gentleman, som fanns död här på ängsmyren för tio år sedan.

— För tio år sedan, sade ni? Och han liknade mig? tillade målaren ifrigt, i det han vände sig till Betsy.

— Jag såg hans lik, sir, svarade hon, och ni liknar honom som ett bär liknar det andra.

— Och hans namn, känner ni det?

— Det fick man aldrig reda på, sir. Man bara begrof honom.

— Men måhända några kläder och papper äro tagna i förvar?

— Det kan ni få reda på af pastor Archer.

Det blef nu den unge målarens tur att förklara sig för Beatrice och Betsy. Han hade haft en broder, som, enstörig och besynnerlig, för tio år sedan begaf sig ensam ut på ströftåg, man visste icke hvart. Han hade ända sedan dess icke hörts af, oaktadt familjen både annonserat i tidningarne och anlitat polisens medverkan, för att återfinna honom. Den likhet, Betsy påstod sig hafva upptäckt mellan den döde och den lefvande, samt tiden, då den förre påträffades, hade väckt målarens förmodan, att han ändtligen nu vore sin broders öden på spåren. Efter denna i korthet gifna förklaring, bugade han sig för Beatrice och begaf sig i väg till pastorn med skyndsamma steg.

— Jag är alldeles hufvudyr af häpnad, sade Betsy när hon och Beatrice, efter den oförmodade upplösningen af spökeriet, vandrade på tu man hand vägen hemåt. Ni måste ha känt den där unge herrn förr miss?

— Jag kan just inte säga, svarade Beatrice, att jag känner honom, men jag har sett honom tvenne gånger.

Hvardera gjorde därefter i tysthet sina betraktelser öfver det passerade.

Beatrice möttes vid hemkomsten af den glada underättelsen, att hennes tant var bättre och troligen skulle komma ner till middagen, och hon föresatte sig att, om den sjuka hade krafter nog att lyssna till hennes berättelse, troget rodögöra för allt, som tilldragit sig, från hennes första morgonpromenad till dess miss O'Brien sjuknade.

Beatrice var af naturen öppenhjärtig och sanningsälskande, och ehuru hon var uppfostrad såsom helpensionär

i en skola, hade hon likväl aldrig kunnat lära sig att vara falsk och sluten emot någon.

Beatrice kände ett lifligt intresse, att få höra utgången af mr Vernons besök hos pastorn. Omkring elfva-tiden kom Betsy plötsligt inrusande i biblioteket och sade med vigtig uppsyn, i det hon framlemnade ett kort:

— Den främmande herrn är derute, miss, och han är mycket blekare nu, än i morse. Herre Gud, hvad han nu var lik den döde!

— För honom hit in, sade Beatrice, eller kanske är det så godt att du ber honom stiga in i trädgården.

Beatrice gick ut genom de öppna glasdörrarne och tog plats under en präktig lind, där Vernon kort därefter uppsökte henne.

— Min aning har slagit in, sade han, i det han satte sig på gräsbänken och med sorgset utseende hvilade hufvudet mot handen. Den för tio år sedan här funna främlingen var min broder. Hans kläder, några papper och småsaker, som han burit på sig i fickorna, äro i pastorns förvar, och jag kände igen alltsammans. Det lider intet tvifvel att det var han. Stackars Gilbert!

— Har ni fått reda på orsaken till hans död?

— Mr Archer försäkrade mig, att han dött en naturlig död, och att ingen grund finnes för att ett brott här blifvit begånget.

— Men när han lemnade de sina, fortfor Beatrice, sade han inte hvart han ämnade sig?

— Inte ett ord yttrade han. Han var alltid mycket exentrisk och aflägsnade sig litet emellanåt från hemmet, blef ibland borta flera veckor och månader, utan att vi visste hvar han uppehöll sig. De ställen, som det föll honom in att besöka, voro så omvexlande, att det fans ingen möjlighet att få reda på hans vandringar.

Däraf kan ni också förstå att vi, sista gången han af-

lägsnade sig, inte började att hysa någon oro öfver hans bortovaro förr, än fem eller sex månader efter det han lemnat hemmet, och däraf följer att det blef svårare och omöjligare för oss att uppspara honom. Slutligen fingo vi reda på att en person, svarande mot den beskrifning, vi gifvit om honom, hade afgått till Australien, kort tid efter det min broder lemnat oss. Vi slöto häraf, att det måste hafva varit han, och så lugnade vi oss och väntade. Men under tiden låg han redan i sin ensliga graf.

I detsamma hördes tanten från biblioteket svagt ropa Beatrices namn.

— Jag ville gerna att min tant inte möter er i dag, sade hon, i det hon sprang upp från sin plats, eftersom hon varit sjuk och jag fruktar, att det kunde misshaga henne att se en främling här. Men jag vill berätta allt för henne, och måhända hon i morgon skall taga emot ett besök af er, i fall ni är så artig och vill komma. Ni ursäktar väl, hoppas jag, att jag så här brådskande visar bort er, tillade hon med ett leende.

— *Er* ursäktar jag hvad som helst, sade han i det han varmt tryckte hennes hand och såg på henne med en af dessa magnetiska blickar, som tränga djupt in i själen.

Derpå gick han sin väg och försvann genom trädgårdsgrunden, medan Beatrice, som sökte hemta sig efter den oro, den sällsamma blicken vållat henne, gick in i biblioteket.

Miss O'Brien satt där, utan andra spår efter föregående dagars sjukdom, än ett sorgligt uttryck i sitt ansigte. Beatrice skyndade fram, för att helsa och lyckönska henne, men ryggade tillbaka, då hon märkte att tantens blick undvek att möta henne.

— Tant! hvad har jag gjort dig? utbrast hon. Har jag på något sätt förolämpat dig?

— Visst inte, mitt barn, du har ingenting ondt gjort,

svarade miss O'Brien. Låtsä inte om mina underliga vanor. Snart nog skall jag kunna se på dig. Det är bara ett nervöst lidande. Hon tryckte sin hand öfver ögonen och Beatrice såg tårar glida utför hennes kinder.

— Gif mig din arm, kära barn, jag vill göra ett slag i trädgården. Ropa åt Martha, att hon för hit min parasoll.

Sedan de gått en stund af och han, satte miss O'Brien sig att hvila under den skuggiga linden, där Beatrice nyss suttit med Vernon. Bien surrade, ifrigt sysselsatta med att suga honung ur blomstren, hvilka spredo sin ljufva ånga, blandad med köksväxternas och ängens starka doft. Pinglandet af fårhjordens klockor ljöd melodiskt på skilda håll från den vidsträckta ängsmyren och sammansmälte med suset från träden och fåglarnes kvitter.

— Ack, ett sådant litet paradiset, detta ställe är! utbrast Beatrice, i det hon bröt den tystnad, som varat några minuter. Huru kan tant tro att jag någonsin skulle komma att känna ledsnad här?

— Martha sade mig likväl att du i går tycktes ha mycket tråkigt.

— I går, ja! Det var ju helt annat. Det ösregnade hela dagen, och tant låg sjuk. Om tant hade varit nere, skulle jag visst inte haft tråkigt. Men nu skall jag försöka att roa tant med berättelsen om mina äfventyr, sedan jag kom hit.

Härföljde en redogörelse för hennes tillfälliga sammanträffande med mr Vernon, och hon dolde ingenting af deras samtal med hvarandra.

Miss O'Brien lyssnade uppmärksamt, endast då och då yttrande några ord. Sedan Beatrice slutat sade hon!

— Jag kommer nu i håg att jag hörde omtalas den stackars gentlemannens lik på myrängen. Det var fem år efter det jag flyttat hit.

— Har tant bott här femton år? utropade Beatrice.

— Ja, mitt barn, och jag hoppas att få bo här ännu femton år till, om jag lefver så länge.

— Då måste tant ha varit mycket ung, när hon kom hit?

— Jag var tjugufem, och du, som räknar så snällt, får då lätt ihop att jag nu är fyratio.

— Vill tant säga mig hvarför tant flyttade hit?

— För min helsas skull, förnämligast, kära barn.

— Ja, det är sannt! Martha berättade mig att tant oftare hemsöktes af de förfärliga sjukdomsanfallen, när tant bodde i London och ofta såg främmande människor. Blef tant sjuk denna gång för det jag kom hit?

— Måhända till en del. Men oroa dig inte barn. Sjukdomen är nu öfverstånden, och dessutom är den aldrig lifsfarlig.

När Martha senare på aftonen hjälpte sin matmoder att afkläda sig, berättade hon sin trotjenarinna hvad systerdottren sagt rörande den främmande målaren.

— Jag måste tala med den där Vernon, det må gå huru det vill, sade miss O'Brien till Martha.

— Kära miss, låt bli därmed. Det gagnar till intet och kommer endast att göra er själf ondt. Miss Beatrice är en god flicka. Tala allvarligt med henne, och jag är säker om att hon skall finna sig i hvad ni önskar. Jag tycker det vara klokast att rent ut säga henne huru allt förhåller sig.

— Nej, nej, Martha! utbrast miss O'Brien, det kan jag inte, det skulle blott göra det onda värre.

-- Det tror jag inte, genmälte Martha. Jag hoppas miss att ni ursäktar min djärfhet, men mer än en gång har det händt att jag sett längre med mitt sunnda förnuft än ni med edra syner. Det är visst och sannt, att det är en Herrans gåfva, att så där kunna blicka in i det fördolda

och förutse hvad ske skall, men den visar er endast faran, utan att kunna visa er medlen att undgå den.

— Ack, en Herrans gåfva! upprepade miss O'Brien sorgset. Kan du kalla det en Herrans gåfva, som troligen skulle förskaffat mig en plats på dårhuset, så framt jag icke i tid dragit mig undan till denna ensliga bostad, för att här lefva afstängd från hela den öfriga verlden? Ja, det är väl en Herrans gåfva, såsom allt, men mig till tuktan. Måste icke den gåfvan anses såsom ett straff, när jag första gången fick mitt svåra sjukdomsfall, just då modern till detta barn vigdes vid sin make, och jag såg hennes ansigte grina som en döds-kalle under myrtenkransen, medan hon stod framför altaret, såg myrtenkransen vissnad och hennes lockar omvirade med törne och cypress, såg hennes brudslöja hänga som en svepduk kring hennes axlar, och hemska skuggor sväfva kring henne? Du minns, Martha, att människorna voro nog obarmhertiga att säga, det jag var kär i min systers brudgum, och att mitt plötsliga illamående endast härrörde af svartsjuka! Endast du, trofasta vän och läkaren, som vårdade mig, kände till sanna förhållandet. Du ensam har sett, huru mycket jag lidit af denna Herrans gåfva, ju mer den utvecklats sig. Hvad tröst kan en sådan förmåga äga, som endast visar mig huru sorg och död hotande sväfva öfver ungdom och lycka, som visar huru motgångar och förnedring hota oskulden, och fattigdom och elände den, som lefver i skötet af medgång och välmåga? Det är en förfärlig olycka denna förmåga, som skiljer mig från andra människor, i stället för att som du säger, höja mig öfver dem. Om den satte mig i stånd att skydda mina likar från det onda, skulle jag icke fråga efter egna lidanden, men du vet att när jag försökt något för att afböja det hotande slaget, tyckas alltid de medel, jag användt, snarare hafva riktat slaget mera säkert mot det utsedda offret. Jag kan likväl icke nu förblifva overksam, då det

gäller Beatrices välfärd, hennes, som jag älskade, innan jag ännu sett henne. Jag måste göra något för att afvärja faran. Att jag ingen vidare syn haft, sedan hennes möte med den unge artisten, tycks visa att det är från hans sida eller genom honom, som olyckan hotar henne. Att hindra hennes vidare bekantskap med honom, är därför min pligt och jag vill hoppas att jag denna gång skall lyckas förekomma olyckan.

— Jag tror, miss, att ni bäst skall kunna förekomma olyckan, genom att säga miss Beatrice sanningen. Men, har ni nu en sådan afgjord motvilja för ett sådant steg, så är det väl så godt ni låter det gå som det kan.

— Nej, nej, så får det ej bli. Vi måste huru som helst söka förekomma de ungas vidare bekantskap. Jag vill tala med honom i morgon. Det blir svårt, men det måste ske.

Den trogna tjänarinnan gick med varsamma steg ur rummet, men det dröjde flera timmar, innan miss O'Brien insomnade.

Följande morgon medförde ingen rubbning i miss O'Briens beslut, och då mr Vernon omkring elfva tiden infann sig, för att efterhöra hennes helsotillstånd, fick Beatrice den glädjen att få presentera sin nye vän för tanten. Det undföll henne icke att miss O'Brien en lång stund undvek ett se på den främmande, ehuru hon med intresse lyssnade till hans ord och med särdeles deltagande till hans skildring om broderns sorgliga öde, hvilket hennes brorsdotter på ett så sällsamt sätt varit ett medel att upptäcka.

Beatrice iakttog sin tant med stigande uppmärksamhet, och slutligen märkte hon, huru denna, under det Vernon från fönstret beundrade utsigten, med synbar skygghet och ansträngning såg upp och skarpt betraktade honom. Plötsligt spred sig ånyo ett uttryck af fasa öfver hennes

ansigte, hennes drag liksom stelnade, ögonen tycktes vidga sig och vilja tränga ur sina gropar och stora tårar rullade utför de bleka kinderna, under det hennes knutna och darande hand långsamt rörde sig framåt, såsom ville den försöka att skjuta från sig något afskräckande; men hon blott ryckte till, tryckte handen till hjärtat och skyndade ut, i det hon med kväfd stämma sade:

— Ursäkta mig, jag blir sjuk på nytt!

Innan Beatrice hunnit öppna dörren, för att följa henne, tillkännagaf ett tungt fall mot golvet i yttre rummet, att tanten råkat ut för ett anfall af sanslöshet. Mr Vernon bar henne uppför trappan, företrädd af Martha, hvar efter han återgick till Beatrice, som dröjt kvar i förmaket, der hon grät öfver att åter vara skulden till tantens illamående.

— Det är mitt fel, alltsammans mitt fel! utbrast hon snyftande.

— Nej, nej! Huru kan ni säga att det var ert fel? Ni sade ju icke ens ett ord.

— Jo, det är mitt fel. Tant blir sjuk, bara hon ser ett främmande ansigte. Därföre har hon bosatt sig så aflägsset från världen. Min andra tant, min faster, sade mig att så var. Hon är så innerligen god mot mig, och det var illa af mig att införa en främling i huset.

— Åh, om det bara är en nervattack, går den väl snart öfver! Ni skall få se, att nästa gång vi råkas är allt bra igen. Jag har en syster, som är fasligt nervlidande; jag känner till sådana där nervösa fruntimmer. De dö åtminstone aldrig af sina attacker.

Beatrice tyckte icke så alldeles om, att höra sin tants sjukdom behandlas så ironiskt, ehuru mr Vernons anmärkning på samma gång icke förfelade all verkan. Sedan hon, efter förnyade frågor utanför miss O'Briens dörr, öfvertygat sig om att hon var bättre och endast fordrade stillhet

och några timmars hvila, lät hon utan svårighet öfvertala sig att följa den unge mannen ner i trädgården och därifrån genom den öppna trädgårdsgrinden ut på ängen, där hon en god timmes tid promenerade med honom. De skildes slutligen vid grinden, med halft löfte från Beatrice, att hon senare på dagen skulle komma honom till mötes på ängen. Om en ung flicka ger ett halft löfte af sådan beskaffenhet, kan man vara öfvertygad om att hon ämnar hålla det, äfven om hon skulle känna ånger öfver att hafva lofvat; om hon icke går direkte fram till mötesplatsen, så styr hon åtminstone sina steg åt ett håll, där hon är säker på att blifva sedd af den, hon inbillar sig undvika att möta. Så gick det med Beatrice. Mr Vernon hade frågat henne, om hon vid solnedgången hade lust att komma till kullen, därifrån man hade utsigt åt kvarnen. I det hon nu sökte att utföra det beslut hon fattat, att undvika honom, vandrade hon mot det håll, där hon en gång förut hört honom förtälja om spökhundarna. Hon hade icke gått långt, förrän hon varnade en person, stående på en höjd åt motsatt sida. Hon skyndade framåt, utan att se ditåt, men det dröjde likväl icke många minuter, innan Vernon stod vid hennes sida.

— Ja så, ni tänkte springa från mig i dag! lydde hans första helsning, i förtroligare ton, än han hittills tillåtit sig mot henne. Hon kände instinktmessigt att hon förlorat sin fordna själfständighet, ehuru hon icke kunde göra rätt klart för sig, det välde han utöfvade öfver henne. Hon var missnöjd med sig själf, och i det hon försökte att dåra sig med hoppet att kunna förmå honom tro, det hon icke gått ut för hans skull, røjde hon ännu mer sin ångest och tafattighet. Om hon däremot gått öppet till väga och mött honom utan bryderi, eller rätt och slätt vägrat att möta honom och hållit sitt ord, så hade hon bevarat sin värdighet och stått på en annan fot med sin nya bekantskap.

Mr Vernon var icke den man, som lät tillfället gå sig ur händerna, lika litet som han gaf efter ett grand af den makt, som gafs honom. Huru skulle dessutom hon, en ung, oerfaren flicka, obekant med världen och dess fordringar, kunna reda sig med en man, som så väl visste att begagna sig af hvarje oförsigtigt ord eller blick? Beatrice älskade honom visserligen icke ännu med fullt medvetande; men han hade förstått att bedåra henne, och hon kände sig insnärjd, glad och sorgsen, öppen och skygg på en gång. Hade hennes tant nu varit i det tillstånd, att hon förmått lyssna till den oskuldsfulla bikt, som Beatrice efter hemkomsten af sin promenad, kände ett behof att aflägga, skulle måhända Beatrices lif tagit en annan riktning. Men miss O'Brien låg till sängs, instängd i sitt rum under flera dagars förlopp, och Beatrice hade därför intet skydd mot den förtrollning, som den sluge och verldsvane målaren dagligen utöfvade öfver henne. Dag efter dag, och slutligen flera gånger på dagen, korsade han hennes väg; och stannade hon hemma eller nöjde sig med att promenera i trädgården, så infann han sig där, för att efterfråga tantens helsa. En afton möttes de ånyo ute på ängen. Luften var ljum och härlig, den nedgående solen förgyllde med sällsam glans det kringliggande landskapet, en fridfull stillhet härskade, som en ljuf förtrollning. Allt detta, och ännu mera Vernons klangfulla, manliga stämma, vältalig genom känslans makt, hade förmått Beatrice att glömma sig ute senare på kvällen än vanligt, och innan hon ännu tänkt på att bjuda honom godnatt, hade den ömsesidiga bekännelsen att de älskade hvarandra gått öfver deras läppar. Hon hade redan förut anat att så var, men hon kände sig likväl så underlig till mods, fastän hon, liksom hvarje ung flicka, som första gången hör och besvarar en kärleksförklaring, fann sig på en gång både smickrad, lycklig och förlägen.

Miss O'Brien kunde icke under en hel veckas tid lemna

sitt rum. Men första dagen, hon var nere i salongen, skref Vernon till henne och anhöll formligen om systerdotterns hand. Miss O'Brien blef djupt nedslagen, och hennes sorgenhet ökades, då Beatrice, som synbarligen kände till brevets innehåll från början till slut, med tårar och böner understödde Vernons anhållan. Några få frågor upplyste tanten att Beatrice själf redan lofvat den unge målaren sin tro.

Detta väckte miss O'Briens ovilja i ytterlig grad, och hon förebrådde systerdottern brist på grannlagenhet, då hon begagnat hennes sjukdom, att ingå en förbindelse med en främling. Den unga flickan önskade blott ifrigt, att få veta skälet för tantens vägran.

— Det kan vara nog för dig, svarade denna med en häftighet, som föreföll systerdottern såsom en orättvisa, att jag vet att jag bör motsätta mig din önskan. Du måste taga tillbaka dina löften; jag har giltiga skäl för mitt handlingssätt. Om du gifter dig med honom, blir det endast uselhet och fattigdom för er båda.

— Hvad kan tant känna om honom, som berättigar till en sådan förmodan?

— Tillräckligt! Han är lättsinnig, elak, utan grundsatser.

Beatrice blef blossande röd af harm, när hon hörde tanten tala så, och hon kände att hon aldrig älskat Vernon så högt, som just nu, då hon hörde honom anfallas.

— Det är väl ingen elakhet att älska, sade hon surmulet.

— Men det är elakhet att förleda ett oerfaret barn, att begagna sig af hennes naturliga beskyddares sjukdom, för att narra henne att ingå en förbindelse. Du måste söka att glömma honom. Jag skall ännu denna dag skriva ett nekande svar på hans anhållan.

Beatrices ögon lågade af harm; stora tårar fyllde dem

och rullade utför kinden. Det är icke lätt för ungt folk att döma lugnt i frågor som röra känslan, och det var icke att undra på, om hon trodde att tantens uppförande härledde sig från en nyck eller orättvis ovilja.

Miss O'Brien satte sig ned att skriva ett stelt och kallt bref till mr Vernon; men innan detta kom i hans ägo, hade redan förtviflade hviskningar och häftiga böner på andra sidan trädgårdsgrinden blifvit utbytta mellan henne och Vernon. Beatrice snyftade högt, då hon önskade sin tant god natt. Denna kände sig allt vekare stämd, men, illa nog, ansträngde hon sig för att icke låta Beatrice märka att så var. Hennes hjärta slog varmt, men hennes läppar voro slutna, och tonen i hennes stämma var afmätt.

Följande morgon infann sig icke Beatrice vid frukostbordet. Som hon vanligtvis gick ut tidigt om morgnarna, väckte detta ingen förvåning, till dess Betsy kom med den oroande underrättelsen, att Beatrice icke hvilat i sin bädd under natten. När man sedermera gick in i hennes rum, fann man där ett skrifvet blad, genomdränkt af tårar. Det innehöll följande:

Älskade tant!

Då ni läser detta bref, är jag redan långt borta, och inom några timmar skall jag vara mr Vernons hustru. Ni var i morse så bestämd i er vägran, att jag icke kan hoppas att beveka er, och därför finns det för mig ingen annan utväg, än att lemna ert hus. Jag älskar honom så outsägligt, att jag icke kan finna sällheten på jorden, om jag ej får bli hans maka. Jag skrifer snart igen till Eder, och jag hoppas att Ni framdeles tillåter mig att någon gång få komma och hälsa på Eder. Skulle Tant för alltid vredgas och icke vilja se mig, gjorde det mig lika olycklig, som om jag blefve nödgad att skilja mig från Vernon.

Tants tillgifna ehuru olydiga systerdotter

Beatrice Morley.

— Stackars bedårade barn! utbrast miss O'Brien, i det hon fällde brevet till golfvet. O, att jag hade haft styrka att bekämpa min sjukdom, så att jag kunnat freda henne för den samvetslöse uslingen!

— Hvem vet, sade Martha, som åhört matmodrens klagan, kanske hon ändå blir lycklig med honom!

— Nej, nej, det är omöjligt! Stackars barn, henne förestå svåra, förfärliga pröfningar, och genom honom skall allt hennes lidande vållas. Jag kan icke tvifla härpå. Du minnes Martha, huru glad jag var, då jag första gången såg min systerdotter, emedan ingen skugga skymde hennes ungdomliga ansigte. Redan följande morgon gick hon sin olycka till mötes; den trädde emot henne i den där äfventyrarens skepnad, och genast såg jag sorg och elände, sjukdom och fattigdom sväfva omkring henne, såsom mörka skuggor. Jag beslöt därför att se honom; men jag önskar att så icke hade skett, ty den spöksyn, jag då såg, verkade så förfärande på mig, att jag förlorade all besinning och kraft, att kunna skydda det stackars barnet. Jag vill hoppas att hon snart måtte ånyo skrifva och uppge för mig sin adress, så att jag kan få säga henne, att jag inte hyser någon förbittring i mitt sinne, utan att jag vill göra allt hvad i min makt står, för att söka lindra de bekymmer, som snart nog torde komma henne till del.

Det önskade brevet ankom en vecka därefter. Det var gladt och loppfullt. Beatrice var nu vigd med Vernon och hade rest med honom till Italien, där han ämnade studera ett eller tvenne år. Andra bref följde det första, men med allt längre och längre mellanrum. Hvad det led, blefvo brefven äfven kortare, och de förtröstansfulla och jublande försäkringarna om hennes lycka upphörde gradvis. I stället följde ömma beskrifningar på hennes lilla gosse. Hon talade likväl ännu icke om att återvända till England. Ibland nämde hon sin man, men då vanligen

endast i anledning af hans taflor. Ännu ett år förgick, medförande ny tillökning i familjen, hvarpå det bref, hvori denna tilldragelse meddelades, efterföljdes af en lång tystnad.

Miss O'Brien hade, så snart hon fått Beatrices adress, skrivit och försäkrat henne om sin fortfarande vänskap, och bedt henne att aldrig ett ögonblick tveka att anlita hennes hjälp, i händelse bekymmer skulle inträffa. Detta hennes tillbud hade Beatrice emottagit med tacksamhet, men likväl icke begagnat sig af förr, än två år efter sin flykt, då hon skref och bad tanten sända sig penningar, på det att hon och hennes man måtte kunna återvända till England. Hon skref ingenting om de skäl, som gjorde denna begäran nödvändig; hon sade blott att de saknade medel och voro i ytterst torftiga omständigheter.

— Det har kommit nu, det har kommit nu! sade miss O'Brien, då hon med svidande hjärta förseglade den på en anseelig summa ställda vaxel, som systerdottren anhållit om. Hon fick någon tid därefter ett kvitto och några rader, daterade från Florens; några veckor senare underrättades hon i ett annat bref om deras ankomst till London. Beatrice skref att fattigdomen nu stod hotande utanför dörren, värre än någonsin, efter det att hennes man blifvit lam i sin högra arm och ej längre kunde arbeta.

Miss O'Brien skyndade sig att med omgående afsända en fempundsnot, allt hvad hon för stunden kunde förfoga öfver; men hon skref att, så snart hon kunde taga ut penningar hos sin bankir, en större vaxel skulle sändas.

Till svar härfpå fick tanten ett bref, som bar synliga spår af tårar. Beatrice tackade för hennes godhet, men bad henne, när hon sände nästa penningebref, skriva *poste restante* på kuvertet, så att hon själf finge hämta brefvet på posten.

Nu anade miss O'Brien att det stod mycket illa till, och att icke endast penningehjälpen här var af nöden. Hon

tillsade därför sin trotjenarinna Martha att göra sig i ordning att följande morgon afresa till London, för att söka upp Beatrice och se till hvad för henne och barnen kunde göras.

Martha reste och var redan följande afton i London. Som hon förr vistats där, hade hon ingen svårighet att hitta till den mörka, trånga gata, där mrs Vernon bodde. Hon knackade på en trappa upp och anhöll att få tala med husets värdinna. En kippskodd, okammad och slarfvigt klädd piga öppnade, och Martha steg in i ett litet rum med osund luft och möbler och husgeråd därefter.

— Stackars miss Beatrice! suckade Martha, som, van vid miss O'Briens luftiga och prydliga hem, knappast tyckte sig kunna andas i denna dammiga, tjocka atmosfär.

Hennes reflexioner blefvo afbrutna af den inträdande värdinnan, en fru med svart tyllmössa, prydd med uppfärgade högröda band och urblekta blommor, som skulle skyla några i hast undanstuckna papiljotter. Men det låg en viss godmodighet i hennes väsende, som genast tillvann sig Marthas förtroende. Martha sade sitt ärende och uppdrag, samt bad henne säga sig hvad hon visste om mr och mrs Vernon.

— Stackars unga fru, suckade värdinnan, med en sådan man och fattigdomen öfver öronen!

— Är han kanske inte god emot henne?

— Det vet jag inte. Aldrig grälar han och aldrig slår han henne; men han är full från morgon till kväll, och allt hvad de ha att lefva på är hvad hon stackare förtjenar på lektioner. Kan han narra af henne veckopeningen, som hon får ut om lördagarne, super han upp den genast. Förliden vecka fick hon sig tillsänd i bref en fempundsnot. Ni skulle ha sett hennes glädje; ty nu kunde hon göra rätt för sig. Men glädjen blef inte lång. Jag kunde inte vexla sedeln, min tjenstflicka var borta och jag

hade brottom med att få det här rummet riktigt fint och nätt åt en gentleman, som ville hyra det på ett par dagar. Mrs Vernon, stackare, nyss hemkommen från lektioner, kunde icke komma ut för lilla flickans skull, som skrek, och så blef det ingen annan råd, än att mannen gick att vexla sedeln. Hon lät honom gå, hon måste ha hem mat; ty de hade inte ett Guds lån i huset. Nog gick han. Men tror ni väl han kom igen? Nej pass! I två dagar ängslades och grät hon, stackars liten och jag måste dela med mig hvad jag kunde. På tredje dagen kom en poliskonstapel och underrättade henne, att mr Vernon blifvit funnen sanslös på gatan och förd på hospitalet. Hon är själf nu ute på lektion.

— Stackars, kära miss Beatrice! klagade Martha dystert.

En stund därefter hördes tunga steg i trappan och ljudet af en flämtande andedrägt nådde Marthas öron, när värdinnan öppnade dörren och bad mrs Vernon stiga in, emedan ett fruntimmer från landet önskade träffa henne.

— Min tant! utropade Beatrice och hennes bleka kinder färgades af en lätt glädjens rodnad.

Martha skyndade emot henne. Hon kunde knappast tro sina ögon. Den förr så blomstrande skolflickan var nu, efter tre års förlopp, en liten blek, affallen, utmärglad varelse.

— Kära misstres, er tant låter helsa, att hon icke vågade sig på en så lång färd, men hvad som står i hennes makt att göra för sin kära systerdotter, det vill hon göra. Och var bara vid godt mod! tröstade den välvilliga tjänarinnan, då hon såg tårarna rulla utför Beatrices bleka kinder. Säg bara hvad jag nu i första ögonblicket kan göra för eder. Säg om någonting fattas er —

— Fattas! upprepade Beatrice sorgset, i det hon såg

på Martha, men ögonblickligen åter sänkte blicken mot golvet. Mig fattas tyvärr allt!

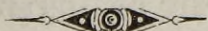
En vecka därefter var Beatrices supige man död på hospitalet och hon återvände, åtföljd af Martha, till sin tant, till det härliga Devonshire, dit hennes båda barn medföljde.

Åsynen af deras rosiga kinder blef för Beatrice snart ett helsomedel, och med hjärtat fullt af tacksamhet mot den goda tanten, kände hon nu såsom den största lycka att få vistas i den boning, hon en gång så lättsinnigt lemnat.

Miss O'Brien besparades sorgen att se huru affallen och tård hennes systerdotter blifvit. Hennes ögon voro, genom hennes nervsjukdom, angripna så häftigt, att hon numera var nästan blind och endast liksom genom en dimma förmådde urskilja föremålens konturer.

En dag, då Martha inträdde i barnkammaren, såg hon miss O'Brien stå bredvid soffan, där de små lågo sofvande i moderns famn. Hon hade ansträngt sina ögon, för att kunna uppfatta en skymt af barnens anletsdrag.

— Jag har nu haft min sista syn, Martha, sade miss O'Brien, i det hon log mot tjänarinnan. Jag kunde ej fullkomligt urskilja deras drag; men jag såg dem dock alla omgifvas af en klar ljusring. Blindheten, som för så många människor är en stor bedröfvelse, har för mig blifvit en välsignelse! Jag har ju nu mina kära ikring mig, jag hör deras älskliga röster, och hotas de i framtiden af någon olycka, ser jag den ej numera. Men jag hoppas till Gud, att han skall varna och leda dem.

Duell med ett spöke.

Från engelskan

efter

Fairfax Balfour.

De af mina läsare, som vistats på nordvestra kusten af Devon, behöfva naturligtvis icke en närmare skildring af Clovelly. Men många äro väl de, som icke haft lyckan att färdas i Devon och ithy icke heller fått göra bekant-
skap med Clovelly; och för dem vill jag berätta, att Clovelly är en by, belägen på en grönskande kulle, brant nedsluttande mot hafvet. Hvarje boning där är ett slags fogelbo, skuggadt af trädtoppar och riktigt så att säga inbäddadt i ständigt rörlig, af och an vaggande grönska. Det skulle knappast falla någon förbiseglande in att tänka, det boningshus äro att finna bland all denna vilda massa af grönt, så framt icke här och där blågrå rökhvirflar, som höja sig mot skyn och fördela sig i den klara, milda luften, skvallrade om eldstäder och människoboningar.

I en förträfflig resehandbok finner man följande beskrifning öfver ort och ställe: "Byns gator likna en vindeltrappa, hvarje hus föreställer ett trappsteg. Att gå upp eller ned för den trappan är ingen lätt sak för nervsvaga personer; men utsigten från "hustopparna" är utomordentligt pittoresk. Från somliga punkter förefaller det såsom vore hela den blåa sjön inkrusterad i en ram af eklöf."

En juvel till by, en juvel, med infattning af smaragder, mossbetäckta klippor och skuggiga dalar, sträckande sig ned till sjökanten, en ort, där naturen slösat med den rikaste saftiga grönska och den mest uppfriskande hafsluft!

Jag uppehöll mig en gång, en sommarbadsäsong, i Clovelly. Under det jag en vacker dag makligt tog min siesta i mitt rum på hotellet, stördes jag af en lätt knackning på dörren.

— Stig in! ropade jag.

Uppasserskan, ty garsong bestods där icke, inträdde. Det var en rödkindad engelsk flicka, med en hy, som utgjorde en blandning af Devonshire grädda och smultron, en hy, som, kunde ett skönhetsmedel uppfinnas, hvilket återgafve en sådan åt våra hufvudstadsdamer, snart skulle göra uppfinnaren till millionär.

— Hvad är det, Mary? frågade jag.

— Öfversten är bättre i dag, sir, och frågar om han får lof att komma hit upp med sin vinbutelj och sin cigarr, ifall det inte stör —

— Stör! afbröt jag. Visst inte! Helsa öfversten, att han är mycket välkommen.

Mary var i blinken försvunnen och några minuter senare helsade jag min vän öfversten välkommen.

Öfverste Tregarthen var engelsman, från Cornwallis och vistades i Clovelly för sin helsas skull.

Han var en ovanligt lång karl, med nästan likfärgad hy, utstående kindknotor, tunna blåbleka läppar, ett drag af bestämdhet öfver munnen och ett melankoliskt allvar i hela sitt väsende.

I hans ansigte stodo att läsa själslidanden, och hans framåtlutande gestalt, hans matta, långsamma gång vittnade äfven om svåra kroppslidanden.

Hans ögon, stora och mörka, hade ett oroligt uttryck, och huru intressant ett samtal än månede vara, dröjde al-

drig hans blick många sekunder på den talande, utan irrade från ett föremål till ett annat.

Hela hans väsende var emellertid en gentlemans. Hans sätt att vara bar stämpel af god uppfostran, och hans ödomen öfver verlden och människorna røjde den erfarna verldsmannen.

Båda hade vi samtidigt inträffat på det lilla hotellet i Clovelly, för att stanna där några veckor, och vår tillfälliga första bekantskap hade öfvergått till vanan och behovet af daglig sammanvaro. Än voro vi tillsammans ute på fiske, än på utfärder till sjös eller lands, och under detta kamratlif hade vi så småningom fattat vänskap för hvarandra.

Obotligt sjuk för lifstiden, hade öfversten, såsom han själf sade mig, återvändt från ett längre vistande i utlandet, för att söka, om icke helsa, dock åtminstone någon lindring i sina lidanden, genom att vistas i den härliga naturen och inandas den lifgifvande hafsluften i det vackra, glada Devon.

— Jag hörde af Owen, en båtkarl i Clovelly, att ni var ute för ett obehagligt äfventyr i dag, mr Balfour, sade öfversten, i det han drog sin stol närmare bordet, och tände sin slocknande cigarr.

— Ja, då jag skulle ur båten hoppa upp på bryggan vid Marsland Mouth, slant foten så att jag föll i sjön. En häftig våg svallade till i detsamma och drog mig ett stycke ut i sjön mot en klippkant. Den skrockfulle Owen påstod att det hände bara därför, att jag första gången besökte hålan på en fredag.

Jag sade detta skrattande. Men min munterhet framkallade icke ett gladt svar. Tvärtom, drog sig öfver min väns anlete ett uttryck af sorgsenhet, dystrare än någonsin.

— Fredagar äro olycksdagar! sade han sakta, mera för sig själf än till mig, olycksdagar för hela människoslägtet.

— En oförnuftig vidskepelse, som jag aldrig kan tro att ni delar?

— Hvarföre oförnuftig? frågade han lugnt och allvarligt. Många utmärkta män, så väl i forna som senare tider, hafva ansett fredagen för en olycksdag.

— Det kan icke förnekas, svarade jag, att många utmärkta män varit och äro vidskepliga och fästade och fästa sig vid olycks- och lyckodagar. Själfva Napoleon den store delade min vän Owens åsigt så till vida, att han hyste motvilja för att företaga en expedition på en fredag.

Öfversten, som åter försjunkit i sitt gamla tillstånd af drömmande sinnesfrånvaro, suckade tungt.

Jag skyndade mig att gifva samtalet en gladare vändning; ty det var temligen ögonskenligt, hvad öfverste Tregarthen beträffar, att fredagen någon gång i hans lif verkligen för honom varit en olycksdag.

Tiden försvann omärkligt. Solens sista strålar hade glidit ner bakom molnbädden i vester, och nattens skuggor började skymma och inhölja allt i dunkel, så väl vår lilla kammars bohag som oss själfva, så att vi egentligen endast visste hvar vi hade hvarandra genom elden i våra cigarrer.

Bäst det var ryckte öfversten häftigt till, där han satt, och med en hes underlig stämma, sådan jag ännu aldrig hört hos honom, ropade han:

— Ljus! Ring, att vi få ljus! Här i mörkret gömma sig så många ohyggligheter!

Icke litet förvånad öfver denna besynnerliga anmärkning, ryckte jag på klocksträngen och ringde med fart. Mary förstod signalen och infann sig genast med ljus. Sedan hon gått, fortforo vi en god stund att röka under ömsesidig tystnad.

Öfversten var den första, som bröt tystnaden.

— Ni blef förvånad nyss öfver mitt häftiga sätt att begära in ljus?

— Ja, visst kom er begäran bra tvärt, det medger jag, svarade jag tvekande.

— Ni undrar väl öfver hvad som kom åt mig, icke sannt?

Han gaf sig icke ro att invänta ett svar från min sida, utan fortfor:

— Jag skall säga er huru det är. Jag var rädd, mr Balfour. Jag var rädd!

— Rädd! Ni —!

Jag kunde icke låta bli att se förvånad på min gäst. Jag hade hört öfverste Tregarthen mycket omtalas, innan jag händelsevis gjorde hans personliga bekantskap i Clovelly, och alla, som kände honom, hade instämt uti att han alltid varit en öfverdådigt modig och tapper soldat.

Han drog på munnen; men då han i detsamma tömde sitt vinglas och omedelbart åter fyllde det, märkte jag att han darrade på handen.

— Det kan ju alltid på sitt sätt vara modigt att tillstå sin räddsla; jag ber er dock, mr Balfour, vara öfvertygad om, att jag ingalunda rädes för någon lefvande varelse. Det är endast de döda jag fruktar.

— De döda!

Jag visste att öfversten var sjuk både till själ och kropp. Jag sade därför försigtigt.

— Ni mår inte bra i afton. Jag lider själf af retliga nerver, så jag vet hvad det vill säga.

Öfversten ansträngde sig för att draga på munnen. Han lät därvid sitt hufvud sjunka ned mot handen, medan armbågen hvilade mot bordet.

— Bästa öfverste, ni mår icke väl, upprepade jag, denna gång verkligen orolig öfver hans matta utseende.

Jag ämnade resa mig från stolen, men hindrades därifrån genom en åtbörd af öfversten.

— För all del, besvära er inte, sade han. Det är endast en hastig påkommen svaghet, som lika snart går öfver. Ni måste ursäkta mig och inte låtsa om mitt illamående. Det går nog öfver!

Jag lydde blindt så väl vink som tillsägelse och förblef sittande; men jag hade väl svårt att dölja min förundran öfver att se huru han, likt ett stackars förskrämdt lamm, darrade i hvarje led, trots sitt bemödande att kväfva hvarje yttre tecken af sin ångest. Från hans panna sågs kallsvetten perla, och hans blick var mera oroligt irrande än någonsin.

— Nu är det öfver, sade han slutligen. Nu äro de sin väg, och — såsom skalden säger: "Richard är åter sig själf", tillade han med ett nästan spöklikt leende.

Jag lutade mig fram öfver bordet och fyllde hans glas.

— Svaga nerver, min bästa öfverste! sade jag. Rörelse i fria luften och hög diet är bästa sättet att förjaga sådana där hjärnspöken.

Vid ordet spöken såg han på mig med skygga, frågande blickar.

— Spöken! upprepade han. Det var synbarligen det enda ord, hans öra uppfångadt. Hvad menar ni för spöken?

— Jag menar sådana där skuggbilder, som vår uppjagade fantasi i sjukligt tillstånd frambesvärjer och som aldrig oroa oss, då vi äro vid god helsa och goda nerver.

Öfversten satt en stund djupt begrundande. Därpå lät han sin hand glida ned mot bordskifvan, lutade sig fram mot mig och sade med en hviskande, upprörd stämma:

— Om, mr Balfour, en man — en gentleman — hvars karakter och samhällsställning icke tillåta en förmodan att han skulle vilja låna sig till någonting, som strider mot

sanning och heder, om, säger jag, en sådan gentleman skulle säga er, att de döda icke allenast då och då tillåtas att besöka lefvande varelser, utan äfven komma regelbundet, vissa timmar, vissa årstider på besök, eller rättare spöka på jorden i årtal efter det dödgräfvarens spade skoflat mullen på deras grafvar och gräset där grott och grönskat, hvad skulle ni svara härpå?

Jag började tänka att min vän öfversten icke hade alla skrufvar i behåll, eller att vinet, alltför starkt för hans nuvarande svaga kroppsbeskaffenhet, stigit honom åt hufvudet. Jag svarade likväl medgifvande.

— Jag måste tillstå att en sådan bekännelse från en trovärdig mans läppar skulle utöfva stort inflytande på mig. Talar ni om en vän, öfverste Tregarthen?

— Jag talar om *mig själf!*

Jag ryckte till, och den blick jag härvid fästade på öfversten røjde visst till en del hvad som föregick inom mig.

— Ni tror mig vara från mina sinnen, sade han med ett sorgset leende. Det förundrar mig tyvärr inte; men jag är fullkomligt lika redig till sinnes som ni.

Jag ämnade just försäkra honom, att jag icke hyst en sådan tanke som han beskyllde mig för, då öfversten, i det han strök askan af sin cigarr, med feberaktig oro fortfor:

— Jag vet inte hvad som kommer åt mig i afton; men jag känner liksom ett behof att meddela mig, och om ni, mr Balfour, har tålamod att höra på, så vill jag berätta er en sällsam, sorglig historia — min egen.

Han utsade de sista orden med en rysning, och under några ögonblicks tid syntes hela hans varelse ett rof för något hemlighetsfullt inflytande.

— De döda! utbrast han, de döda hafva i dag, hela dagen igenom, hemsökt mig. De äro nu hos mig.

— Jag förstår er inte.

Öfversten, hvars blickar irrade af och an, for med sin darrande hand några tag öfver pannan.

Som jag förmodade att han led af någon besynnerlig anfäktelse, beslöt jag att, såsom det bästa medel att skingra hans inbillningar, låtsa såsom trodde jag hans fantasier.

— Det skall blifva mig särdeles angenämt att få höra er historia, sade jag, så mycket mer som jag vet af erfarenhet, att en väns deltagande stundom förmår lindra oro och skingra dunkla tvifvel.

Öfversten tvekade.

Hans läppar rördes, men icke ett ord förnams. Hans obeslutsamhet var ögonskenlig.

— Ni har rätt, sade han slutligen, att min hemlighet måhända tynger mitt sinne. Dessutom känner jag på mig, att min sista stund nalkas, och jag skulle icke vilja dö, utan att först hafva omtalat det olycksöde, som drabbat mig och förgiftat mitt lif.

Min nyfikenhet var nu stegrad till det yttersta, och jag bad sjuklingen — ty hvad annat var han väl — att förtro sig åt mig.

Han dröjde några ögonblick, innan han svarade. Han upptog ett litet guldur från sin ficka och lade det framför sig på bordet.

— Klockan är elfva, sade han. När klockan slår tolf, och ännu en fredag lagts till det förflutna, är kanske också min förmåga, att tala och lätta mitt hjärta och min hjärna, förbi.

— Min bästa öfverste! började jag.

Han hejdade mig äfven denna gång med en åtbörd.

— Oroa er inte för min skull! mr Balfour. Jag är en temligen god fysiognomist, och jag tror att ni äger kallblodighet och mod. Ifall ni, när klockan slår tolf, eller kort därefter, plötsligt skulle se mig falla ned från stolen,

liksom slagen af åskan, så blif icke rädd. Håll bara den här flaskan — han tog härvid fram en liten kristallflaska från västfickan och satte den på bordet — under min näsa, och jag skall lika snart komma till sans igen, som jag förlorade den.

— Med stigande nyfikenhet gaf jag det äskade löftet, och efter ännu en lång, pinsam tystnad, under hvilken hans blickar än fästade sig på mig än irrade kring i rummet, började han såsom följer:

— För tio år sedan var det regemente, jag tillhörde, förlagdt på Malta, och jag hade tillfälle att ganska ofta besöka det nära liggande Sicilien. Under det jag en gång vistades några dagar i Palermo, kom jag att göra en bekantskap — en olycksalig bekantskap för oss båda — med en fransman af god familj, en markis Gaston de Pontarlic.

På annan ort och under andra förhållanden, hade måhända den franske markisen varit den sista person, jag skulle hafva valt till intimare kamratskap; men i en sådan stad som Palermo fanns just icke något val, och Gaston var icke allenast en man af god börd, utan ägde äfven hvad icke alltid är bördens följeslagare, ett särdeles godt hufvud och därtill mycken beläsenhet.

Likväl var icke det första intrycket, han på mig gjorde, gynnsamt. Tvärtom låg det något motbudande för mig i hela hans väsende; efter några timmars sammanvaro hade jag emellertid haft tillfälle att göra rättvisa åt hans förmåga att roa och vara angenäm, så att jag betraktade min första motvilja såsom en dåraktig, oförnuftig fördom. Gaston de Pontarlic var i sitt trettioförsta år, lång och smärt, med starkt markerade anletsdrag, i hvilka voro inpräglade en lidelsefullhet, hvilken, om den icke tyglades af förnuftet, kunde närma sig djurets råhet.

En skog af svart hår, ringlande sig i korta, sträfva lockar, omskuggade en hög panna. Hans ögonbryn — un-

der hvilka glittrade ett par små, djupt liggande ögon — möttes öfver den långa, tunna näsan, krökt som en örn-näbb; näsborrharna, tunna och rörliga, vidgade sig betydligt, så snart mannen var under inflytelse af någon starkare sinnesrörelse eller blef häftigt vred.

Munnen var liten och kring den spelade ständigt ett smålöje, med ett så hånfullt uttryck, att man ofta kände sig frestad att taga det såsom en förolämpning. Detta, i förening med hans cyniska yttranden och skarpa, sarkatiska omdömen, retade och framkallade ofta allvarsamma tvister och obehagliga uppträden.

Det förekom mig såsom han gerna sökte gräl och icke ogerna duellerade. Med utmärkt säker hand och blick hade han också under sitt korta vistande i Palermo redan hunnit sträcka tvenne motståndare till marken.

Jag nämnde att han hade beläsenhet, men vill dock tillägga, att han saknade allvarliga studier. Därjämte var han spiritist och anhängare af Rosencrantska läran, hvars mysterier han omfattat, icke endast för att själf intränga däri, utan äfven för att utbreda dem.

Vårt första sammanträffande ägde rum på en fredag; så ock vårt sista.

Öfversten gjorde ett uppehåll i sin berättelse, såg sig hastigt kring i rummet, fyllde sitt vinglas, tömde det, fixerade mig skarpt ännu en gång och fortfor:

— Jag är ingen spelare. För mig har det aldrig legat någon förtrollning i ordet "spel." Jag har, såsom blott åskådare, sett stora penningesummor bortspelas och vinnas, utan hvarken saknad eller afund, utan att min puls därvid det ringaste ökat slagen. Men en afton, en fredagskväll, då fullmånens klara skifva spred sitt silfversken öfver den vackra gamla italienska staden, lät jag Gaston de Pontarlic för första gången införa mig i ett sicilianskt spelhus.

Såsom själf vida berest, känner ni måhända karakteren

af de ädlingar, som befolka det gamla Sicilien; men för att riktigt lära känna den storm af stolta lidelser, som där gör hvarje mans bröst till ett Etna, måste ni hafva sett dem vid det gröna bordet, där tärningarna afgöra hasardspelets gång.

Min vän Gaston spelade öfverdådigt, utan hänsyn, stormande, men med god tur. En hög af guld och banknotor låg uppstaplad framför honom. Han var strålande i all en spelares stolthet öfver sin seger.

Rundtomkring sågos mörka, hotfulla ansigten kasta lågande blickar af hat på honom; men sådant tycktes han icke lägga märke till. Han hade framför sig en verklig förmögenhet, och ändå fick han det pojkaktiga infallet att vilja spela af mig en liten dukatrulle, som han visste att jag bar på mig.

I en olycksstund, mera på skämt än allvar, samtyckte jag att spela med honom.

Mitt första tärningskast var lyckosamt. Mitt andra ännu mera inbringande.

Lyckans gudinna var mig bevågen, så sade alla, som stodo omkring bordet; jag fördubblade, tredubblade, fördubblade insatsen.

Andra, tredje, fjärde gången vann jag. Nu kom för första gången i mitt lif spelfebern öfver mig. Jag tog in penningar händerna fulla, vågade allt hvad jag vunnit och vann ännu mera.

Gastons guldhög hade sjunkit samman, och, såsom jag sedan fick veta, ty under spelifvern gaf jag icke akt på honom, blef hans uppsyn, alltefter som jag vann, mer och mer bister, hans näsborrar vidgade sig och ur hans ögon sprutade det vildaste hat, ett hat, som endast spelare och fiender känna.

Berusad af framgången, fortsatte jag hejdlöst mina in-

satser, till dess jag rycktes ur min yrsel af skallande handklappningar och bifallsrop.

Gaston hade förlorat sitt sista guldmynt, och jag var egare af hans nyss vunna skatt.

Med båda händerna hopsamlade guldmynten och banknotorna, sade jag skrattande:

Inte så illa för en nybörjare, vill jag tro, eller hur, Gaston?

Jag förstummades, då jag varnade huru förändradt hans ansigte var.

— Nybörjare! eftersade han, med ett vildt grin, ett sataniskt hånlöje. Jo, ni är just en verklig representant af ert land — trolöshet och svek under en mask af heder! Ni engelsmän äro alla hvarandra lika.

Jag kunde knappast tro mina öron.

— Ni menar väl aldrig hvad ni säger, Gaston?

— Visst gör jag så! svarade han med en ed, i det han slog knytnäfven hårdt i bordet. Jag påstår att ni är en öfvad spelare, och jag vill våga hvad som helst på att, om vi undersökte edra fickor vi skulle där hitta falska tärningar.

Jag stod som träffad af åskan.

Det märktes tydligt, att Gaston tittat alltför djupt i glaset. Under det han talade, ifyllde han åter ett glas, som stod i hans närhet.

Jag kastade åt honom, tvärs öfver bordet, alla de penningar jag nyss vunnit.

— Att ni är drucken, är det enda som kan ursäktat ert galna beteende, utbrast jag. Tag tillbaka edra pennningar. Detta är, så sannt jag lefver, första och sista gången jag varit med om hasardspel.

Jag hade knappast hunnit yttra dessa ord, förrän Gaston stod framför mig med knuten näfve och blek af ilska.

— Ni inbillar er att jag är drucken! skrek han, under

det han knuffade undan dem, som ville hålla honom tillbaka. Ni ljuger! Jag är tillräckligt nykter för att veta, att jag är i sällskap med en falsk spelare och en lögnare!

Vid dessa skymford rusade jag upp från bänken. Men en vänlig hand fattade i detsamma tag i min utsträckta arm och en varnande röst hviskade mig i örat:

— Sannt mod visar sig bäst genom fördragsamhet! Vänta tills hans rus gått öfver. Vänta till i morgon.

Jag insåg det kloka i ett sådant råd och ämnade lemna spelbordet, då den ursinnige fransmannen fattade tag i sitt bräddfylla glas och med en drucken människas öfvermod utropade:

-- Ni är en feg stackare, en stackare och en bedragare! Listan är fullkomlig. Jag undrar om detta kan förmå att drifva blodet till edra kinder.

Innan någon hann att hejda honom, slungade han glaset innehåll mot mitt ansigte.

Ögonblicket derefter högg jag tag i hans strupe och vi föllo båda, vildt kämpande, under bordet.

Slutligen lyckades man att skilja oss. Vi stodo stirrande på hvarandra med blodsprängda ögon, likt tvenne vilda djur på en arena, åtskilda för ett ögonblick, men brinnande af lust att åter börja striden och törstande efter blod.

— Skurk, ropade jag, ty nu förmådde jag ej längre beherska mig, i morgon skall ni stå mig till svars för detta!

— I morgon! Den fega uslingen vill söka undkomma! Nej, nu, nu på ögonblicket skola vi afgöra striden!

— Vänta tills klockan slagit tolf, hviskade åter samma varnande stämma i mitt öra. Om en half timma ha vi midnatt. Låt fredagen gå förbi.

Men nu sjöd mitt blod i hvarje åder, och omgifna af en bullersam, högljudd och gestikulerande hop, rusade vi

ut från spelhuset, hvilket låg nära sjöstranden. Vi stannade vid en lugn vik, som i sin stilla våg återspeglade den klara månen.

Då skjutvapen icke stodo i hast att anskaffa, måste vi nöja oss med svärd. Där stodo vi, nyss vänner, nu hårdt omfattande den blanka stålklingans fäste, törstande efter hvarandras lif.

Våra svärd korsades, och vid gifven signal störtade vi ursinningt mot hvarandra.

Jag har alltid varit en god fäktare, och jag förstod äfven nu att sköta min klinga; allteftersom lidelsens röda töcken skingrades från min hjärna och för min blick, blef jag lugnare och min hand stadigare. Gaston däremot, öfverretad genom det myckna vin han förtärt, utfor i smädelser, hvilka jag icke kan upprepa, och blef allt vildare och vildare, tills han slutligen greps af ett raseriets delirium; den ena värjstöten följde på den andra med en skyndsamhet och en ilska, som vittnade om att intet annat än min död kunde blidka honom.

Jag hade fullkomligt återvunnit min kallblodighet, och efter det jag ånyo parerat en af hans stötar, sade jag:

— Det är ni Gaston de Pontarlic, som framkallat denna strid! Återtag edra skymfliga yttranden, eller må ert blod komma öfver ert eget hufvud!

Hans enda svar var en värjstöt, så häftigt måttad, att hans vapen, snuddande vid min strupe, halkade utför min axel. Men hastigheten i hans rörelse förde honom rakt mot mitt utsträckta svärd, hvilket till min fasa trängde ända till fästet in i hans bröst!

När jag drog klingan tillbaka, sjönk Gaston långsamt ned på knä, under det hans ögon blickade hatfullt mot mitt ansigte.

— Segern är eder — eder för denna gången — här gjorde han ett uppehåll, för att hemta andan, och öfver

hans läppar frustade blod — men detta skall icke bli vårt sista möte.

Han bars till spelhuset, som vi nyss lemnat, och jag följde efter, lik en drömmande.

Det var en hemsk, spöklik syn, att se honom liggande på det med grönt kläde öfverdragna bordet, omgifven af kort, tärningar, krossade glas och tomma buteljer, huller om buller kastade på bord och bänkar, och det hela upplyst af en från taket nedhängande lampas starka sken.

Gaston var döende.

Plötsligt riktades hans glanslösa blick mot mig, där jag stod vid bordet, betagen af fasa.

Med en befallande åtbörd vinkade han åt mig, att närma mig.

Jag lydde honom, och på en ny vink från Gaston till de öfriga omkringstående, att de skulle draga sig tillbaka, skingrade de sig.

— Luta er ned mot mig, öfverste Tregarthen, hviskade Gaston. Luta er ner och lägg ert öra till mina läppar.

Jag lydde, knappast medveten om hvad jag gjorde.

— Jag är den siste af min ätt, sade han, med en röst så svag, att jag med möda kunde uppfånga dess ljud. Med min död sjunker namnet Pontarlic i grafven. Detta är ert verk — ert!

Jag ville tala, men han gaf mig ett tecken att tiga. Efter ett ansträngande bemödande att återsamla sina flyende krafter, fortfor han:

— Jag vill lemna ett testamente åt de döda. Svär att ni skall öfverlemna det åt dem, själf lemna det, ensam, utan någon med er!

— Åt de döda! upprepade jag.

Ett sällsamt leende dröjde några sekunder på hans läppar.

— Det är mina förfäders svärd — ett svärd, som,

hade jag denna afton haft det i min hand, skulle lagt er där jag nu ligger. Detta svärd måste ni upphänga på dess plats i vapensalen, hemma på slottet de Pontarlic, på den krok, hvarifrån jag tog det, tätt under vår slägts banér.

— Jag svär, att uppfylla er önskan. Hvar skall jag finna svärdet?

— Jag lemnade bort det i morse, för att låta putsa några rostfläckar från klingan. I ären alla vittnen till, fortfor han därefter på italienska, i detsamma han, genom en öfvernaturlig ansträngning reste sig, stödd mot ena armbågen, i ären alla vittnen till att det är min vilja, att Jacob, vapensmeden, lemnar markis de Pontarlics svärd i denne engelsmans, öfverste Tregarthen, händer. Mina öfriga tillhörigheter skola försäljas och vinsten däraf skall tillfalla dominikanermunkarne, så att de läsa messor för min själ.

Här svek honom rösten och han föll tillbaka mot bordet, men icke förr, än han med all den kraft, honom ännu var öfrig, hunnit fatta min hand.

— Ni har svurit! Se till att ni håller er ed!

Den döende fransmannens handtag var icke vänskapligt; han klämde mina fingrar emellan sina med ett sådant raseri, att jag länge hade blodiga märken efter hans naglar. Och med detta afsked, fullt af hat och ilska, lemnade Gaston de Pontarlic denna verlden.

Med full föresats att hålla mitt löfte, lät jag hemta svärdet hos vapensmeden. Det tycktes vara en gammal klenod, som gått i arf inom familjen.

Det var ett utmärkt vapen; fästet och slidan voro utmärkt fint ciselerade och den tveeggade klingan var nästan ända till spetsen betäckt med underliga arabesker och kabbalistiska bokstäfver.

Men innan jag hunnit taga ett steg för att utföra min olycklige motståndares sista vilja, kallades jag tillbaka till

Malta, där jag fann mitt regemente under uppbrott. Vi skulle, omedelbart efter ordres inhändigande, afgå till Gibraltar.

Här fanns ingen annan utväg än att lyda och att bida tiden; men jag var fast besluten, att, så snart sig göra lät, anhålla om permission, för att kunna infria mitt löfte.

Från den stund, jag kom till Gibraltar, började det elände, som har förbittrat och skall intill min sista stund förbittra mitt lif.

Första kvällen vi landade vid klippan, vandrade jag ensam af och an på nedra vallarna.

Det var en fredagsafton.

Jag hade icke förtärt spirituosa; mitt hufvud var fullkomligt redigt och min puls slog jämna slag.

Under öfverfarten från Malta hade jag plågats af en själsstrid, kan jag säga. Jag hade oupphörligt grubblat öfver, om det icke, under närvarande omständigheter skulle vara bättre, om jag uppdroge åt en annan att föra markisens svärd till hans förfäders borg, än om jag behölle det hos mig under den obestämda tid, jag komme att ligga i garnison i Gibraltar.

Jag gick af och an i tankar och var nära på ense med mig själf att, om mitt vistande i Gibraltar fördröjdes, sända svärdet med någon, som jag kunde lita på, då plötsligt i hörnet af en af bastionerna framställde sig för mig en sällsam syn.

Det var ingen dröm, ty jag var fullt vaken — vaken, som jag nu är det.

Midt för mig, på marken, såg jag Pontarlic ligga, stödjande sig mot armbågen, såsom han låg på bordet i spelhuset i Palermo. Jag såg framför mig den man, jag själf sett nedsänkas i grafven på dominikanerkyrkogården därstädes. Hans ansigte var dödsblekt och stelnadt, hans ögon fästade på

mig en skarp, förebrående blick, och en blodström porlade fram från ett sår i hans bröst.

Hans läppar rörde sig icke, men en röst — Gastons egen stämma — ljöd i mina öron, ihålig och tydlig:

— *För själf mitt svärd till Pontarlic, ni och ingen annan! Ni har svurit, håll er ed!*

Synen försvann i detsamma och jag föll ned afsvimmad.

Ni må icke tro att jag är från mina sinnen, då jag försäkrar er, att jag, under hela min vistelse i Gibraltar, såg, vaken eller sofvande, ensam eller omgifven af vänner, hvarje fredagsnatt, när klockan slog tolf, Gaston de Pontarlics vålnad i samma ställning, jag såg honom dö, och hörde samma ihåliga stämma hväsa i mina öron:

— *För själf mitt svärd till Pontarlic, ni och ingen annan! Ni har svurit, håll er ed!*

Ingen annan såg eller hörde uppenbarelsen, endast för mig visade den sig.

Detta fortfor under tvenne månaders tid, till dess jag slutligen så synbarligen led af dessa hemsökelse, att man beviljade mig permission för den tid, som kunde åtgå till en resa till Frankrike.

Innan jag lemnade Gibraltar, skaffade jag mig nödiga underrättelser om ort och ställe, och så snart jag ankrat vid Themsens strand, begaf jag mig öfver kanalen till Frankrike och därpå direkte till den ort, där slottet Pontarlic är beläget.

Jag anlände till den by, i hvars grannskap slottet sagts mig ligga och tog in på det lilla värdshuset, där jag jämt och nätt hann stiga in, då jag hörde markisens af Pontarlic namn uttalas. Jag såg mig om och lyssnade ifrigt.

Några bretagnska bönder sutto och glammade, under det de drucko.

— Ja, nu är den familjen utslocknad, sade en af dem, ett gammalt namn, men med dåligt anseende.

— Hvar sa' du att markisen dog?

— Någonstädes mycket långt härifrån. I Italien tror jag det var. Han lærer ha stupat i en duell.

— Inte tror jag, inföll värdshusvärden, att många tårar offras åt minnet af den sista Pontarlic. Det var en dålig släkt, och han var sämre än någon af dem.

Bönderna lemnade källarsalen. Under det jag stillade min hunger efter den ansträngande resan, språkade jag med värdshusvärden.

— Huru långt kan det vara härifrån till Pontarlic? frågade jag. Värdshusvärden såg på mig förvånad, i det han sade:

— Ämnar ni er till slottet Pontarlic?

— Ja.

— Vet ni att slottet är obebodt, att dess siste egare dött utrikes?

— Ja.

Värdshusvärden såg misstroget på mig, i det han tillade:

— Härifrån till Pontarlic är det tre mil — tre mil genom skogen!

— Kan ni skaffa mig en ledsagare?

— För två tredjedelar af vägen kan jag det. Inte längre.

— Hvarför inte för hela vägen?

— Därför att här på trakten inte finns en kristen själ, som efter solnedgången skulle vilja nalkas slottet på en half mil när.

— Hvarför så?

— Slottet har dåligt rykte om sig. Det spörjes underliga ting om det — mycket underliga.

— Någon människa bor där väl?

— Ja, en gammal, ålderstigen trotjänare och dennes gamla hustru. De bo i ett slags grindvaktarstuga invid slottsporten.

— Hvar har ni min ledsagare?

— Här är han, svarade värden i det han med det samma skuffade fram en lång, mörklagd räkel, med kol-svarta ögon. Paul ska' följa er. Paul är min egen son.

Uppgårelsen för betalningen var snart gjord. Jag steg åter till häst, och sedan jag sagt farväl åt värdshusvärden, hvilken med handen visade mig den väg jag skulle taga, begaf jag mig åstad, följd af den temligen motvillige Paul, som red på en bretagnisk klippare.

Jag förde Pontarlics svärd, omsorgsfullt inlagdt, framför mig på sadeln.

Solen höll på att gå ned. Tunga skyar tågade på fästet, en skarp vind hven och liksom sjöng en melankolisk själamessa mellan trädgrenarna och sandkullarna. Ett bretagniskt landskap bär nästan alltid en prägel af dysterhet; det, som vi genomforo, var det mest dystra och ödsliga, jag någonsin sett.

Vi voro icke väl inne i skogen förr än min vän Paul började att visa tecken till att han ämnade vända hem igen. Jag tog fast i hästens betsel. Det hjälpte icke, han måste följa med. Sedan vi så ridit ungefär en half timme öfver en svår och oländig mark, genom en oändlighet af trädgrenar, nådde vi spetsen af en kulle.

Här stannade min ledsagare tvärt.

— Där, sade han, i det han pekade mot några förfallna torn, som reste sig öfver en massa gröna träd på ungefär en half mils afstånd, där ser ni slottet. Nu vänder jag hemåt. Mätte alla helgon taga herrn i sitt beskydd.

Rädd att jag ytterligare skulle fatta betslet, som jag släppt, vände han tvärt sin pony, lät honom känna spor-

rarna och satte af i fullt gallopp. Jag fortsatte nu ensam min väg.

Kvällen var långt framskriden, då jag red uppför allén, som ledde till det dystra, ödsliga slottet.

Slottet Pontarlic var byggt i gammaldags, oregelbunden stil och omgifvet af vallgraf, och de höga, mossstupna, förfallna vallarna hade ett utseende af hemskaste ödeläggelse.

Fyra större torn, hvilkas fot vattnades af ett stillastående, grönt, dyigt vatten, bildade slottets fyra hörn.

Från midten af byggnaden reste sig ett slags klocktorn, på hvars topp var anbragt en väderflöjel.

Ödlig och förfallen, tog den stora byggnaden sig ännu hemskare ut i den mulna halfdager, som rådde; slottet, kunde man säga, gaf en vild anstrykning åt hela den omkringliggande nejden. Icke en lefvande varelse syntes till; det rådde en tystnad så plågsam, att till och med en ugglas tjut skulle varit ett välkommet ljud. Det var grafvens hemska tystnad öfverallt. Den mest sorglösa varelse måste alltid rygga tillbaka vid första anblicken af denna boning, hvarifrån allt lefvande flytt bort.

Jag steg af och ledde min häst vid betslet öfver en maskstungen vindbrygga, som förde öfver vallgraven, till slottsporten. En rostig järnkedja hängde såsom portklapp. Jag drog på den, och en klocka hördes svara inifrån med ett hemskt, graffikt ljud, upprepadt af hundradetals ekon från gård och trappuppgångar. Jag ryste ofrivilligt vid det ljud jag frammanat.

Efter några minuters väntan hörde jag stapplande steg återljuda mot gårdens stenläggning, och kort därefter såg jag en af de stora slottsportarna halföppnas.

En hvithårig gammal man, klädd såsom en trädgårdsmästare, tittade ut.

Han visade sig mycket förvånad öfver att se en främ-
ling komma på besök.

— Hvad vill herrn? frågade han.

— Jag önskar att få komma in i slottet.

— Hvad har herrn där att göra?

— Det är en sak, som jag icke har lust att här på
stående fot förklara.

Den gamle skakade betänksamt på hufvudet.

— Det här slottet är endast en ruin, sade han, och
de, som här skulle vistas, äro alla hädangångne. Jag är
säker på att ni icke har någonting att göra här.

Han gjorde en rörelse för att stänga porten, hvilket
jag likväl förhindrade genom att sätta foten emellan.

— Jag kommer från Palermo, sade jag, Palermo, där
er unge husbonde dog, och jag medför budskap från den
döde!

Utan att visa ringaste tecken till förvåning, slog den
gamle — han var åttio år på dagen — upp porten på vid
gafvel.

— Från den döde till de döde, kan jag tro? Sådana
gäster äro välkomna här på slottet. Var god och stig in!

Jag var nu inne på en rymlig gård, omgifven af pe-
lare och arkader, likt en klostergård. Gubben tog vård om
min häst, ledde honom genast in i ett stallrum och lofvade
att förse honom med foder och vatten. Jag följde den
gamle sedan tvärs öfver den med stora flata stenar belagda
gården, där gräset grodde högt mellan stenarna. Han förde
mig in i ett bottenrum med rappade stenväggar, där en
brasa sprakade från hällen.

Framlutad mot eldstaden såg jag en gammal, skrynk-
lig, hiskligt ful gumma sitta och värma sig. Hon var port-
vaktens hustru, jämnårig med honom och knotig och plågad
af reumatism.

När vi inkommit i portvaktarstugan, tog gubben en

osande oljelampa från bordet och höll den upp, så att skenet föll på mitt ansigte.

— Nå, nu kan jag väl få veta herrns ärende? sade han.

— Jag har allaredan sagt er, att jag är kommen för att uppfylla en döendes sista vilja. Det är markis Gaston de Pontarlic, död i Palermo, som gifvit mig det uppdrag, jag har att utföra.

— Hvad för ett uppdrag?

— Jag har lofvat att hänga detta svärd på sin plats under Pontarlics banér. Härvid drog jag svärdet ur slidan.

Den gamle betraktade tyst klingan några sekunder; hans hustru lutade sig fram, för att se på den hon också, men utan att yttra ett ord.

— Ja; där har det sin plats, nog har det sin rättighet. Och herrn har fört det hit på min husbondes anmodan?

— Ja.

— Ske som han befallt! Lefvande eller döde, råda herrarna de Pontarlic inom denna borg. Jag skall ledsaga er till vapensalen, där det gamla svärdet får komma i passande sällskap. Eller hur?

De sista orden ställdes till den gamla hustrun, hvilken stirrade på mig med sina blacka ögon, under det hon mumlade någonting, som skulle föreställa ett medgifvande, ehuru icke ett ord förnams från hennes spöklika läppar.

Vi gingo ut igen öfver gården. Stormvinden, som länge hotande dånat i fjärran, hade nu brustit lös med ohejdad kraft. Natten inbröt och de svarta, tunga ovädersskyarna drogo skyndsamt ett mörkt töcken öfver hela landskapet.

Portvaktaren, som gick förut, att visa vägen, vände hufvudet åt mig och sade buttert:

— Ni kan inte fara tillbaka genom skogen i natt.

— Hvarför inte?

— Er häst haltar. Dessutom skulle ni inte kunna hitta vägen utan en ledsagare. Det vore en omöjlighet.

— Kan ni inte skaffa mig en sådan?

Den gamle skrattade.

— Skaffa! Till och med midt på ljusa dagen vet jag inte hvar jag skulle få tag i någon här i trakten. Och därtill en natt som denna! Nej, jag försäkrar er att inte en bonde på tio mils omkrets här i trakten skulle i natt ens för ett konungarike våga färdas genom Pontarlicskogen.

— Nå, men kan ni ge mig nattkvarter?

— Slottet är, som ni ser, en ruin; men i vapensalen regnar det ännu inte in genom tak och väggar, som i de andra rummen. Jag skall tända en brasa där, och så kan ni hvila ut er på en soffa, på hvilken fyra generationer af familjen Pontarlic sträckt ut sina lemmar.

Under det han så talade, gingo vi genom en hvälfd förstuga in i slottet.

Utvändigt hade slottet ännu ett visst ståtligt och vördnadsbjudande utseende; men ni kan omöjligt göra er ett begrepp om huru förfallet och ruskigt det var inom murarna.

Golf, tak, väggar, allt talade om förstörelse, och mer än förstörelse — om ytterlig ruin. Det fanns icke en hel glasruta i något enda fönster, och svärmar af läderlappar flögo ut och in, flaxande med sina lätta vingar i rum och korridorer. Det var ett riktigt förstörelsens hemvist. Då man vandrade genom denna labyrinth af ödsliga gångar, trappor och salar, kände man sig illa till mods, kände man blodet stelna kring hjärtat.

Under vår vandring berättade gubben för mig, att vapensalen vore ett stort rum, i hvilket icke allenast familjens alla rustningar och vapen voro förvarade, utan äfven den gamla Pontarlicska ättens familjeporträtter funnos upp-

hängda. I enlighet med släktens seder och bruk hade hvarje af de hädangångna, fordom mäktiga, men laglösa markisernas svärd och sköldar blifvit fästade öfver hans porträtt.

— Det har länge väntats på det svärd, ni för med er, sade gubben, under det han mödosamt gick uppför de knakande trappstegen. De äro ena otåliga bestar, de här herrarna Pontarlic, ska' jag säga er, och deras buller och bång ha kostat mig många sömnlösa nätter.

Öfvertygad om att den gamle var temligen mycket barn på nytt, hvad förståndet beträffar, lyssnade jag till hans prat, utan att svara honom. Efter det vi gått genom en lång korridor, öppnade han en stor järnbeslagen dörr, och med lyktan höjd framför sig sade han:

— Det här är vapensalen.

Pontarlicska vapensalen var ett stort rum och, såsom gubben sagt, ännu i temligen godt skick.

Rummet var försedt med ekboisseringar från golf till tak, och inom hvarje afdelning sågs ett gammalt familjeporträtt.

Under det gubben, hvilken tycktes hafva satt sig i sinnet att jag skulle tillbringa natten i slottet, tände en knippa torrt ris, som låg tillreds i spiseln, tog jag porträtterna i närmare skärskådning. Under hvarje fanns nere på ramen namn och sköldemärke.

Det porträtt, som mest ådrog sig min uppmärksamhet, var bilden af en viss Raoul Järnarmen, senechal af Ploërmel, familjens stamfader. Målningen var grof och illa gjord, men Raoul Järnarmens ansigte var dock framställt med en särdeles slående verkan.

Den gamle och grymme baronen föreställdes väpnad från hufvud till fot, färdig att bestiga sin stridshingst och hållande i handen sin sköld, på hvilken vapnet var anbragt,

en falk, från hvares näbb blod droppar, och med sitt nyss gripna byte mellan klorna.

Stålvisiret på hans hjälm var uppslaget, och under de buskiga ögonbrynen såg man den gamle krigarens rödgnistrande ögon lysa fram, förrådande en högdragen, stolt och hatfull ande.

Målningen var verkligen så liflig, att man hvarje ögonblick väntade sig få se den fruktansvärde Järnarmen kroppsligen träda fram från duken, svänga sitt tunga svärd och framljunga sitt stridsrop, hvilket alltid var en signal till mord och plundring.

Bredvid den gamle senechalens porträtt sågs hans hustru, Isabel de Noirmontier, en matrona med skarpt markerade drag, hög näsa och tunna läppar. Hennes ansigte var fullt ut lika barskt som hennes herres och gemåls.

Öfver hvarje krigares porträtt hängde hans sköld och rustning, och på vapensalens midteltvägg, öfver den stora spiseln, sågos i kors lagda Pontarlics och Noirmontiers banér, båda maskstungna och blekta af tiden.

Det var under dessa banér, som jag hängde markisens svärd.

Då jag utfört detta värf, tycktes det mig liksom en tung börda lyftats från mitt bröst, och det var med en nästan munter stämma jag tilltalade den gamle borgvakten, hvilken, sedan det lyckats honom att få eld, nu stod framlutad, uppmärksamt betraktande mig under sina tjocka, hvita ögonbryn.

— Jag tänker, att det väl är så godt, att jag blir er gäst öfver natten, yttrade jag gladt.

— Min gäst! Ni misstager er. Jag är endast en tjänare här. Deras gäst är ni!

Under det han utsade dessa ord, visade han med handen på porträtterna.

Jag följde med ögonen handens rörelser, och min tillfredsställelse till trots, darrade jag ofrivilligt.

— Jag får allt temligen tysta värdar, invände jag skämtande.

— Hvem vet! lydde gubbens korta svar. Äfven på min tid hafva många underliga saker och ting blifvit sporda här under Pontarlics takåsar. Är ni rädd?

— Rädd! utbrast jag, i det jag rätade på mig. För hvad skulle jag räddas?

— Åh inte just för någonting. Men så mycket kan jag säga er, att nog tål det vid att hafva ett rent samvete och ett oförskräckt sinne, om man en fredagsnatt är gäst i Pontarlics vapensal. Där har ni er bädd. Han visade härvid på en stor, bred soffa, öfverdragen med urblekt, gammaldags broderadt tyg. Jag skall bära upp kvällsvard. Vårt skafferi är klent försedt; men alldeles tomt är det likväl icke, och det finnes ännu ett par buteljer vin i källaren.

Han tände därefter trenne dammiga, af tiden mörknade vaxljus, hvilka sutto i en armstake af järn, lunkade sedan sin väg, lemnande mig åt mina egna reflexioner. Jag måste tillstå, att de voro ingenting mindre än glada. Jag hade helst sett att jag ännu denna kväll fått lemna det gamla, förfallna slottet; men detta var nu omöjligt, och så måste jag finna mig i mitt öde, ehuru det icke var med riktigt godt mod.

Stormens andar voro riktigt lössläppta; de röto med förfärlig makt. Vinden tjöt omkring tornen, likt en skock hungriga vargar, tjutande efter rof. Den rostiga vindflöjeln gnisslade och for rundt om. Den frambragte ett klagande ljud, liknande en förtviflads rop i själtåget. Från den gräsbevuxna gårdens arkader och pelare förnummos äfven underliga ljud, då vinden hvinande trängde sig mellan hvalfbågarne och ilade fram genom pelargångarna. Mitt hjärtas

slag stannade, när jag lyssnade till dessa röster, komna liksom ur grafven. Jag makade hop eldbränderna och försökte att skaka från mig de dystra griller, som tyngde min själ, och jag riktigt längtade att gubben snart skulle vara tillbaka.

Han lät icke heller länge vänta på sig. Den stackars gamle hade välvilligt hopsamlat allt hvad huset förmådde att bjuda på: en butelj Bordeaux, rökt salt fisk, krassa, smör, ost och bröd, allt ordnad på en bricka, som gubben, så gammal han var, ännu bar på stadig arm.

— Det är förfärligt, hvad stormen rasar därute, sade han, under det han satte brickan på ett bord framför spisen, sedan han först befriat bordskifvan från en hög af gamla vapen. Jag skulle inte ens nännas skicka ut en hund i natt. Det är sannt, som ordspråket säger: När djäfvulen blåser till storms en fredagskväll, så blåser han allt hvad lungorna tåla.

Jag skrattade så godt jag kunde, ty jag kände en ofrivillig rysning genom mina lemmar. Jag tackade den gamle för allt besvär, han gjort sig, och sade, att jag nog trodde att jag skulle komma att sofva godt. Mat och vin, ljus och värme bestods mig, och så hade jag en bok i min lilla nattsäck; nog kunde man hitta på att råka sämre ut, än att få nattkvarter i vapensalen på Pontarlic, tillade jag skrattande.

— Åja, mumlade den gamle, under det han på ett tvetydigt sätt blickade kring sig på de mörka porträtterna, de äro temligen lugna nu; men nog har det funnits tider, då de huserat illa med gäster, som andra inbjudit. Jag har tagit med mig en filt och ett lakan och ber eder reda er själf sedan, ty när jag en gång kommit dit ner i portvaktstugan och hunnit få mina gamla ben varma framför brasan, har jag just icke särdeles lust att bege mig från min varma spisvrå annorstädes än i min säng.

Jag försäkrade att han inte alls behöfde besvära sig för min skull förr, än följande morgon, då jag ämnade lemna slottet i så god tid sig göra lät.

— God natt då, kära herre. Måtte alla helgon bevara och beskydda er! Med denna fromma önskan gick gubben sin väg, i det han stängde den tunga, järnbeslagna dörren efter sig.

Nu tyckte jag det kunde vara tid att smaka på den enkla kvällsvard, gubben bestått mig. Maten var klen, men vinet ypperligt, gammalt, äkta Bordeaux. Hungern kryddade dock äfven den tarfliga födan, och efter slutad måltid kände jag mig liksom lättare till sinnes. Jag företog mig nu att noga undersöka porträtterna och möblerna i den stora salen, där stillheten sällsamt kontrasterade med vindens vilda tjutande och regnets smattrande utanför.

Hälften af vapensalen förtonade sig i dunkla skuggor, så att de mörka porträtterna nästan sammansmälte med ekpanelningen och de urblekta tapeterna.

Den nästan utbrunna brasan kastade ett flämtande sken kring en del af rummet. När elden stundtals glimrade till och ett skarpare sken föll på något af porträtterna, förekom det mig som om de målade ögonen fingo lif och de stela figurerna rörde sig.

Under det jag såg mig kring på de skiftande skuggor, som koleldens hemska lågor frambragte, kände jag mig fattas af en känsla, den jag icke förmådde beherska. Det var ej rädsla — det var snarare en underlig förväntan; det var en kylande, genom alla nerver krypande känsla, alldeles såsom hade min kropp haft en obehaglig känning af någon osynligt närvarande.

Det tycktes mig, såsom föregick någonting underbart rundt omkring mig, helt nära mig, ofattligt för mig, någonting mystiskt och förfärligt.

Jag återvände till eldstaden och föresatte mig att läsa.

Jag tog fram min medförda bok, en del af Shakespeare, som följt mig öfverallt. Jag slog upp boken på måfå och det föll sig så eget, att jag träffade just på den scen i "Hamlet", där hans mördade fader första gången visar sig för de förfärade vakterna.

Under det jag läste, eller snarare försökte att läsa, kom den hemska känslan åter öfver mig. Sedan jag genomögnat några sidor, lade jag häftigt boken på bordet, och såg mig oroligt omkring i rummet.

Läsningen hade för ingen del stärkt mina nerver, och ehuru jag bjöd till att bekämpa min svaghet, som jag skämdes för att tillstå för mig själf, hade den hemska känslan dock så mäktigt gripit mig, att jag ej längre förmådde lösgöra mig från den.

Stormens väldiga ande hade inträngt i alla det gamla slottets förfallna gångar och smyghål, och den huserade vildt. Dörrar slogos upp och igen och fönstren skallrade; hela byggnaden tycktes skaka för de häftiga vindstötarna.

Förgäfvets sökte jag åter att förströ mig; mina ögon sänkte sig då och då mot bokens blad, men mina tankar voro annorstädes.

Trots mina bemödanden att skingra min oro, trängde dock oupphörligt fram den tanken i min hjärna, att jag satt ensam i en ödslig boning, hvars ägare jag dödat.

I min inbillning upplefde jag åter månskensscenen i Palermo. Jag hörde ännu-en gång svärdens skarpa klirrande, och jag såg med fasa markisen döende och blödande framför mig; jag hörde hans ihåliga stämma ljuda för mina öron, jag hörde åter:

— *Jag är den siste af min ätt. Med min död sjunker namnet Pontarlic i grafven. Detta är ert verk — ert!*

Jag kastade mig på soffan och försökte att somna, Trött af resans ansträngningar, måste jag hafva inslumrat

en stund. Jag förmodar att jag sofvit en god timmes tid, då jag plötsligt vaknade och for upp från min bädd.

En häftig vindstöt rusade genom vapensalen. De gamla, tunga banéren, de murkna tapeterna skakades liksom genom en osynlig hand; vapnen på väggarne klirrade och skramlade mot hvarandra och frambragte en mängd orediga, hemska ljud.

En sköld af järn, som under åratal rostat på sin hake, föll ned till golvet med ett dån, som ekot gjorde ännu hemskare och mera uthållende.

Mot min vilja darrade jag, och kallsvetten badade min panna.

Jag beslöt att gå ner i portvaktens rum, förebärande såsom ursäkt, att jag ville se om min häst vore så bra, att jag kunde på stund begifva mig från Pontarlic.

Jag tog ett ljus och skyndade genom rummet till dörren. Under vandringen tittade jag upp på senechalens porträtt.

För min uprörda fantasi föreföll det såsom sträckte han hotande ut armen ur ramen.

Jag rusade mot dörren, öppnade den, och, utan att se mig tillbaka, begaf jag mig in i en labyrinth af gångar. Just som jag nådde ett öppet tornrum, kom en rytande stormil och släckte mitt ljus.

Hvad var att göra?

Att utan ljus hitta fram genom slottet, var för mig lika omöjligt som vådligt. Jag måste tillbaka, för att tända mitt ljus. Det fanns ingen annan utväg.

Med skyndsamma steg och klappande hjärta vände jag åter.

Dörren till vapensalen stod, såsom jag lemnat den, på vid gafvel. Jag nästan sprang in, ledd af skenet från eldstaden, men stannade, slagen af häpnad och skräck, midt

på golfvat, där jag kvarblef stående orörlig såsom en marmorstod. Hade jag blifvit tokig, eller drömde jag?

Den bistre, gamle senechalen och hans högdragna gemål — den ene i sin tunga järnrustning, den andra i en klädning af silfverbrokad, med hög, styf ringkrage kring barmen — suto båda, midtemot hvarandra, framför spisen.

Min blick flög från de båda skugg-gestalterna till de platser öfver spisen där deras porträtter hängde.

Himmelens Gud! Ramarna voro tomma!

Jag stod förlamad stum af fasa och förmådde icke röra en hand, en led. Alla mina öfriga sinnen voro förlamade: jag kunde blott se och höra.

Liksom han icke hade märkt min närvaro, talade senechalen till sin hustru med graflik, ihålig stämma:

— Min husfru Isabel, sade han, hvad menar ni om en sådan fräckhet, hvad tänker ni om en man, som har den djärfheten att vilja sofva inom vår vapensals murar, i vårt högborna sällskap, då hans händer äro sölade med vår frändes blod, då hans samvete tynges af att hafva mördat den siste Pontarlic?

Damens bleka, tunna, elaka ansigte förvred sig och hennes ögon syntes gnistra af en infernalisk eld.

— Är det Raoul Järnarmen, som ställer en sådan fråga till Isabel de Noirmontier? utbrast hon. När har väl ännu en fiende vågat dröja i närheten af någon, som burit vårt namn, utan att få umgälda sin förmätenhet, utan att en Pontarlic slungat sin handske mot hans ansigte, för att märka honom för hans galna djärfhet?

Jag stannade icke för att vidare åhöra deras samtal. Min förmåga att röra lemmarna återvände, och i ett nu rusade jag åter ur salen, störtande mig i kolmärket in i korridorernas gångar.

Hvart jag gick, visste jag ej. Jag trefvade mig fram,

så godt jag kunde, längs de fuktiga, med spindelnät öfverdragna murarna, och lät slumpen föra mina steg huru det bar till. Men sedan jag sålunda gått än hit än dit, visste jag slutligen inte alls hvar jag befann mig och åt hvilket håll jag skulle gå, för att komma till portvaktarstugan, eller hvar jag hade vapensalen. Jag var, som man säger, fullkomligt yr i hufvudet.

Huru länge jag sålunda famlade i mörkret, vet jag icke; men jag höll i, till dess jag omsider återvann en del af min vanliga kallblodighet.

Eftertanken kom mig nu till hjälp, och jag började känna mig öfvertygad om, att hvad jag sett och hört endast varit foster af en uppjagad fantasi och en med sömnen stretande hjärna.

Jag höll ännu det slocknade ljuset i min hand, och trefvade mig försigtigt fram, för hvarje steg fruktande att ramla ner genom det murkna golfvet och bryta hals och lemmar.

Sedan jag länge gått fram och tillbaka, slutligen förtviflande om att finna en utgång, befann jag mig i en lång, smal gång, mellan tvenne väggar, som jag kunde nå på ömse sidor, när jag sträckte ut händerna.

Jag gick längs gången och hamnade slutligen framför en, som det tycktes, liten dörr. Jag famlade efter låsvredet, fick tag uti det och vred till.

Dörren öppnade sig utåt mot ett tjockt förhänge, som jag förde åt sidan, hvarpå jag steg in.

I samma ögonblick flög dörren igen efter mig med en dånande smäll, och jag befann mig på nytt i vapensalen; jag hade kommit in från en annan sida, genom en dörr, som jag förut icke märkt, dold som den var bakom det tunga, mörka förhänget.

Mina blickar flögo genast mot spiseln.

Stolarna stodo där ännu, men tomma.

Jag var nu fullt öfvertygad om, att jag endast hade drömt — en sådan där vaken dröm, med hvilken det ofta händer att magen besöker hjärnan.

Med ett leende på läpparna öfver min egen dårskap, närmade jag mig elden och stod lutande öfver den, för att åter tända mitt ljus, då ett elakt, hånande skratt nådde mina öron.

Jag reste mig ögonblickligt, blodet stelnade i mina ådror, mitt hår reste sig på hufvudet och mina pulsar slogo ej längre.

Jag släppte ljuset ur handen, vaxet smälte ned i den röda kolelden och rann fräsande utför spiselkanten.

Denna gång hade jag icke misstagit mig. Min hjärna var frisk, mitt sinne lugnt, jag kunde ej längre förebära en irring.

Blott några få steg från mig varnade jag den förfärliga hexan, Isabel de Noirmontier, stående framför mig, med af hat förvridna anletsdrag. Hon utsträckte hotande och hånande ett långt, knotigt finger.

Hennes skratt upprepades af ekot ihåligt och kort.

Jag vände hufvudet från henne.

I midten af rummet, emellan mig och dörren, stod vålnaden af Järnarmen i medeltids krigarrustning.

Hans hjälm var nerfäld; men genom gallren sågos hans stolta blickar gnistra likt ormögon.

Jag tänkte på den lilla dörren, genom hvilken jag sist kommit in i salen, och skyndade mot den.

Men med ännu snabbare steg lemnade senechalen sin plats och stod ögonblickligen mellan mig och dörren, hotande mig med spetsen af sin dragna värja.

Vid hvarje nytt försök, som jag gjorde för att undkomma, hörde jag från fru Isabels läppar samma hånande skratt.

— Frejda din häfdvunna krigarära, Raoul, sade hon

skrikande. Märk honom i ansigtet, innan du genomstinger hans hjärta!

Knappast hade dessa ord gått öfver hennes läppar, förrän jag kände en stålhandske, kastad af en stark arm, träffa mitt ansigte, med en sådan förfärlig kraft, att jag svigtande for tillbaka mot väggen. När jag ögonblicket därefter sträckte ut min hand till själf försvar, snuddade den mot Gaston de Pontarlics svärd, detsamma, som jag nyss upphängt på sin krok under banéret.

Svedan efter slaget skingrade hvarje spår af fruktan. Mitt nyss afkylda blod sjöd nu af raseri i hvarje åder, och jag ryckte ursinnigt från väggen markisens svärd, hvarpå jag med ett utmanande skri rusade mot spöket.

Men till min ytterligare förfäran, förnam jag intet ljud, då mitt svärd korsade hans; icke en gnista skönjdes, då de blanka stålklingorna möttes. Det var såsom svängdes mitt svärd blott i tomma rymden!

Plötsligt såg jag spökets svärdsudd måttad mot mitt hjärta; hexans hånskratt hördes bakom mig olycksbådande, likt en varning från en mängd hväsande ormar; senechalen gjorde ett utfall, jag stapplade några steg tillbaka, det kändes såsom hade ett glödgadt järn trängt genom mitt bröst, genom mitt hjärta.

Jag såg en blodström på golvet, och under ett ytterligare sista försök att träffa skuggbilden, föll jag ned afsvimmad.

Följande morgon fann portvakten mig liggande sanslös på golvet i vapensalen.

Först trodde han mig vara död; men jag kom dock småningom till lifs igen, och som jag icke ville utsätta mig för att nödgas tillbringa ännu en natt i spökslottet, måste gubben låta hemta ett åkdon från närmaste by. Jag fördes samma dag, sjuk till kropp och själ, från det förfärliga nästet Pontarlic.

Sedan den olycksnatten, har jag hvarje fredagsnatt, och på samma timplag, äfven då jag ej hunnit insomna, hört Isabel de Noirmontiers hånskratt; och i nattens stillhet, under den förfärliga tolftimmen, när andra hvila i ro, har jag sett senechalen i sin rustning stå framför mig, och så har spökduellen åter förnyats.

När öfverste Tregarthen slöt sin berättelse, måste han hafva varsnat ett svagt leende af misstro på mina läppar, ett leende, som jag förgäfves sökte betvinga.

— Ni tviflar på min berättelse, anmärkte han, utan tecken till vrede eller ringaste missnöje. Ja, ja, det är inte att undra på. Om någon hade berättat för mig en sådan tilldragelse, skulle jag icke satt tro till den; man måste själf erfara sådant, för att tro därpå. Jag har varit med i många bataljer och ännu aldrig fått ett sår af någon dödligs hand. Men, se hit!

Han öppnade sin väst, tog ur sina skjortknappar och blottade sitt bröst. En tum öfver hjärtat fanns ett märke — ett underligt märke, som hvarken såg ut som ett ärr efter svärdshugg eller märke efter annat slags sår.

Det var som en blodfläck, en lång, jämn rispa af högröd färg.

Öfversten strök rysande med fingret öfver den röda fläcken, hvarpå han hastigt knäppte igen skjorta och väst och reste sig från stolen.

— Ni har lyssnat med tålmod, mr Balfour, och jag tackar er därför. Att ni skulle sätta tro till min berättelse, är mer än jag kan vänta mig. Ni anser mig måhända något rubbad till sinnes. Jag nästan önskar att jag vore galen. Glömska af lidanden står endast att finna i galenskap eller död.

Öfverste Tregarthen räckte mig därpå handen, och med ett undergifvet, men sorgset småleende tillade han:

— Det finnes flera saker i himmelen och på jorden, mr Balfour, än vår filosofi drömmer om. God natt!

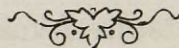
Följande dag lemnade öfverste Tregarthen Clovelly.

När jag sedermera hörde talas om honom, var han död. Han hade återbesökt den vackra byn i Devonshire, skadat sig farligt under en bergvandring därstädes, och blifvit hemförd illa sjuk till samma lilla värdshus, där vi sammanträffat. Några dagar senare uppgaf han där andan.

Sällsamt nog, timade hans död en fredag, omkring tolftiden, och hans sista ord hade varit:

— Han kommer! han kommer! — han är här! Men hädanefter skola vi fäkta på lika område! Blott en död man kan försvara sig mot en död!

I hans stelnade anletsdrag hade spårats ett trotsigt, utmanande uttryck, och hans högra hand hade legat knuten mot bröstet.

Moderskärlek starkare än döden.

Jag kände mig temligen illa till mods, när vi slutligen hamnade vid målet för vår resa, vårt nya hem på landsbygden.

Min hustru sväljde tårarna, när hon steg ur vagnen, som från närmaste järnvägsstation fört oss till vår bostad.

— Käre Georg, är detta Deverell-Lodge! utbrast min hustru, i det hon med häpnad blickar betraktade boningshuset, omgifvet af stallbyggnader och plank. En vanskött damm, midt på gården, en verklig gyttjepöl, ådrog sig sedermera hennes uppmärksamhet, och när blicken från den ilade till en kulle med förtorkade, rankiga och mossbelupna fruktträd, sänktes den modstulen mot marken.

— Du minnes väl, kära Emelie, sade jag slutligen, när vi kommit oss så pass i ordning, att téköket hördes fräsa, du minnes ju att jag nämde stallbyggnaden såsom egentligen öfverflödig för oss; men som jag för mitt stora bataljstycke kommer att behöfva hästar till modeller, ansåg jag den vara en fördel i dubbelt afseende. Här på trakten, där kappränningar höra till ordningen för dagen, äfventyrar jag aldrig att få en del af lägenheten fördelaktigt uthyrd. Jag åstadkommer såmedelst minskning i mitt arrende och får ständigt hästar att tillgå.

— Men en sådan mängd stall och banor!

— Nå ja, det var ju hvad man kunde vänta sig skulle

finnas på ett ställe, som ägts af kapten Deverell, en hästvurm, en karl, som ruinerade sig på vad och kappridter.

— Må så vara, kära Georg! När du är belåten, får väl jag finna mig; men på mig göra dessa mörka, halft förfallna träruckel, ett ängsligt intryck. Jag tycker de stå där, såsom vittnen om något där begånget, gräsligt brott. Aldrig tror jag, att jag kan komma att trifvas här!

— Kära Emelie, du bör besinna, att gården stått obodd under sju års tid. Det är då icke att undra på, om allt här ser förfallet och dystert ut.

— Men då är det väl illa med den på något sätt, efter som den så länge stått öde, invände min hustru.

Jag var artist, en ärelysten artist, och jag behöfde framför allt en rymlig atelier. Den stora stallbyggnaden eller ridhuset, som den rödmålade byggningen, med fönster i taket, kallades, var ypperlig för detta ändamål. Jag blef också genast så intagen af den, när jag, efter en annons i tidningarna, for att bese stället, att jag icke tog särdeles notis om det öfriga. Skogs- och landtluft visste jag ju fanns till öfverflöd, så att hustru och barn i det fallet skulle få det bra.

Min artistblick mutades äfven måhända af de effektfulla skogspartierna i närheten. Träden syntes mig öfverallt vackert grupperade, och de skiftande dagar, som höstsolens gyllene strålar framkallade, hade för mig haft ett särdeles förtrollande behag.

Boningshuset, som jag nu såg i duskig halfskymning, hade väl också fått sin andel af solljuset, ty det framträdde icke då så otrefligt som nu. Det var vid närmare skärskådande ett mycket gammalt, förfallet envånings trähus, lutande i många bugter, under ett mossbelupet, bristfälligt tegelstenstak, på hvars midt reste sig en oformligt hög och bred skorsten.

Jag försökte dock, så godt jag förmådde, trösta och

lugna min stackars Emelie, som efter att hafva genomvandrat våningen, ledsen och trött följde mig ut på farstubron, där vi åter skulle taga en öfversigt af gården.

— Men du måste dock medgifva, kära Emelie, slutade jag våra öfverläggningar, att den där fula, röda ladan, såsom du kallar stora stallbyggnaden, blir mig en förträfflig atelier. Nu kan jag då äntligen få utföra min älsklingsidé, min tilltänkta historiemålning, föreställande slaget vid Hastings, ett arbete, som jag hoppas skall göra min lycka. Jag får tillräckligt utrymme här, så att jag kan få båda arméerna representerade på duken, och förgrundens hufvudfigurer och hästar framställda i kroppsstorlek.

Min hustru smålog, ehuru tårar ännu fyllde hennes ögon; men hennes medfödda godlynthet gjorde sig dock snart gällande.

— Ja, när nu stället en gång är taget, svarade hon, och vi äro hitflyttade, så måste vi söka finna oss och göra vår bostad så trefflig som möjligt.

Vi gingo åter in. I en temligen stor salong, det trefligaste af rummen, sprakade en munter brasa från spiseln, och sedan vi här ordnat möblerna, fann min hustru sig lugnare. Rummet var också ganska vackert, med sitt stora götiska fönster, utanför hvilket murgrönan slingrade sig i rika festoner ända upp till takåsen, och med utsigt öfver en stor äng, omkransad af lummiga ekar.

Min stackars hustru var ännu svag efter en sjukdom, som hon ådragit sig genom öfveransträngning och vakor vid vår lille gosses dödsbädd, ett sjukligt, blott några månader gammalt barn, hvars korta lif dock var långt nog för att nästan helt och hållet medtaga den unga moderns krafter. Det var vår enda lilla gosse. Vi hade nu blott kvar vår späda Serafa, för hvilken, så väl som för modern, läkaren föreskrifvit landtluft.

Jag borde dock hafva misstänkt att Deverell-Lodge var

ett obehagligt ställe; men jag var artist och föga praktisk i hvad som icke tillhörde mitt yrke.

Man hade äfven sagt mig, att orsaken till arrendets låga belopp var den, att egendomen, som senast tillhört den sista ättlingen af en gammal, ansedd familj i Hampshire, skulle efter dennes död, i händelse att han ej efterlemnade manliga arfvingar, komma att tillfalla kronan. Deverell-Lodge kunde icke afyttras. Kapten Deverell, den siste ägaren och siste ättlingen af sin familj, hade rymt för skuld, och hans kreditorer hade slutligen, efter fem års processande, fått laga utslag på att egendomen, under kaptenens lifstid och intill den dag han kunde ordna sina afärer, skulle utarrenderas för deras räkning, och för att med ens blifva af med den under flera års tid utsattes en låg arrendesumma.

Ehuru ung, var kapten Deverell redan allmänt känd såsom en vildhjärna, en man, hvilken ohejdadt lät styra sig af sina lidelser. Han vistades för närvarande utrikes, med tvätydiga tillgångar; han undslapp likväl därigenom obehaget att häktas för skuld af sina fordringsägare i England.

Men jag återgår till mitt första besittningstagande af Deverell-Lodge. Jag begaf mig ut för att taga en öfversigt af trakten, vandrade genom en allé af mossbelupna, vanvårdade träd, följde sedan en skogsväg, och kom från den ut på landsvägen, som ledde till byn, hvilken skymtade på afstånd.

Vägens ena sida var kantad med tät skog; på andra sidan, nedanföre i en dalsträckning, framgled en å, klar och bred, slingrande sig i mjuka bugter.

Jag gick långsamt, sysselsatt med att betrakta det ganska vackra landskap, som här utbredde sig för min blick, då mina ögon plötsligt träffades af en sällsam syn. Vid stranden af ån, under en slokig tårpil, varnade jag en ge-

stalt, som jag tog för en ung kvinna. Hon satt på en sten, lutade sig trött framåt, med armarna korslagda öfver bröstet. En massa långt, kolsvart hår föll ner kring hennes hufvud och nästan skylde öfre delen af hennes kropp. Hon var sysselsatt med att bada sina fötter, hvilka tycktes svullna efter en lång och mödosam vandring.

Jag såg hvarje detalj så klart och bestämdt som möjligt. Jag minnes ännu det smärtsamma intryck, hennes sorgsna väsende och synbara trötthet gjorde på mig. Såsom artist lade jag äfven märke till den effekt, som frambragtes af en mängd, såsom det tycktes mig, bitar af rödt kläde, som voro fästade i sällsam oreda på den trasiga, gråa yllesjal, som hon svept ikring sig. Jag minnes äfven att sjalen föreföll mig mera såsom sönderrifven med våld, än nött och sliten genom nyttjande. Hon bar ett litet knyte under ena armen. Allt detta såg jag på det mest bestämda och klara sätt och minnes ännu att jag gjorde för mig själf den anmärkningen, att det var besynnerligt att det kunde falla en menniska in att på sena höstkvällen hålla sina bara fötter i det nästan iskalla vattnet.

Att icke synen vore verklighet, föll mig aldrig in att tänka. På kort afstånd från den fattiga kvinnan såg jag en trasigt klädd, mager och bleklad liten gosse, som jag trodde vara hennes barn. Han var ifrigt sysselsatt med ett arbete, tungt nog för hans svaga krafter. Han skar vide från flodbrädden och band sedan de skurna spöna samman i små knippor.

Då jag befann mig endast på några famnars afstånd från dem båda, försvann plötsligt kvinnan, på ett oförklarligt sätt, och jag såg endast gossen, som lutade sig framåt, under det han med en stor täljknif ansträngde sig att afskära några grofva videkvistar.

Jag stod en lång stund stilla och betraktade gossen, lika mycket af deltagande för den lilla stackarn, som af

nyfiken väntan på att få se modern återkomma. Men då denna väntan var fåfång, tilltalade jag slutligen gossen:

— Hör på, min lille gosse, sade jag till honom, hvar-till skall du använda det myckna videt, du så ifrigt skär? Och hvarför hjälper inte din mamma dig?

— Mamma dog förrän jag blef född. Nej, så var det inte, rättade han sig med detsamma. Mamma dog kort efter det hon långt, långt bort ifrån kom hit med mig på armen. Det var mycket illa gjordt af henne, säga alla, ty när hon dog, måste socknen taga hand om mig, eftersom ingen kunde få reda på hvarifrån vi voro komna och ingen visste hvem jag tillhörde.

— Hvar bor du då?

— Socknen betalar för mig hos madam Rawbow, som bor der bortnas, hitom värdshuset, svarade gossen i det han pekade mot byn. Madam Rawbows dotter är blind, och hon flätar korgar af videt, som jag skär. Det är dotterns man, som skickar ut mig, och om jag inte skär tillräckligt, så slår han mig. Och så får jag svälta med, tillade han med en djup suck.

Under det gossen talade, betraktade jag honom med stigande intresse. Han var omkring sex eller sju år och, ehuru blek och utsvulten, ett vackert barn. Hans drag voro fina, nästan aristokratiska, ögon och ögonbryn svarta, det rika, lockiga håret guldgult. Hela kroppsgestalten var behagfullt formad, händerna och fötterna fina och små.

— Kan du säga mig, fortfor jag, mer och mer intresserad af gossen, hvem den unga kvinnan med bara fötterna var, som nyss satt under pilträdet, tätt bredvid dig?

— Herrn får inte säga så, herrn får inte säga, att han sett henne! skrek gossen gråtande. Jag har inte sagt, att hon var där, jag har inte sett henne; ty får Hästmånglar-Jack höra det, så slår han ihjäl mig! Han har nog slagit mig för hennes skull!

Innan jag hann att svara, hördes en rå stämma ropa:

— Ja så, din fördömda slyngel, står nu nu där igen och sladdrar om spökhistorier, i stället för att arbeta! Du vet ju att hustru min väntar på vide till korgen, som jag skall ha med mig till staden i morgon.

En sluskig, uppnäst karl, med blodsprängda ögon, rullande vildt i skallen, slappa, hängande käkar, och klädd i en sliten jockey-jacka, kom i detsamma fram från en lummig hagtornshäck. Det föreföll mig såsom hade han antingen legat där och lyssnat på oss eller tagit sig en lur på den mjuka grasmattan.

Jag harmades öfver den råa ton, hvarmed han tilltalade den stackars gossen, och kunde icke afhålla mig från att säga:

— Jag tycker att det passar bättre, att ni själf skär vide, än att ligga och latas och låta ett stackars barn arbeta sig förderfvadt.

— Hvad menar herrn?

— Jag menar att ni låg och lyssnade där bakom häcken, och att det vore bättre om ni själf arbetade.

— Det var en lögn! Jag kom nu först hit, svarade mannen i vred ton. Dessutom måtte väl inte den där tiggargungen vara för god till arbete. Han är en fåne, som inbillar sig se spöken på ljusa dagen, och han latas därför att han vet att min hustru är blind och icke kan hålla reda på honom. Du tänkte väl nu igen, fortfor han, i det han vände sig till gossen, på kvinnan med hufvudet under armen, som står afritad på värdshusskylten, för att skrämmlata ungar. Det är spöket han ser!

— Nej, husbonde! Min mamma, min rigtiga mamma, som är död, hon har sitt hufvud fast vid halsen, och hon har så vackert svart hår, som hänger långt ner öfver ansigtet och bröstet, alldeles som pilträdens grenar hänga ned öfver grafstenarne på kyrkogården, invände gossen med

ett allvar och en trohjärtenhet i sina milda, drömmande ögon, som öfvertygade mig om att han trodde hvad han sade.

Jag häpnade då jag hörde hans beskrifning på modern. Den öfverensstämde fullkomligt med den syn, jag själf nyss haft.

— Håll tungan, din lymmel! utbrast Hästmånglar-Jack, såsom karlen allmänt på trakten kallades; sådant där otyg kommer bara af att folk inte kan hålla tungan, utan sladdrar likt och olikt. De skrämma ju upp pojken med dumma berättelser om hans mor, hvilken visserligen omkom på ett ohyggligt sätt!

Ehuru rå och härdad karlen syntes vara, förekom det mig dock såsom sväfvade han på målet, då han utsade de sista orden, och jag märkte att han såg sig skyggt ikring, liksom rädd att någon skuggbild skulle uppenbara sig.

— På hvad sätt omkom gossens moder? frågade jag.

— Herrn kan väl inte vilja höra beskrivas en sådan ohygglig tilldragelse, när barnet står bredvid.

Jag bet mig i läppen och teg.

— Märkvärdigt nog, fortfor karlen, tyckes gossen själf minnas en del af det ohyggliga dådet. Han klagar ibland i sömnen och knyter sin hand, såsom ville han skrämma bort djuret.

— Skrämma bort djuret! Hvilket djur? frågade jag.

— Nå ja, det rör inte er, sade karlen.

Han fattade härvid med sin grofva näfve gossens fina hand och drog våldsamt med sig den lilla stackarn, hvilken uppgaf ett klagande rop, som skar mig i hjärtat.

Jag fortsatte vägen, begrundande den sällsamma synen, mitt samtal med gossen, och det därpå följande obehagliga uppträdet med Jack-Hästmånglaren, hvars bekantskap jag kommit att göra, och framkom så omsider till värdshuset "Goda Gumman", hiskligt föreställd på skylten med sitt hufvud under ena armen.

Värden, mr Gibberoy, var en medelålders, mycket språksam man, och när jag väl beställt en mugg öl och bjudit honom på en dito, frågade jag honom om den lille gossen, jag nyligen sett, och om han kände någonting om gossens mor och de omständigheter, hvilka föranledt hennes död.

— Är det inte herrn, som arrenderat Deverell-Lodge under kaptenens lifstid? började han svaret på min fråga. Om så är, fortsatte han, då jag nickade medgifvande, bör ni inte framkasta frågor, som torde komma att vålla er obehagligheter och bannlysa sömnen från ert läger. Det är bäst för er själf, att icke gå sorgerna halfvägs till mötes, såsom William Shakespeare säger, som gaf namn åt pojken, hvilken förut icke något namn hade — just samma gosse ni talar om! För se, när gossen blef lemnad åt oss här i byn, var han så liten att han ännu inte kunde tala och säga hvad namn hans guffar eller gudmor gifvit honom. Men, eftersom ni är så rasande nyfiken, fortför den originelt pratsjuke värdshusvärden, så välbekomme er sir. Ni skall få höra historien!

För ungefär sex år sedan och därtill ett halft år och tre månader, det var precis den 14 Oktober, kom den arma modern med sitt barn, armodets barn, en tiggerska utefter landsvägen — troligen för att anropa barmhertigheten — ehuru ingen kan säga det för visso mer än Hästmånglar-Jack, hvilken dock icke är någon auktoritet i fråga om annat än hästar. Hvad som är fullkomligt säkert, det är att en fattig, ung kvinna, trasig, utarmad och i slitna kläder, kom hit för ungefär sex år sedan den 14 oktober, såsom jag förut nämt, ehuru jag glömde tillägga, att den 14 oktober det året inföll på en fredag, och det lade jag särskildt märke till, ty fredagarne äro olycksdagar, som ordspråket säger, och att det ligger sanning i ordspråket bevisades denna gång, ehuru jag icke därför vill svära på att alla

ordspråk äro sanna! Hon var en zigenarflicka, ifall man kan sätta tro till Hästmånglar-Jacks edgång, ehuru jag för min del helst velat höra mera respektabla personers vittnesmål i saken. Men karlen svor vid sin själs salighet, att det var en zigenarflicka, med ett litet dibarn vid bröstet. Ni har själf sett pojken lifslevvande för tio minuter sedan, ehuru ingen räknar på att ett fattigbarn, som blott ligger socknen till last, skall bli långlifvadt hos Hästmånglar-Jack och hans moder, hvilka båda ha räddat mången uppväxande menniskotelning från galgen i en framtid, genom att slå och svälta ihjäl dem i unga år. Hela saken kom i dagen vid förhöret, åtminstone en del däraf, genom gamla Mabel Browns vittnesmål, och hon lefver ännu och äter och dricker som en fullgod menniska, min egen respektabla, kära svärmor, som förut skötte värdshuset. Nu är hon döf, som en vägstolpe, och hör aldrig ett ord af hvad jag talar. Mrs Brown såg flickan sitta där borta, nere vid ån, badande sina svullna, trötta, af vandringen dammiga fötter, för att lindra svedan, förmodar jag, ehuru vattnet var iskallt; och hon höll det lilla barnet på sina armar, korslagda öfver bröstet och hade ett vackert, långt, blåsvart hår, som hängde ned öfver ansigtet till midjan. Men sir, hvarför ser ni så häpen ut? invände min värd.

— Jag endast deltagar med så lifligt intresse i er berättelse, var mitt undvikande svar. Ni sade således att vålnadens hår, jag menar den unga flickans, hängde ned öfver hennes ansigte, att hon satt med fötterna i vattnet, och den lilla gossen stod bredvid och skar vide!

— Nej, för all del, sir! Så var det inte. Pojken var ju bara ett lindebarn på den tiden! Ni tänkte på lillen, ni nyss frågade mig om. Ni kan vara öfvertygad om att det är samma gosse, bara sex år äldre, och, i förhållande till åren, sex gånger eländigare än han då var. Hästmånglar-

Jack, som är den största lögnare i hela Europa, sade att flickans man var en kittelflickare, som låtit värfva sig vid kapten Deverells regemente, utan rättighet att taga värfning, enär han var gift karl. Folk trodde allmänt, att hon kommit hit för att be kaptenen på Deverell-Lodge, att han skulle laga så att hon fick sin man igen från regementet. Kaptenen var känd såsom beundrare af det vackra könet, och han friade just på den tiden till sir John Flammocks enda dotter och arftagerska, hvilken var betagen i kaptenen, ehuru hennes fader, den rika squiren, ansåg honom för en kratta och slösare. Men unga herrskapet hade beslutit att gifta sig med hvarandra, trots squirens vilja. Fäder tycka sällan om sådana mågar. Slutligen lærer han dock icke varit alldeles omedgörlig, så framt kaptenen ville lofva honom att sluta opp med kappridter och vad. Kaptenen höll just då på att dressera en häst, en vild best, som han gjorde sig stora förhoppningar om; och midt i kolsvarta natten, sir, för jag minnes det väl, eftersom jag just på den tiden friade till mrs Brown, befallte kapten den arma flickan, som var utmattad likt en jagad hare och inte förmådde med bästa vilja gå ett steg längre, att genast vända dit, tillbaka hvarifrån hon kom, och åter trampa den tunga stigen. Hon tog då sin tillflykt till stora röda stallbyggnaden eller ridhuset, hvad det nu kallades; ty egentligen brukade kaptenen där dressera sina hästar, och han hade äfven där en spilta för den vilda hästen, jag nämnde om och som var en riktig djäfvul bland hästar. Också kallades den allmänt Helvetes-Dick. Det fanns inte en enda stalldräng, undantagande Hästmånglar-Jack, som tordes komma honom nära på en half mils afstånd eller som skulle vågat lägga hafre i hans spilta, när han fanns där. Ibland kunde det hända att icke ens Jack fick bugt med honom. Jack kom just den natten hem från en misslyckad kappränning, där kapten Deverell förlorat stora summor, genom

att Jack midt i värsta rännandet kastades till marken af Dick, som inte tålte att Jack luktade bränvin. Kaptenen hade ensam hemkommit, ursinnig och galen, och Jack lunkade efter med Dick, sedan de hunnit sluta fred. Ingen på hela gården var uppe, för att säga Jack att den stackars tiggarflickan hade gått och lagt sig med barnet i Dicks tomma krubba i ridhuset, och själf uttröttad släppte han blott in djuret, som blödande och drypande af svett och fradga rusade in i stallet. Ni kan tänka er, sir, den syn, som följande morgon mötte Jack, när han kom in i stallet. Den arma flickan låg där, ett lik, en orörlig massa, trampad, biten och så illa tilltygad, som ingen dödlig blifvit hvarken förr eller sedan! Och Helvetes-Dick stod där framför henne, darrande i hvarje lem, från hufvud till fötter, liksom hade djuret förstått sin illgerning. Gossen däremot, räddad genom ett underverk eller moderns kärlek, låg frisk och sund, sofvande godt i den tomma spiltan.

Jag hade förfärad lyssnat till värdshusvärdens berättelse och satt en lång stund efteråt, stum och gripnen af fasa. Slutligen frågade jag:

— Är det bevisadt, att allt tillgått på sätt som ni säger?

— Man har endast Jacks utsago att lita sig till. Hvem den unga kvinnan var, kunde ingen upplysa om. När förhöret var slutadt, gaf rätten utslag på att hennes lik skulle öfverlemnas åt zigenarne, hvilka skulle draga försorg om hennes begrafning, efter som hon hörde till deras stam. Man fick aldrig reda på hvar de begrofvo henne. Somliga påstodo, att de aldrig fingo liket i sina händer ehuru kapten Deverell och Jack försäkrade att de lemnat den döda åt hennes stamförvandter. Öfver detta förde squiren John Flammack ett fasligt väsen, såsom jag inbillar mig för att bli kvitt en måg, som han inte ville se för sina ögon. Han påstod att liket med flit blifvit skaffadt ur vägen, för att

ingen skulle få reda på hvem den unga kvinnan egentligen varit, och han påstod att en förfärlig hemlighet låg dold i hela denna sak. Det kom slutligen till öppen fejd emellan kaptenen och squiren, som förbjöd sin dotter att någonsin mer tänka på kaptenen. Nu var det alldeles ute med honom; ty när det blef känt att han gått miste om sitt tilltänkta, rika gifte, fick han ingen kredit mer, och så blef han tvungen att ge sig af utrikes, och all hans egendom såldes, allt, både löst och fast. Och så kom ni, sir, att få arrendera Deverell-Lodge.

— Har ingenting sedan försports om den ohyggliga tilldragelsen?

— Ingenting tillförlitligt åtminstone. Hästmånglar-Jacks numera blinda hustru pratade väl en tid om att hon sett kaptenen själf, med en lykta i handen, ledsaga den fattiga, utsvultna och uttröttade flickan öfver gården till Dicks stall. Men hennes man säger att Gud straffat henne med blindhet för hennes onda tungas skull, och han håller henne så godt som under lås och bom. Sedan rätten dömt i saken, tog kapten Deverell en stor yxa i handen och gick ensam in i stallet och högg Helvetes-Dick i stycken och gräfdde ner honom under hans egen stallkrubba, med hår och hull, tänder och hofvar! En så genomfin gentleman, som kaptenen såg ut att vara, med händer så mjuka och lena som vax, tyckes det ändå som om han funnit ett stort nöje uti detta göromål; ty han stängde in sig och ville inte alls ha någon hjälp, och fastän mången tyckte att han gjorde rätt, då han slog ihjäl Helvetes-Dick, minns jag ändå att jag, för min del, ansåg det vara en ruskig handling.

Jag hade nu oförmodadt fått veta om Deverell-Lodge mindre angenäma saker, och jag vände hemåt, icke just med lättare sinne än jag lemnat de mina. Jag aktade mig att nämna ett ord åt min hustru eller åt någon annan på gården om allt hvad jag sett och hört under min prome-

nad. Alla voro vi äfven så genomtrötta denna vår första afton på Deverell-Lodge, att vi snart gingo till hvila och icke behöfde vänta på att sömnen infann sig.

Följande dag blef en solskensdag, och med sol utomkring oss, blef det äfven sol i våra hjärtan; vi glömde gårdagens vedermödor och bekymmer och skådade nu allt i en bättre dager. Min hustru fann boningshuset väl stort för vårt lilla hushåll, men särdeles bekvämt i fråga om garderober, skåp och skänkar, som funnos i öfverflöd. Hon hade rum för allt, hvar sak kunde här få sin plats, då däremot i vår trånga bostad i London allt var packadt om hvartannat. Lilla Serapha kunde leka och springa ikring på gården, utan att hon behöfde vaktas eller klädas om. Till och med det stora ridhuset fann Emelie nu bra, sedan hon hört att jag där kunde spänna upp en duk, stor som en teaterridå. För min del, fann jag byggnaden så ändamålsenlig för mina artistiska sysselsättningar, att jag föresatte mig att icke låta värdshusvärdens berättelse inverka på mig, utan så fort som möjligt ordna min atelier och söka glömma den ohyggliga tilldragelse, som där ägt rum för sex år sedan.

Då jag undersökte hästens krubba, hvilken ännu var i det skick, som vid kapten Deverells afresa, märkte jag att stenarna i golfvet voro rubbade och vårdslöst lagda tillbaka. Jag såg tydliga spår efter hästhofvar i plankorna, och äfven stenarna buro vittne om att det vilda djuret måtte hafva rasat ursinnigt, när det med sina järnskodda fötter trampade en människa till döds!

Jag hade efter någon tid kommit därhän, att jag gjort ett utkast i mindre skala till min historiska tafla, då Hästmånglar-Jack en dag utan vidare krus träder in i min atelier. Han var hemmastadd på stället och tycktes icke anse sig behöfva vara alltför ödmjuk mot en främling, som

han måhända visste hvarken var en rik eller inflytelserik man.

Jag blef obehagligt störd af denna påhelsning och såg ofrivilligt efter min revolver. Jag brukade alltid ha den laddad, liggande på en hylla, tillräckligt högt uppslagen på väggen, för att icke lilla Serapha, som ofta lekte inne hos mig i ateliern, skulle kunna nå den.

Jack drog käkarna till ett vämjeligt grin, som skulle föreställa ett småleende och önskade "hans någ" en god morgon, bad om ursäkt för det han kom och störde, fastän han visste att jag målade; men den "gamla krattan betjanten", min trotjänare Tom, hade sagt honom att han kunde stiga på. Hans ärende vore, som han hoppades, hans nåd icke ovälkommet, efter som han hade hört sägas, att hans nåds familj inte vore stor och att stallbyggnaderna därför måhända vore öfverflödiga för oss. Han hade fått uppdrag af en "fin officer", fortfor han vidare, att fråga huru stor hyra jag fordrade för alla stallbyggnaderna och inhägnaderna. Den ifrågavarande officeren ämnade anlägga ett stuteri här i trakten, emedan man ingenstädes kunde få en bekvämare lokal för hästars dressering, och dessutom fanns det god jagtmark rundt omkring.

Jag varnade att Jack, under hela tiden han talade, höll sina ögon oafåtligt fästade på teckningen, hvarmed jag var sysselsatt, då han trädde in.

Den föreställde en stor, kraftfull häst, resande sig på bakbenen, med fradga kring munnen och vidt uppspärrade näsborrar, likasom skygg för något gräsligt föremål, som låg nedanför på marken. Figuren i hästens närhet föreställde en Saxare, hvars bröst genomborrades af en normanders lans och som ännu i dödsstunden försvarade sig med sin sköld och sin spikklubba. Uttrycket i Jacks ansigte behagade mig ej, och ensamt detta föranledde mig att vägra hans anhållan. Jag tillade, att det redan hade varit

tillräckligt bråk med hästar här på gården och att jag icke ville veta af sådant.

— Och ändå sätter hans nåd själf sådana på papperet där och så naturligt, som vore de lifslevvande, svarade han, i afsigt att smickra mig. Ta' mig —, tillade han därpå, är inte den där besten så lik Helvetes-Dick, när han trampade tiggarflickan, att jag skulle kunna svära på att det är han själf.

— Jaså, ni var vittne till det dådet, ni var verkligen närvarande! utbrast jag.

Jacks mörka, fläckiga hy blef ögonblickligen askgrå, när jag yttrade dessa ord, och han svarade, stammande och förvirrad:

— För Guds skull, sir, ni måtte väl aldrig inbilla er att jag bevittnat någonting så ohyggligt, utan att hafva försökt rädda den arma stackarn. Nog är jag en stor syndare, men inte är jag en sådan djäfvul och inte är jag heller någon Deverell! Dessutom, tillade han, var den stackars flickan en gammal bekant till mig, och jag hade verkligen godt öga till henne sedan den tiden, jag var med kapten i Irland.

— Ja så, ni vet hvarifrån hon kom? Hon var således ingen tiggande zigenerska, såsom ni vittnade inför rätten? återtog jag med en alltmera upplågande känsla af harm och vrede.

— Visst gjorde jag hennes bekantskap, då vi voro i Irland, fortfor Jack fräckt; men det var inte för egen räkning. Hon var kaptens käresta, under hela tiden vi lågo i garnison vid Curragh, och inte min. Sedan kom hon sättandes hit med ungen sin, för att plåga honom och lägga hinder i vägen för hans giftermål med den rika miss Flammock. Jag tycker att kapten var i sin fulla rätt, då han körde ut henne, om det ock regnade och blåste. Hon kunde ha nöjt sig därmed och inte fortfarit att envisas med att

vilja stanna kvar. Så gick hon slutligen och lade sig i stallet, en dum plats, för att sofva. Kapten hade kastat nyckeln åt henne genom fönstret.

— Jaså, kastade han den åt henne?

Hästmånglar-Jack såg rådlös ut! Det märktes att han förtalat sig.

— Ni är ingen lagkarl, sir, sade han slutligen, och jag förstår inte hvarföre ni frågar ut mig på det här viset. Juryn var tillfreds, och ni må inte inbilla er att en man kan anklagas om igen för mord, eller för hvad annat som helst. Ingen var saker och ingen blef dömd. Det var hennes eget fel att det gick som det gick. Hvarför skulle hon springa land och rike kring efter karlen, då han inte längre ville veta af henne? Inte var det passande för en bättre flicka, hvilket hon alltid påstod sig vara, ehuru hennes föräldrar bara voro fattiga Irländare, som drefvo en liten handel. De skröto af att vara afkomlingar efter någon af de gamla konungarna i Irland; men sådant skryt hör man där i hvarannan koja! Hon förtjänade sitt öde, och så önskar jag att det måtte gå hvarje gåsunge, som löper ikring och plågar en karl, han må nu vara gift eller inte gift med henne.

— Den unga, olyckliga kvinnan var således kapten Deverells hustru? utbrast jag. Då är jag öfvertygad om, att ett mord här blifvit begånget — sannolikt på hans nedriga anstiftan, och genom er, usling!

— Akta er för hvad ni säger, sir! Det finnes en lag så väl för den fattige som för den rike här i landet, och kapten Deverell har ännu vänner i lifvet, som kunna och vilja försvara honom. Akta er därför, sir! Väg bättre edra ord.

— Ut med er, skurk, på ögonblicket! ropade jag.

— Ja, jag skall gå; men inte förrän jag fått besked om mitt ärende. Och hvad beträffar ert påstående, att jag

skulle sett Nora Clare undergå sitt straff, så vill jag bara säga er att det är en skamlös osanning. Ni kan likväl reta upp folket här, med att säga att ni själf sett hela spektaklet efter som ni kan rita opp hästen, alldeles som då han trampade henne, då hans ögon lyste eldröda och manen stod upprätt af ilska och förfäran.

Hästmånglar-Jack var drucken. Det märkte jag nu, och i detta tillstånd förtalade han sig allt mer och mer.

— Ut härifrån på ögonblicket! röt jag och tog ett steg, för att närma mig min revolver. Skurken blef i detsamma nästan nykter, ändrade ton och sade:

— Jag går, jag går, sir! Ni behöfver inte skrika, så att ni skrämmer fruntimmerna i stora byggningen. Jag är säker om att de inte äro så modiga. Det är för öfrigt kapten Deverell själf, som önskar att få igen en del af sin egendom för sina hästars skull. Den ena gentlemannen bör väl kunna så mycket gå den andra till mötes, tycker jag. Det är inte med sådana herrar, som med en annan fattig satan. Dem tycker folk sig kunna behandla huru som helst och trampa under fötterna.

Han såg härvid mot krubban, och hans ögon lyste plötsligt af vild skräck, under det han oafvändt hade blicken riktad åt ett håll.

— Kapten Deverell! upprepade jag förvånad. Kapten Deverell vistas ju utrikes. Han kan icke återvända till England, utan att äfventyra att hans kreditorer låta bysätta honom.

— Det går ingen nöd på honom. Han har en väninna, som rikligen förser honom med penningar, det vet jag bäst. Nå, det är väl rätt och billigt, att hon drager försorg äfven om mig, eftersom jag förlorade min plats genom hennes fars bråk och kittslighet, tillade han. Och hvad är väl en stackars satan som jag, utan anställning? Men det var inte det, jag skulle säga er, sir. Squiren Flammock har haft

slag och håller på att sjunga på sista versen; London-doktorerna säga, att han inte har långt igen. Bara gubben väl ligger i grafven, så blir det nog bra för kapten, ty miss Flammock gör då som hon behagar, och hon gifter sig med ingen annan än kapten, det är säkert!

Hans ögon fortforo att vidgas, ett uttryck af förvåning och förfäran spred sig öfver hans ansigte, alldeles som om en poliskonstapels blindlykta hade blifvit vänd mot honom, för att undersöka hans gemena drag.

— Jag vill ingenting ha att göra hvarken med kapten Deverell eller miss Flammock. Hvad står ni där och gapar på, liksom ni vore förstenad?

— Hvarför sa' ni inte, sir, att ni hade en häst där borta att rita af, och så lik Helvetes-Dick, att jag vore färdig svära på att det är han! Han bara ser så skamfilad och smutsig ut! Har ni grävt upp honom, eller huru — huru kommer det sig att han står där?

— Det är ert onda samvete, som framkallar den synen för er, ni djäfvulens vederlike! utbrast jag. Där finns ingenting annat än tomma stallkrubban. Det var väl ni som gräfdde ner tigerhästen där, och han må väl spöka för er och er ännu grymmare husbonde, för den hämd ni togo på ett oskäligt djur, där skulden helt och hållet var er egen.

— Det var kapten, som slog ihjäl hästen, han ensam och ingen annan, och han gräfdde också ner honom. Jag ser nu, att det bara var en synvilla. De där otäcka solstrålarne spela en så många spratt, när de dansa på väggen. Nej, se där hänger ju ännu yxan, som kapten begagnade!

Karlen gick fram och nedtog en rostig yxa från väggen, den han noga undersökte.

— Lägg från er yxan och gå er väg! sade jag lugnt.

Han fällde den till golfvvet, gick tillbaka till sin plats vid dörren och sade:

— Inte ska' vi gräla med hvarann. Jag bryr mig

tusan om en gammal yxa. Men i fråga om hyran för stallet, sir, hvad blir ert sista pris? Låt mig råda er som en vän. Tag ni hvad ni nu kan få. Om kapten gifter sig med miss Flammock, så kan han med hennes penningar betala alla sina skulder, och då är egendomen hans och ni har betalt ut ert arrende för ingenting och får gå som sparfven från axet.

— Hör ni ej att jag befallt er att genast gå er väg, varulf! skrek jag nu, darrande af ilska.

— Ni är ej den man, som ostraffadt kallat mig varulf, svarade Jack hotande. Det vore bättre för er att stå i vänskapligt förhållande med mig, när kapten Deverell kommer igen, så mycket kan jag säga er. Därefter gick han ändtligen sin väg.

Jag hade en fiende i Hästmånglar-Jack. Jag undersökte noga min revolver och afsköt alla sju kulorna, den ena efter den andra, för att låta honom höra att jag icke var utan ett säkert försvarsvapen.

Såsom jag förut nämt, var det rum, där vi först läto tända en brasa och slog oss ner, en ganska vacker salong, den vi sedermera möblerade till min hustrus arbetsrum. Här hade hon sitt piano och sin bokhylla, här tillbragte hon sin dag, och om aftnarna samlades vi här vid brasan.

En tid efter uppträdet med Jack, ägde en sällsam tilldragelse rum.

Min hustru hade nämligen en dag, straxt efter midnatten, satt sig med sitt arbete framför den nyss tända brasan. Hon virkade en röd kofta åt Serapha. Flickan satt på en liten stol bredvid modern; hon var illamående och hade gråtit sig till sömns, med hufvudet lutadt i moderns knä. Min hustru satt, oroligt betraktande den lillas feberheta kinder, under det hennes fingrar mekaniskt skötte virkningen, då hon i detsamma varnade någonting, som i en hast skymde framför stora midtelfönstret, hvilket gick

ända ner till golfvat och öppnades ut åt ängen. Det föreföll henne som om ett moln eller en genomskinlig skugga skymtade genom de af kölden isade rutorna. Hon rigtade uppmärksamt sina blickar på fönstret och tyckte att skuggbilden formade sig till en högväxt kvinnogestalt. Nu såg min hustru tydligt en ung kvinna med söndriga, fläckade kläder, bara fötter, långt hår, hängande kring axlarna, ett litet knyte och en trasig halmhatt på armen.

Sedan kvinnan sålunda några sekunder betraktat det sofvande barnet, såg hon på min hustru och vinkade sorgset åt henne. Min hustru lade varsamt det sofvande barnets hufvud mot en mjuk dyna och reste sig, för att höra hvad den stackars kvinnan ville.

När hon framkom till fönstret, hade den besynnerliga varelsen redan gått därifrån och gled nu — man kan icke säga att hon gick — ett stycke framför min hustru öfver ängen, som var betäckt med nyfallen snö. Min hustru anmärkte, att icke ett spår syntes efter kvinnans fötter. Hon ökade farten, vände sitt bleka, vänliga ansigte åt min hustru och vinkade åter med sin genomskinligt hvita hand, som hon höll högt i luften.

Jag förmodar att det mod, min hustru denna gång visade, icke var henne medfödt, utan nu gafs henne af en högre makt. Hon försäkrade mig att hon icke tvekade ett ögonblick, utan hon svepte blott om sitt hufvud och sina axlar en varm, mörk sjal och följde den öfvernaturliga varelsen öfver ängen, framåt skogen, där vålnaden — ty annat var hon ej — tog af på en smal stig, hvarifrån de sedan kommo ner på vägen, som ledde fram till byn.

Min hustru följde, och de hade snart hunnit så långt att de fingo sigte på en boning, en eländig koja, den första vid byvägen och helt nära ån. Här stannade vålnaden, vände sig åter mot min hustru, vred ångestfull sina händer och försvann med ens! Just i samma ögonblick nådde ett

klagande rop från ett barn min hustrus öra, och en liten, trasigt klädd gosse rusade ut ur stugan, förföljd af en karl med en grof knölpåk i handen.

Det var Hästmånglar-Jack, såsom vi sedermera erforo, som förföljde lilla Will, den af kapten Deverells vilda häst dödade tiggerskans gosse.

Mellan den ursinniga, druckna karlen och hans lilla, svaga offer störtade min hustru fram, beslutet att skydda barnet, hända hvad hända ville. Till all lycka blef bofven träffad af en panisk skräck, då han såg min hustru stå med sin svarta sjal om hufvudet mellan honom och hans rof.

Han gaf till ett förtrytsamt rop, stannade tvärt och lät knölpåken falla ur handen.

Måhända han tog henne för den stackars ihjältrampade moderns vålnad.

Han gjorde icke ringaste försök att hindra min hustru, då hon förklarade att hon ämnade taga barnet hem till sig. Hon tog därpå gossen vid handen och vände tillbaka till Deverell-Lodge.

Jag, som saknat min hustru och blifvit orolig öfver hennes långa bortovaro, hade gått nedåt vägen, där jag mötte henne, ledande lille Will, som glad och lycklig hoppade vid hennes sida och ropade till, när han såg mig:

— Jag slipper ju komma tillbaka till elaka Jack?

Vi togo honom med oss i salongen, där lilla Serapha, som vaknat ur sin slummer, kom hoppande mot oss och i glädjen öfver att få en liten lekkamrat, genast lade sina små armar om den trasige gossens hals.

Min hustrus första omsorg blef att få gossen snygg och hyggligt klädd. Att han upptagits såsom vårt fosterbarn, var en afgjord sak från första stunden jag hört min hustrus berättelse om sitt sällsynta äfventyr.

Hästmånglar-Jack, som redan dagen därpå fick veta hvart Will tagit vägen, tycktes ej heller våga göra oss

gossen stridig. Han fruktade troligen att hans misshandlingar äntligen kunde bli beifrade.

Vi hade icke något vidare obehag från det hållet under en tid, och ju mera jag lade märke till gossens älskliga karaktär, goda anlag och raska, hurtiga väsende, desto mera gladde jag mig åt det barmhertighetsverk, Försynen lagt i våra händer.

Min hustru var särdeles intagen af lilla Will, som, sedan han genom hennes försorg, äfven blifvit klädd, kammad och tvättad, visade sig till sin fördel i hög grad.

Min hustru var fullt öfvertygad om att det var gossens moder, som uppenbarat sig för henne, och då hon icke kunde förklara en sådan uppenbarelse, ville hon helst söka glömma den hemska synen, hvarföre hon ogärna talade härom.

Men snart skulle återigen vårt lugna och enformiga lif på Deverell-Lodge bli stördt.

Jag hade hört berättas att miss Flammock ännu förblef ogift, ehuru hon var nära tjugonio år och haft flera anbud. Hon älskade fortfarande kapten Deverell.

Under de sju år, kapten Deverell vistats utrikes, hade miss Flammock förblifvit sin en gång fattade böjelse trogen. Hästmånglar-Jack hade talat sanning, då han sade att sir John Flammock var döende och att således snart nog icke något hinder längre funnes för kaptenens och hans dotters giftermål. Det fanns ingen, utom den förblindade miss Flammock själf, som icke visste att det endast var hennes penningar kaptenen friade till.

En dag, under det jag ifrigt var sysselsatt med att åstadkomma en riktigt stark belysning på Wilhelm Eröf-rarens figur, på min tafla "Slaget vid Hastings", kom gamle Tom in och anmälde att ett fruntimmer till häst väntade på gården, för att få tala med mig.

Jag gick genast ut och närmade mig ryttarinnan. Hen-

nes utseende var föga behagligt. Hon var lång, och hennes drag voro oregelbundna. Hon såg dessutom orolig ut, och öfver hela hennes väsende låg ett drag af trötthet och mattighet, så att hon syntes knappast kunna hålla sig uppe i sadeln.

Hon nämde sitt namn. Det var miss Flammock. Hon sade sig hafva hört mig omtalas såsom en utmärkt artist och slutade med att bedja mig porträttera henne till häst och i ridklädning, alldeles så som hon nu satt framför mig.

— Det skall skänkas åt en person, tillade hon, som är mycket svag för hästar, och därför skulle jag vilja ha mig porträtterad till häst. Det är en kär vän, och jag vill öfverraska honom med min gåfva. Jag kan ju lita på er, sir, att detta blir en hemlighet oss emellan, till dess jag själf ger er lof att omtala saken?

Det låg mycken förbindlighet i miss Flammocks sätt att uttrycka sig.

Jag anade åt hvem porträttet ämnades, och jag tyckte lika litet härom, som jag tyckte om det hemlighetsfulla sätt, hvarpå allt skulle gå till väga. Då jag likväl efter någon tvekan, lofvade villfara hennes begäran, tog hon mig genast på orden och inföll:

— Om ni har duk utspänd, så kunde ni ju genast börja, och ni gjorde mig därmed oändligt förbunden.

Jag hade ingen invändning att framställa mot hennes förslag. Jag sade henne att hon hvarken behöfde stiga af eller ändra på något sätt sin pittoreska ridrägt — en vid, svart sammetsklädning och en dito mössa med mörkröd plym — utan kunde hon direkte rida in i min rymliga atelier. Jag tillsade Tom att öppna röda stallbyggnadens båda dörrar, hvarefter jag ledsagade miss Flammock dit.

Under det jag, som gick förut, närmade mig ett staffli, hörde jag ett häftigt stampande mot stengolfvet, och då jag vände mig om, sågs miss Flammocks häst, fnysande

och orolig, stegra sig och vägra att gå öfver tröskeln. Helvetes-Dicks krubba stod helt nära dörren.

— Var inte rädd för min skull, mr Diam, utbrast hon. Jag förstår inte hvad som kommer åt min snälla Dick i dag. Jag måste få bugt med honom, annars kan ju ingen tafla bli af; ty ute i fria luften kan jag väl inte porträtteras. Nej, gå skall han, tillade hon beslutsamt. Men med ens höll hon upp att slå hästen, och jag såg henne förvånad stirra rakt framför sig.

— Mr Diam! utropade hon med en ton, som tillkännagaf att hon kände sig förolämpad, hvad är meningen med att kvinnan där borta hotar och skrämmer hästen, den där kvinnan i rödfläckiga gråa sjalen, med det hemska, likbleka ansigtet! — Ser ni inte huru hon vinkar åt mig, att jag skall draga mig tillbaka.

Jag stod en stund mållös. Därpå, för att något säga, svarade jag, knappt vetande hvad jag sade:

— Jag bedyrar, miss Flammock, att ingen lefvande varelse, utom jag själf, finnes härinne. Ser ni någon, så kan det omöjligt vara någonting annat, än vålnaden efter den olyckliga kvinnan, som mördades härinne på ett förfärligt och grymt sätt. Det påstås att det var en olycks-händelse, vållad af ett oskäligen djur, likt det ni nu fåfängt bemödar er att få öfver tröskeln.

Som jag utsagt dessa ord, ångrade jag mig, då jag såg miss Flammock skifta färg och blifva dödsblek.

— Således sätter ni också, sade hon med lidelsefullt förakt i rösten, tro till en skandalhistoria, som några illasinnade människor uppdyktat, för att beröfva en man hans heder och hans rättmätiga egendom. Jag är ledsen att jag besvärat er; men var öfvertygad om att det är första och sista gången.

Hon drog härvid på tyglarna, för att vända hästen, hvilket denne godvilligt lydde, då jag i detsamma såg henne

vackla i sadeln. Jag sprang genast fram. Hon förmådde icke längre hålla sig uppe och jag öfvertalade henne att stiga in till min hustru och taga några förfriskningar.

Hon var mycket uppskrämd och förvirrad af synen och mina ord. Min hustru, som af en tjänsteflicka fått höra att ett främmande fruntimmer blifvit skrämmt i ateliern och var sjuk, kom i detsamma ut och frågade med deltagande om hon kunde vara till någon tjänst.

Vi förde miss Flammock in i vår salong. Så snart hon återkom till full sans, brast hon ut i häftig gråt och omtalade för min hustru uppträdet i ateliern — det fordnä stallet — och frågade hvarför jag tillät mig ett så opassande gyckel med henne, som att påstå att en trasig tiggarflicka, hvilken jag säkert begagnade som modell, vore ett spöke, en vålnad af en olycklig och beklagansvärd varelse, som för några år sedan kommit hit och dragit så mycken olycka öfver kapten Deverell.

— Har ni sett en sådan varelse i ateliern, svarade min hustru, så måste det visst hafva varit vålnaden af den grymt behandlade, nedrigt mördade unga flickan, som icke tycks få någon ro i grafven förr, än nidingsdådet kommer i dagen, hennes mördare får sitt välförtjänta straff och hennes barn blir erkänt och vederfares sin rätt.

— Hvilket barn? Hvad menar ni? frågade miss Flammock med vildhet.

Som hon utsagt de sista orden, inträdde de båda barnen arm i arm. Willy höll en korg med frukter på armen, den han räckte åt min hustru.

— Gud i himlen, hvad vill detta säga? Där står ju kapten Deverells afbild lifslevvande, blott att gossen har svarta ögon! Hvem är han? sporde miss Flammock.

— Han är sonen till den mördade! utbrast min hustru.

— Om detta barn är den fattiga kvinnans barn, då har min fader haft rätt i sin ovilja, och då är Deverell den

förfärligaste bland människor, utropade miss Flammock med mörk uppsyn.

Hon rusade därvid upp, fattade tag i gossens hand och såg på honom med en blick så genomträngande, att den lille slet sig lös och sprang gråtande till min hustru. Hon tryckte honom till sitt bröst och lilla Serapha, som skyndat efter, skrek allt hvad hon förmådde, att pappa skulle komma och försvara dem mot den elaka missen.

Miss Flammock reste sig med värdighet, tog afsked af oss, med löfte att snart åter hälsa på, hvarefter hon steg till häst och red sin väg i sträck.

Från den dagen upphörde all brefvexling mellan henne och kapten Deverell.

En dag, en regnig, kall och blåsigt dag i medlet af Mars, under det jag höll på att avsluta min stora tafla och funderade huru jag bäst skulle kunna få den in till London på den stundande expositionen, anmälde Tom att tvänne herrar önskade få tala med mig enskildt. Jag lät Tom hälsa att de voro välkomna i min atelier.

Den först inträdande var en lång och smärt, elegant klädd man — en "aristokrat" till skick och utseende. Ett ögonblicks nogare skärskådande skingrade dock snart det gynnsamma intryck, han först gjorde. Hans utmärkt vackra ansigte bar spår af den vildaste lidelsefullhet, af förfärliga utsväfningar och laster. Han föreföll mig lik en af Miltons fallna englar.

Hans följeslagare var Hästmånglar-Jack, nu uppputsad och klädd i ett slags livré, men med en lika gemen och fräck uppsyn, som då jag första gången såg honom. Jag gissade genast att den främmande mannen, som stod inför mig, var kapten Deverell. Jag kände dessutom igen honom på hans likhet med Will.

Jag gaf honom icke tid att presentera sig, utan nämde

honom vid namn och frågade honom om anledningen till hans besök.

Han smålog bittert, lade armarna i kors på bröstet, såsom jag tror för att stålsätta sig mot någon häftig sinnesrörelse och stirrade mot Helvetes-Dicks tomma krubba.

Men innan han hann svara mig, utbrast Hästmånglar-Jack, med blodsprängda, stirrande ögon och af fasa skallrande tänder:

— Se, se! Nu är hon framme igen. Ja, jag rådde kapten, att gå hit och försöka få hyra stallet på en tid, så att vi kunde få gräfvat liket och ge Mrs Deverell en kristlig begrafning. Ja, jag vill inte längre ha det här dådet på mitt samvete, fortfor Jack. Jag visste att kapten's förskjutna hustru var instängd i stallet här, när jag släppte in hästen, min blinda hustru hade då sin syn, och hon såg kapten själf lysa den stackarn med hennes barn ner i stallet och läsa igen om henne. När han sedan befallte, att jag skulle släppa in Helvetes-Dick och stack nyckeln i min hand igen, lät jag den tvänne gånger falla ur handen. Man lät mig tömma en brännvinsflaska, innan jag släppte in hästen. Detta kan jag svara för, om det gällde inför alla världens domare! Det var tiofallt mera kapten än jag som begick mordet.

— Skurk, du ljuger! ropade kapten Deverell, som under första delen af Jacks bekännelse syntes frånvarande med sina tankar, men nu återhämtat sig. Därpå vände han sig till mig och sade med dämpadt raseri: Karlen är full nu som vanligt, men det hör inte hit. Mitt ärende till er, mr Diam, är kort och godt, att jag önskar på några veckor få hyra denna lokal. Säg ert pris!

— För intet pris i världen, svarade jag kallt.

— Betänk er, mr Diam! svarade kapten Deverell. Om några veckor gifter jag mig med miss Flammock. Hennes

far lärer redan vara döende och då blir jag rik på nytt och inlöser min egendom.

— Min far är redan död, hördes i detsamma en graflik stämman; men min hand får ni ej, innan ni tvättat er svarta själ hvit.

Det var miss Flammock, som kommit på besök, och, träffad af ljudet af kapten Deverells röst, stannat på tröskeln till ateliern och där hört vårt samtal.

Raseri, hat, hämdlust och vanmakt vexlade ömsom i Deverells ansigte och vanställde hans anletsdrag.

— Nå väl! utbrast han, jag är ingen feg stackare! Nora, jag ser dig. Du vinkar! Jag ser Helvetes-Dick, som också väntar på mig.

Innan jag hann att hindra honom, hade han fattat min revolver, vände sig mot Hästmånglar-Jack, som, blek och förfärad, åhört samtalet, sköt honom för pannan, aflossade därpå ett skott mot sin egen panna och begick sålunda mord och ett själfmord inom ett andedrag!

Han stapplade fram till krubban, där han med en förfärlig rossling nedföll död.

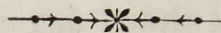
När, kort efter denna tilldragelse, stallgolfvet uppbröts, påträffades under krubban liket efter en ung kvinna och bredvid henne en liten blecklåda, i hvilken låg förvarad en vigsel- och en dopattest, af hvilka den förre bestyrkte att Nora Clare i Irland blifvit sammanvigd med Mark Deverell, och den senare att den lilla gossen, som upptagits i byn och som, sällsamt nog, i dopet fått namnet Willy, var deras barn. Skelettet efter den dödade hästen fanns där äfven.

Saken bragtes ånyo inför domstol. Kapten Deverells sista mord och själfmord förklarades hafva skett under ett anfall af galenskap, och den mördade Nora Clares son blef lagligt erkänd såsom arftagare till Deverell-Lodge, hvilket för hans räkning inlöstes af miss Flammock. Hon adop-

terade Willy Deverell såsom sin universalarfvinge och förblef ogift, för att egna all sin ömhet åt sonen af den kvinna, som för hennes skull blifvit så grymt förorättad och mördad.

Många år äro förflutna sedan de tilldragelser ägde rum, som här ofvan berättats.

Serapha är nu Willy Deverells lyckliga maka. På den arma Nora Clares graf står ett marmorkors, på hvilket äro inristade följande ord: *Moderskärlek är starkare än döden.*

Finska Legender.

Efterföljande folklegender stå alla i samband med kristendomens införande och utbredning i Finland. Den första, *Om Reso kyrkas byggnad*, är en variant af den kring hela Norden spridda mystiska legenden om en konflikt, mellan hednisk jättekraft och kristlig munkslughet. I Norge är den fästad vid St. Olofs kyrka i Trondhjem, i Sverige vid domkyrkan i Lund, som legenden låter byggas af jätten Finn. *Reso kyrka*, i närheten af Åbo är en af de äldsta i Finland. I den andra här meddelade legenden, *Pitkä Piena*, har kristendomen utbredt sig norrut och kämpar ej längre med jätten, utan med de vilda lidelserna i folkets eget sinne. De finska orden Pitkä Piena betyder *Långa Styltan*. I den tredje legenden, *Kirkonväki*, har kristendomen så fullständigt besegrat hedendomen, att i folkfantasi den gamla dvärgarne tagit bostad under kyrkorna. Kirkonväki betyder bokstafligen *Kyrkfolket*. Legenderna följa här i uppräknad ordning.

I.

Reso Kyrkas byggnad.

I fordom timma, då Reso församling beslutit uppbygga åt sig en prydlig stenkyrka, öfverlemnade sockenboarne vördsammelige åt sin själasörjare att därtill utse en skicklig byggmästare.

Ehuru nitisk för saken och beredvillig att efterkomma församlingens önskan, råkade dock kyrkoherden härvid i största förlägenhet, emedan han icke visste hvarifrån en duglig kyrkobyggare kunde erhållas. Upptagen af detta bekymmer, vandrade han en vacker afton något före Heliga Trefaldighets-tiden längs stora sockenvägen, och trött af vandringen, satte han sig på en sten vid vägkanten.

Då han en stund här hvilat sig, nalkades honom en välklädd man, stannade och frågade höfligt, åt hvilket håll prestgården var belägen.

Den främmande hade hört omtalas, att Reso församling ämnade uppbygga en kyrka, och han ville af denna anledning anmäla sig hos kyrkoherden som byggmästare. Med glädje tillkännagaf presten sig vara just den person, han sökte, och bjöd honom att följa sig hem. Här undfägnades gästen på det bästa.

Främlingen sade sig vara en vandrande mästare från aflägsna länder, och tillade att han mot en måttlig betalning åtog sig att redan innan hösten uppbygga åt församlingen en vacker kyrka. Sitt namn uttalade han med så främmande ljud, att pastorn icke kunde eftersäga det-samma.

Dagen därpå sammankallade pastorn sockenstämma, framlade mästarens ritning och underrättade sockenmännen om den betalning, han begärde, alla voro högst belåtne med beggedera, och nu bortgick främlingen för att, som han sade, skaffa sig medhjälpare vid byggnaden.

Några dagar senare återkom han, men åtföljd af en enda karl. Pastorn vardt stött öfver att se honom så föga ordhållig, och frågade när hans öfriga medhjälpare skulle infinna sig. Byggmästaren svarade helt kort att han nog med denne ende skulle gå i land med sitt företag.

Detta gjorde han också.

Själfframförde han alla stenarne och uppförde murarne.

Den andre arbetade natt och dag i smedjan. Det led med arbetet, och redan vid skördetidens slut var kyrkan tak-täckt. Nu återstod endast inredningen och putsningen.

Häpen öfver allt detta, började pastorn misstänka, att det icke stode rätt till med kyrkobyggarne. Han beslöt därför att yppa sin farhåga för en gammal from munk, som bodde i närheten, och höra hvad denne menade om saken. Han begaf sig alltså till honom. Det var tidigt om morgonen före Korsmessodagen. Sedan han för munken omtalat främlingarnes underverk, trodde denne sig kunna försäkra, att desse kyrkobyggare voro tvänne mäktige berg-troll, som snåla efter silfverpenningar, iklädt sig människo-hamn för att uppföra byggnaden. Jag känner, tillade han, en utväg att spela dem ett stort spratt, hvarigenom de skola gå miste om betalningen. Därtill behöfs endast, att vi utleta deras verkliga namn. Känna vi dessa, så är deras makt öfver och byggnaden upphäfd, och församlingen kan då glädja sig åt att ha fått en prydlig kyrka och egasina penningar i behåll.

Lugnad till sinnes återvände presten hem mot aftonen, men under det han öfvervägde sin fromme väns ord, tog han miste om vägen, och märkte detta icke förr, än han i en obekant skogstrakt öfverraskades af aftonskymningen.

Han försökte att leta sig fram till vägen, men som mörkret mer och mer tilltog, blef detta honom slutligen omöjligt. Han fann sig tvungen att tillbringa natten i skogen och där afbida daggryningen. Trött af den långa vandringen, lade han sig i skydd af en väldig gran, signade sig och insomnade tungt.

Omkring midnatt väcktes han af ett gällt skrik, som liknade ett barns och tycktes komma ur skogens djup. Strax därpå hördes en grof kvinnostämma banna barnet. Men när det ändå ej ville tystna, hördes kvinnan vagga

och vyssja, samt med dånande stämma, liksom för att öfver-
rösta barnets skrik, sjunga följande vaggvisa:

*”Killi kirkkoja tekee
Nalle nauvoja takoo,
Rahallises’ Raisonmaas.”*

Hvilket i svensk öfversättning lyder:

Killi uppå kyrkor bygger,
Nalle uppå spikar smider
I det penningrika Reso.

Sången, afbruten af barnets vilda gråt, ljud hemsk i skogen. Presten, som att börja med blifvit skrämmd af det ovanliga bullret midt i mörka natten, fröjdade sig likväl snart högeligen, emedan han nu trodde sig ha fått veta namnen på sina kyrkobyggare. Äfven förmodade han kvinnan våra Killis hustru och barnet deras. Sedan det åter blifvit tyst i skogen, inslumrade presten ännu en gång och uppvaknade först vid daggryningen. Nu tog han snart reda på vägen, och hemkom tidigt nog att för sina sockenboar kunna predika i ottesången.

Följande morgon gick han till kyrkobyggnaden och fann den nästan färdig. Han förtrodde dock ej sin upptäckt åt någon. Då aftonen var inne, gick han åter till kyrkan och såg begge byggmästarne sitta på tak-kammen för att fästa några takprydnader på kyrkans ena gafvel. Dessa prydnader voro i form af kors. Men detta arbete tycktes ej vilja blifva färdigt i deras eljest så skyndande händer. Då nu presten märkte deras oförmåga att fästa korset vid kyrkogafveln, styrktes han i öfvertygelsen, att de voro, såsom hans fromma vän sagt honom, onda troll, dem han kunde fördrifva genom att yppa deras verkliga namn.

Han gjorde därför korstecknet och ropade med hög röst:

”Pois Killi Kirkosta!
Pois Nalle harjasta!”

På svenska:

Bort från kyrkan, Killi,
Bort från kammen, Nalle.

Och se, trollen blefvo i hans åsyn förvandlade till tvänne stora korpar, hvilka med ett förfärligt skri höjde sig i den mörknade rymden. Blott ett litet hål i taket återstod, hvilket Killi lemnat öppet för att inleda dagsljus på vinden. Hålet har sedermera aldrig kunnat igenmuras, ty allt hvad man arbetar därpå om dagen, faller sönder under natten.

Den lyckosamma utgången af sina åtgöranden berättade presten strax därpå för socknemännen, hvilka anmodade honom nästa St. Michelsdag inviga kyrkan.

Detta skedde också.

Ej långt därefter väckte en kringvandrande gräsligt stor jätte allmän förskräckelse hos folket i skärgårdssocknarna kring Åbo. Många hade sett honom och alla försäkrade, att han vankat omkring, lång som den högsta fura, iklädd gråa kläder, men utan mössa på hufvudet. Han bar på ryggen ett ofantligt klippblock i en lädersäck, och strök fram under sina vandringar lika tryggt genom vatten som öfver land, ty äfven i den djupaste sjö nådde yattnet honom ej längre än till stöfvelkragarna. Öfverallt frågade han efter vägen till Reso socken, dit han sade sig vilja gå för att hämnas på sockenboarne, hvilka bedragit honom på de penningar, som lofvats i betalning, då han byggde åt dem deras kyrka. Finge han väl reda på denna, skulle han krossa den med klippblocket, som han bar i säcken, och då skulle sockenboarne ha föga glädje af sitt bedrägeri.

Dessa tidender kommo snart till Resoboarnes kunskap och bekymrade häröfver sökte de hjälp hos sin vise kyrko-

herde. Han gissade genast, att den vandrande jätten var ingen annan än Killi, och ansåg för bäst att genom lämpliga medel bringa dennes egen hustru på församlingens sida, för att genom henne kunna afvärja den hotande faran.

Han företog sig därför att uppsöka jättinnan i skogen och öfvertala henne att genom något påfund förmå mannen att afstå från sitt uppsåt mot Reso. Efter en stunds vandring i den skogstrakt, där han förut om natten hört barnet gråta, fann han en gammal jättekvinna sitta vid ingången till en bergshåla, vaggande ett jättebarn, hvilket sof i en vagga, hopfogad af stora stens kifvor. Presten frågade, om hon icke voro den mäktige Killis hustru, och om hon nyligen hört något om honom. Kvinnan svarade, att hon visserligen var bergskonungen Killis hustru, men att hon ej sett honom sedan förliden vår, då han började bygga Reso kyrka. "Säkert, tillade hon, har det händt honom någon förtret, emedan barnet alltjämt gråter och ej låter sig tystas på något sätt. Killi hade för längesedan bort vara hemma. Men han vårdar sig föga om hustru och barn, och ehuru rik på guld och silfver låter han mig lida nöd."

Presten omtalade då den fara, som hotade Reso kyrka, och frågade henne, om hon icke för en frikostig belöning ville locka honom från trakten. Hon blef först mycket förtörnad, och ville ingalunda ingå på pastorns förslag; men då han räckte henne några blanka guldmynt samt lofvade ännu flera, blef hon snart medgörlig och lofvade att föra sin man på villospår, så att han aldrig mera skulle kunna återkomma.

Hon lyftade därefter vaggan med barnet in i hålan, reste en sten utanför ingången och begaf sig åstad.

Snart började hon i skepnad af en gammal tiggargumma vanka omkring i byarna och samla så många gamla

utslitna skor och sönderbrutna åror hon kunde komma öfver, och med dessa gick hon till närmaste sjöstrand. Här skaffade hon sig en båt, fylde den med de gamla skorna och afbrutna årorna, och rodde så ut till sjös, för att träffa sin man. Snart mötte hon honom också midt på en stor fjärd, stående i vattnet ända upp till stöfvelkragarna och ännu bärande på den väldiga klippan.

Då Killi fick se henne, ropade han: "Det var väl att jag träffade dig. Jag har ärnat mig till Reso socken, men ej kunnat få reda på vägen. Jag vill förstöra deras nya kyrka, emedan de vägrat betala mig min byggarlön. Du känner säkert vägen dit. Visa mig den genast."

"Mycket har du låtit förvilla dig", svarade hustrun, "om du tänker att finna Reso kyrka här i trakten. Den ligger långt, långt härifrån, bortom hundra moar och tusen sjöar. Jag kommer just därifrån, emedan jag sökt dig där, och se huru många par skor jag slitit ut på vägarna, och huru många par åror jag afbrutit på alla de insjöar, jag rott öfver."

Vid denna underrättelse blef Killi mycket nedslagen och sade:

"Efter som det är så långt till Reso kyrka, vill jag ej längre bära på den här stenen. Nog finner jag också en sådan närmare kyrkan."

Vid dessa ord tog han stenen och kastade den på närmaste strand. Därefter vandrade han med sin hustru inåt landet.

Denna Killis sten ligger än i dag på stranden af ön Runsala, ungefär en half mil från Åbo. Den ser ut som ett ofantligt lösryckt klippblock, och kallas allmänt af de kringboende *Kukkarokivi* samt tjenar de sjöfarande till landkänning. Fjärden utanför bär namn af *Kukkarokivi-auko*, och är känd för sitt djup och sina höga, tvärt bry-

tande böljor. Kukkaro betyder pung, och stenen har fått sitt namn däraf, att Killi bar den i en lädersäck.

II.

Pitkä Piena.

I de första århundradena efter kristna lärans predikande i Finland, då Wehmo sockens moderkyrka nyligen blifvit färdig, lefde i Hollari by en ung rik bonde, hvilken såväl för sin vilda lefnad, som för sitt sköna utseende var vida känd. Hollari by var då kyrkoherdens boningsort.

Kyrkoherden bjöd dagligen till att beveka den tygelöse ynglingen till ett bättre lefnadssätt, men denne föraktade både presten och den kristna läran, och fortfor i sin vildhet. Snart friade han samtidigt till trenne i nejden boende unga flickor, kända för ett gudfruktigt sinnelag och en ren vandel. Genom sitt sköna utseende vann han deras genkärlek. Han ålade dem alla tre en sträng tystnad, emedan, som han föregaf, många afundades honom hans lycka. Hvar och en af de unga flickorna, hvilka voro förbundna genom inbördes vänskap, trodde sig alltså vara hans enda trolofvade, och yppade icke sin hemlighet, hvarken för de båda väninnorna eller för någon annan.

Så fortgick det en tid. En dag bjöd han de unga flickorna att komma till sig för att se de stora rikedomar han egde. De kommo, men enligt hans bjudning, på olika tider af dagen, så att de ej kunde sammanträffa. Då föreslog han dem, hvar och en att kvarstanna öfver natten i badstugan, hvarefter följande dag presten skulle tillkallas och brölloppet firas.

Efter några betänkligheter samtyckte de att ännu samma afton taga brudbadstugan i hans nybyggda badhus i beskådande. Badstugan eldades, och då det redan lidit något

på natten, underrättade han dem, hvar och en, att badet väntade.

Nu infördes de, den ena efter den andra, i badstugan. Därpå stängde han dem inne, tände eld på huset och innebrände dem obarmhertigt alla tre, döf för deras böner om medlidande.

Som både hans tredubbla förlofning och flickornas besök hos honom var en hemlighet för alla andra, blef hans illgerning icke känd, utan troddes allmänt, att hans badstuga af våda uppbrunnit.

Detta skedde i början af hösten, och Allhelgonadagen om morgonen helt bittida fanns mannen liggande död utanför dörren af sin boning. Han var alldeles naken och tycktes ha blifvit utkastad från sin förstuga. Kroppen var öfverallt blå, liksom hade han blifvit kramad till döds. Denna hans hastiga och besynnerliga död blef väl ett allmänt talämne och föranledde många gissningar, men rätta orsaken anade ingen, och ehuru hans lefnad varit vild och gudlös, ville likväl kyrkoherden icke neka honom en hederlig begrafning. Han begrofs också söndagen därpå, dock invid kyrkogårdsmuren.

Följande måndagsmorgon, då klockaren på kyrkoherdens befallning skulle gå in i kyrkan för att där afhemta någonting, fann han till sin stora häpnad liket i sin fulla svepning stående i en nisch vid stora kyrkodörren. Detta berättade han skyndsammast för pastorn, hvilken äfven infann sig och öfvertygade sig om, att så verkligen förhöll sig. Grafven var öppnad, och den döde stod i sin svepning vid kyrkdörren. Han begrofs då å nyo. Detta oakadt fann man följande morgon den döde åter i nischen, och grafven öppen. Man begrof honom på nytt, men alla försök, man sedan gjorde att få liket till ro i sin graf, voro lika fruktlösa. Den döde förblef stående i sin nisch vid kyrkdörren och ingen vågade mera vidröra honom. Hans

kropp blef småningom förtorkad, och sedan svepningen bortfallit, stod han vid kyrkdörren som en askfärgad, grånande, hotfull skepnad. Många berättelser voro i gång om hans gudlösa lefnad, hans förfärliga död och ohyggliga tillstånd efter döden. Det förtorkade skelettet kvarstod fortfarande i sin nisch och var vida bekant under namnet *Pitkä Piena*.

Många årtionden efter de tilldragelser, som nu berättats, hade en ung man, utan den fromhet och det allvar, som fordras af en andans man, tillträdt kyrkoherdebefattningen i Wehmo församling. En julafton voro hos honom församlade en mängd långväga främmande. Under skämt och skratt berättade pastorn för sina gäster de gamla historier, som i socknen voro gängse om *Pitkä Piena*. Flera af de främmande gästerne, isynnerhet de yngre, uttalade en liflig önskan att ännu samma afton få göra bekantskap med mannen i nischen, och sökte öfvertala en prestgården tillhörande gammal dräng att dithämta skelettet. Men drängen vägrade, emedan det icke är rådligt att före midnatt handtera ett lik, allraminst före den heliga Julottan. De öfverdådige sällarne vände sig då till en ung, rask tjänsteflicka på gården och lofvade henne god betalning, om hon ville åtaga sig uppdraget.

Flickan samtyckte och gick till kyrkan, där hon i månskenet såg *Pitkä Piena* stå som vanligt i sin nisch. Hon lyfte honom ned utan svårighet, bar honom på sin rygg till prestgården och kastade honom vårdslöst i julhalmen på golfvet. De främmande betraktade honom noga, undrade öfver hans stelnade drag och ovanliga lätthet, samt kastade och slängde honom af och an i halmen.

Slutligen ledsnade man vid detta nöje och bad tjänsteflickan bära *Pitkä Piena* tillbaka till kyrkan. Hon gjorde så, men detta gick icke lika lätt som att bära honom bort, ty i detsamma hon skulle insätta honom i sin nisch, om-

fattade han hennes hals med sina benrangelsarmar och utbrast med vred stämma:

— Du har varit djärf nog att denna natt föra mig från min mångåriga hviloplats för att roa oförståndigt folk. Nu skall du straffas för ditt öfverdåd och den smälek du låtit mig vederfaras. Jag skall omkrama dig med mina armar, och du skall i min famn stelna till en lika hemsk skepnad som jag själf är.

Darrande i alla leder af den grufligaste ångest bad flickan om förskoning. Då sade dödmannen:

— Ett enda kan frälsa dig! Gå in i kyrkan. Dörren är öppen och därinne finner du trenne unga jungfrur, hvilka nu som bäst fira sin gudstjänst. Dessa voro i lifvet mina trolofvade, dem jag under mörka natten innebrände i min badstuga. Allt sedan min död har jag stått utanför denna kyrkodörr för att tigga af dem förlåtelse för min illgärning; men ännu har jag ej kunnat erhålla den. Själf får jag icke ingå i Herrans hus. Gå därför du och anropa dem om misskund med mig, på det mina ben äntligen måtte få ro i grafven. Kan du beveka dem att förlåta mig, så är du fri från ditt straff. I annat fall vet du hvad dig förestår.

Flickan gick, skälvande af bäfvan in i kyrkan, hvars dörr hon fann öppen. Helgedomen var upplyst af en otalig mängd ljus, och en mild, melodisk sång tonade mot henne. Med vacklande steg framgick hon och såg i en bänk närmast altaret trenne unga hvitklädda flickor, hvilka gemensamt sjöngo ur en stor bok. Hon nalkades dem och anhöll på det mest bevekande sätt om förlåtelse för den brottslige Pitkä Piena.

— Nej, vi förlåta honom aldrig, svarade alla tre på en gång och fortforo därefter med sin sång.

Med detta svar gick hon tillbaka.

— Gå åter in och bed, sade dödmannen.

Hon gick för andra gången in i kyrkan och bönföll gråtande om tillgift för honom, tilläggande:

— Förlåten honom, om icke för hans skull, så för min, ty annars är jag förlorad.

Ett strängt "Nej!" blef äfven denna gång det gemensamma svaret. Skälvande framförde hon det till mannen i nischen.

— Gå ännu en gång, röt den förfärlige, och utverkar du icke nu deras förlåtelse, så finnes intet hopp mera för dig i lifvet och för mig i evigheten.

Flickan skyndade sig för tredje gången in i kyrkan, knäföll för de trenne hvitklädda jungfrurna och utropade:

— Förlåten honom hans brott, om icke för hans eller min skull, så för min och eder dyre Frälsares!

Nu ljöd ett mildt: "Vi förlåta!" Sången tystnade, de trenne unga jungfrurna voro försvunna och alla ljusen slocknade. När flickan störtade ur kyrkan hörde hon ett dån vid kyrkogårdsmuren. Det var Pitkä Pienas graf, som öppnades och åter igenslöts. Nischen var tom. Den döde hade fått ro i grafven.

III.

Kirkonväki.

För länge, länge sedan bodde invid en af Finlands äldsta kyrkor en gammal man med sin lika åldriga hustru. Begge voro de allmänt kända och aktade för sin fromhet och gudsfruktan. Mannen hade i yngre dagar varit kyrkovärd, men nu på ålderdomen lefde han blott af sin lilla åkertäppa och de gåfvor, hans välmenande sockenboar tillsände honom. Hans hustru var känd kring hela orten för sin skicklighet att bota sår och bensador, och isynnerhet för att hastigt kunna hjälpa kvinnor i svår barnsbörd. Ofta

blef hon därför midt i natten eftersänd, och om det var aldrig så fult väder, vägrade hon dock aldrig att bege sig till den sjuka.

Sent en lördagsafton vid Michaelsmesso-tiden, då det fromma paret redan hade insomnat, blef hustrun plötsligt väckt af ett buller på fönsterrutan. Gumman, som anade att någon sjuk åter behöfde hennes hjälp, gick ut för att se efter hvem det vore. Utkommen såg hon i det matta månskenet en liten man i skimrande kläder. Han tilltalade henne med låg och mild röst sålunda:

— Bästa mor, blif ej ond öfver att jag oroar er så sent! Jag är en af de under denna kyrka boende Kirkonväki. Min hustru ligger sjuk i en svår barns börd, och hon kan icke föda sitt barn, förr än en kristen kvinna kommer och förlöser henne. Som ni mor är känd för att i den vägen vara den skickligaste och hjälpsammaste här på orten, har jag kommit för att anhålla om er hjälp. Skynda därför! Er möda skall bli rikligen vedergäld. Vägen ner till mig är inte lång, och jag skall låta lysa er.

Gumman kände sig först tveksam, men efter ytterligare några böner af den lille mannen lofvade hon att komma, bara hon först finge gå in och kläda på sig. Sedan detta var gjordt, trädde hon åter ut och blef hjärtligen emottagen af den lille mannen, som nu hade i sitt sällskap flere små Kirkonväki, hvilka med bloss i händerna skulle lysa vägen för gumman.

Vandringen anträdde, och när de voro komna fram till kyrkomuren, öppnades en port, som ledde till en rymlig gång under själfva kyrkan. De blossbärande gingo förut och gumman jämte den lille mannen, kommo efter.

Under vägen språkade den gamla och hennes följeslagare med hvarandra. Bland annat sade han:

— En sak, Mor, måste jag varna er för, och det är att ni aktar er för att skratta, det må hända hvad löjligt

som hälst, ty annars händer er en olycka. Icke heller bör ni låta märka någon synnerlig förvåning öfver hvad ni kommer att se hos oss, ty detta skulle förminska mina underlydandes vördnad för er.

Gumman lofvade ihågkomma detta. De vandrade genom den hvälfda gången och inkommo i en stor sal, upplyst af en mängd lampor, hvilkas mångfärgade sken stack den gamla starkt i ögonen. Den lille mannen lemnade henne därpå ensam i salen, men efter en stund återkom han och införde gumman i ett mindre sidorum, där hon såg hans lilla hustru ligga i en grann sparlakanssäng med purpurröda omhängen. Mannen lämnade den gamla ensam med barnaföderskan, och snart blef denna genom gummans hjälp lyckligen förlöst. Då mannen genast därefter erfor detta och att han fått sig en välskapad son, blef hans omåttliga glädje stor. Han gaf ögonblickligen befallning om ett gästabud, till hvilket alla grannarna skulle inbjudas.

Nu uppstod ett så förfärligt buller och väsen i den underjordiska boningen, att gumman blef helt skräm, troende att hvalfven skulle instörta. Men värden lugnade henne, och sedan allt hunnit ordnas, bjöd han sin gäst att bege sig in i det stora sällskapsrummet. Gumman blef då införd i en rymlig sal, där många små män och små kvinnor i de präktigaste kläder voro församlade. De emottogo alla den gamla kvinnan med utmärkt vördnad.

Rummet var härligt upplyst af ett mångfärgadt sken från en otalig mängd gyldene lampor, som hängde på de silfverblanka väggarne, och en ljuf, harmonisk musik strömmade ned från takhvalfvet. Det var som en förmildrad högtidlig klang af den skönaste orgel.

Gumman kunde icke nog förundra sig öfver rummets och gästernas prakt. Allt lyste af guld, silfver och ädla stenar. Stundom, då musiken tystnade, skallade genom rummet det muntra småfolkets prat och skratt; men så in-

föll musiken och då tystnade alla. Slutligen upphörde musiken och nu uppkommo plötsligt genom golfvet en mängd beställsamma tjänare, hvilka i hast och under mycket buller framsatte bord, dukade dem och inburo anrättningarna.

Värden uppmanade nu gästerna att sätta sig till bords, hvilken uppmaning ock genast åtlyddes. Själff satte värden sig bredvid gumman, som redan var fullkomligt yr i hufvudet af så mycket buller och bång och så många nya föremål. Under måltiden rådde den största munterhet; alla tycktes glädjas åt den lyckliga händelse, som gifvit anledning till kalaset. Endast värden syntes stundom allvarsam och begrundande.

Sedan de anrättningar, som funnos på bordet, blifvit förtärda, inhämtades af betjäningen lika många nya rätter. Gumman betraktade härunder de beställsamma upppassarne och deras lifliga rörelser. De förekommo henne ännu besynnerligare än värden och hans gäster. De utgjorde en samling puckelryggiga, storhufvade och krokbenta dvärgar och dvärginnor med väldiga näsor och utstående läppar. Deras drägter lyste i de mest bjärta färger, rödt, blått och gult om hvartannat. De uppkommo från en trappgång, som utmynnade i en öppning i golfvet nära spiseln, och då de voro mycket talrika och trappuppgången var trång, hände det icke sällan, att de uppkommande stötte ihop med de nedgående. Som matfaten och de öfriga kärlen voro jämförelsevis mycket stora för de bärande, ökades härigenom ännu mera trängseln och oredan. Att betrakta den härigenom uppkomna förvirringen roade gumman till den grad, att hon alldeles glömde bort att äta.

Isynnerhet fästes hennes uppmärksamhet af en liten, stornäsigt dvärg, hvilken kom trappan uppför, bärande på ett stort stekfat. Som hans korta armar och små händer icke förmådde nog stadigt fasthålla fatet, hade han med tänderna gripit i fatets kant, hvarvid hans långa näsa dök

ner i steksåsen. Strax efter honom sågs en liten stormagig dvärginna med högrödt ansigte komma pustande med en väldig soppskål utan lock. Just då hon trädde in i salen, snafvade hon på öfversta trappsteget, tappade skålen på golfvet och ramlade själf in i skålen.

Då gumman såg detta, glömde hon helt och hållet sin värds varning och brast ut i ett skallande skratt. Och då hon för att bättre se, lutat sig bakåt i stolen, tog hon hastigt öfverbalansen, trillade som ett nystan i golfvet och stötte sig gruffigt på näsan till alla gästernas omåttliga förlustelse. Deras skadelystna gapskratt hejdades likväl genom ett strängt ögonkast af värden. Numera kände gumman icke någon vidare lust att skratta, utan blef hjärtligt glad då måltiden strax därpå slutades.

När hon sade sig vilja genast återvända hem, bad värden henne följa sig. Han förde henne till ett aflägsset rum, och sade sig nu vilja vedergälla henne för den möda hon haft för hans hustru. Härvid virade han omkring hennes hals flera hvarf af en mycket grof tråd. Därefter bad han henne hålla upp förklädet för att äfven i detta mottaga några gåfvor. Han borttog locket från en stor kista, hvilken tycktes full med idel hyfvelspån. Af dessa lade han flera göpnar i gummans förkläde. Hon låtsade icke märka gåfvornas ringhet, utan tackade samt begärde på nytt att blifva hemförd.

Värden efterkom beredvilligt hennes önskan. Hon ledsagades tillbaka af honom själf jämte blossbärrarne, hvilka lyste dem uppför den mörka gången, från hvilken de kommo fram vid kyrkomuren.

Sedan hon kommit upp till jorden igen, lät gumman oförmärkt det mesta af spånorna halka ur förklädet, för att ej med dem ostäda sin stuga. Den lille mannen och hans blossbärrare ledsagade henne ända till hennes förstugudörr. Sedan han ännu en gång tackat henne för den

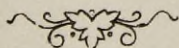
tjänst hon gjort, försvunno ögonblickligen både han och hans följeslagare som lyktgubbar.

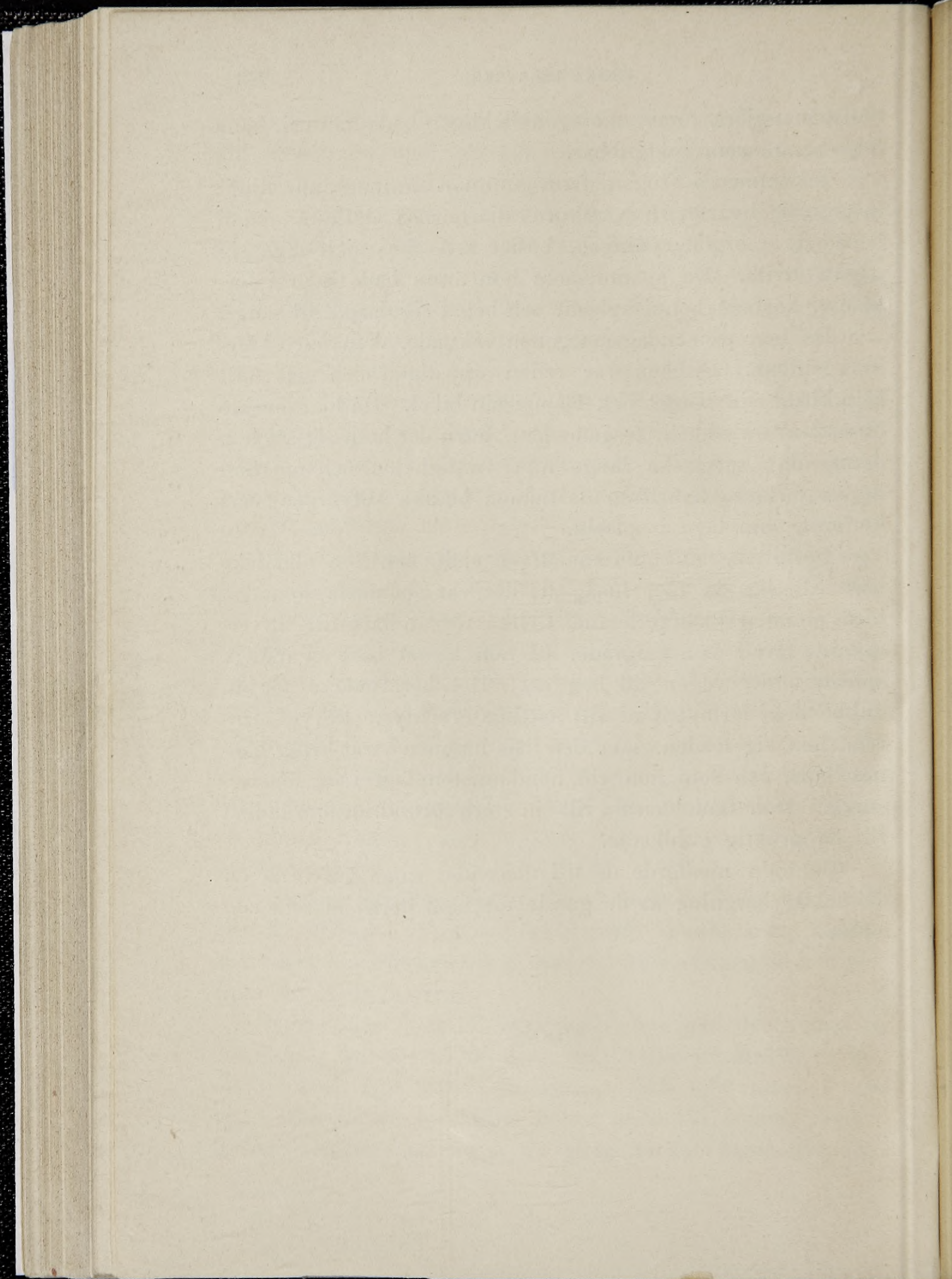
Inkommen i stugan, fann gumman sin man ännu djupt insomnad, hvarför hon, ehuru stjärnornas ställning redan bebådade morgongryningen, beslöt att också själf taga sig någon hvila. De spånor, som hon ännu hade kvar i förklädet, kastade hon i spiseln och begaf sig därpå till sängs.

Då hon på söndagsmorgonen vaknade, sken solen klart in i stugan. Gubben var redan uppstigen och satt fullt kyrkklädd vid bordet och läste i sin bibel. Då han märkte hustrun vara vaken, frågade han, huru det kom sig att hon denna dag sofvit så länge mot vanligheten och om hon kunde förklara hvarifrån de många blanka silfverpengarne kommit, som lågo i spiseln.

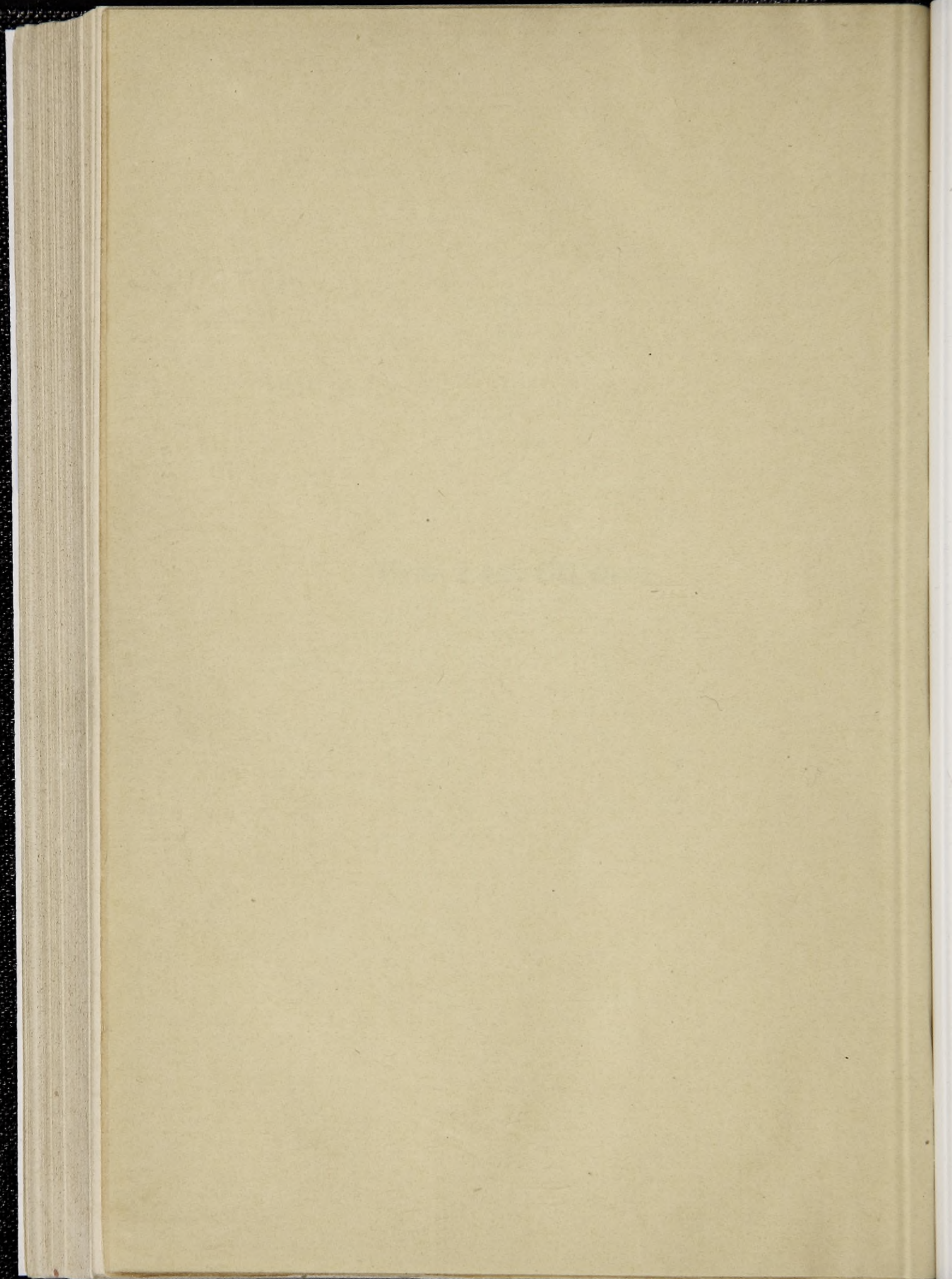
Detta såg nu gumman äfven själf, och hon blef icke litet till sig då hon insåg att det var spånorna som den lille mannen skänkt henne, hvilka förvandlats till silfvermynt. Hvad hon ångrade, att hon kastat bort så många spånor under vägen till hemmet! Hon berättade nu för sin gubbe hela förloppet af sitt nattliga äfventyr. Därvid erinrade hon sig tråden, som den lille mannen virat kring hennes hals, och som hon vid hemkomsten lagt i en fönstersmyg. Hon fann den nu till sin stora förundran förvandlad till en präktig guldkedja.

Sålunda medförde de till utseendet ringa gåfvorna en tillräcklig bergning åt de gamle för hela deras återstående lefnad.

Pris 2 kr. 50 öre.

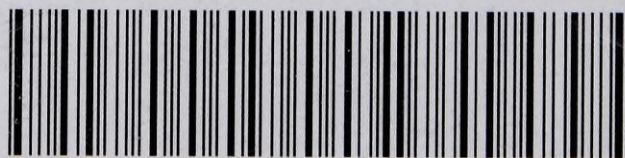

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

400652817